

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVНОM OBRAZOВANJU I VASPITANJU

Član 1.

U Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik RS”, broj 55/13) u članu 3. stav 1. tačka 5), briše se tačka i dodaju se reči: „i invaliditetom.”.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Izuzetno, delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja obavlja i obrazovno-vaspitni centar kao ustanova u kojoj se osim osnovnog obrazovanja i vaspitanja, odnosno predškolskog i osnovnog obrazovanja i vaspitanja, ostvaruje i srednje obrazovanje i vaspitanje.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 2.

U članu 6. reč: „staratelj” zamenjuje se rečima: „drugi zakonski zastupnik”.

Član 3.

U članu 8. reč: „staratelj” zamenjuje se rečima: „drugi zakonski zastupnik”, a posle reči: „na daljinu”, tačka se zamenjuje zapetom i dodaju se reči: „u skladu sa Zakonom.”.

Član 4.

U članu 10. stav 1. menja se i glasi:

„Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u smislu ovog zakona, jeste: dete sa intekstualnim smetnjama, dete sa senzornim smetnjama, dete sa motoričkim smetnjama, dete sa teškoćama u učenju, dete sa govorno - jezičkim smetnjama, dete sa problemom u ponašanju, dete sa emocionalnim teškoćama, dete sa smetnjama u razvoju koje se manifestuju istovremeno u nekoliko oblasti, usled čega se dete suočava sa brojnim preprekama u zadovoljenju osnovnih potreba i potrebna mu je najkompleksnija podrška ili dete sa drugim smetnjama zbog kojih mu je potrebna podrška.”

U stavu 2. posle reči: „za učenike sa smetnjama u razvoju ”, dodaju se reči: „i invaliditetom”.

Član 5.

U članu 11. stav 3. reč: „nastavnog” briše se, a posle reči „programa” dodaju se reči: „nastave i učenja”.

Član 6.

Član 12. menja se i glasi:

„Član 12.

Obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na srpskom jeziku.

Za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se i na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad može da se izvodi i dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom jeziku, ako se prilikom upisa u prvi razred za to opredeli najmanje 15 učenika.

Škola može da ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na jeziku i pismu nacionalne manjine, odnosno dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom jeziku i za manje od 15 učenika upisanih u prvi razred, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo), u skladu sa zakonom. Saglasnost za ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada na jezicima nacionalnih manjina za manje od 15 učenika Ministarstvo daje po pribavljenom mišljenju odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost nacionalnih saveta nacionalnih manjina. Ako nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, smatra se da je mišljenje dato.

Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na srpskom jeziku, za učenika pripadnika nacionalne manjine organizuje se nastava jezika nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture kao izborni program.

Bliže uslove za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom jeziku propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).

Obrazovno-vaspitni rad može da se izvodi na stranom jeziku, odnosno dvojezično na stranom i srpskom jeziku ili na stranom jeziku i jeziku i pismu nacionalne manjine, uz saglasnost Ministarstva.

Bliže uslove za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada na stranom jeziku, odnosno dvojezično iz stava 7. ovog člana propisuje ministar.

Kada se obrazovanje stiče na jeziku nacionalne manjine, stranom jeziku ili dvojezično, učenje srpskog jezika je obavezno.

Obrazovno-vaspitni rad za učenike koji koriste znakovni jezik, odnosno posebno pismo ili druga tehnička rešenja ostvaruje se u skladu sa Zakonom.”

Član 7.

U članu 13. stav 2. reč: „nastavni” briše se, a posle reči: „program” dodaju se reči: „nastave i učenja.”

Član 8.

U članu 17. stav 2. posle reči: „strano”, dodaju se reči: „ili domaće”.

Član 9.

U članu 18, u nazivu člana, posle reči: „u razvoju”, dodaju se reči: „i invaliditetom”.

U stavu 2. posle reči: „u razvoju”, dodaju se reči: „i invaliditetom, kao i škola koja ima odeljenje za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom”.

U stavu 3. posle reči: „učenika sa smetnjama u razvoju”, dodaju se reči: „i invaliditetom”.

Član 10.

Član 19. menja se i glasi:

„Član 19.

Škola može da ostvaruje i program posebne pedagoške orijentacije kada Ministarstvo utvrdi da realizacija tog programa obezbeđuje ostvarivanje standarda za završetak osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Programi pedagoške orijentacije iz stava 1. ovog člana su: Montesori program, Dekroli program, Štajner program i slični programi, za koje škola koja ih

ostvaruje poseduje sertifikat međunarodno priznatog udruženja škola iste pedagoške orijentacije.”

Član 11.

Član 21. menja se i glasi:

„Član 21.

Osnovni ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja jesu:

- 1) obezbeđivanje dobrobiti i podrška celovitom razvoju učenika;
- 2) obezbeđivanje podsticajnog i bezbednog okruženja za celoviti razvoj učenika, razvijanje nenasilnog ponašanja i uspostavljanje nulte tolerancije prema nasilju ;
- 3) sveobuhvatna uključenost učenika u sistem obrazovanja i vaspitanja;
- 4) razvijanje i praktikovanje zdravih životnih stilova, svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, potrebe negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti;
- 5) razvijanje svesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine i ekološke etike, zaštite i dobrobiti životinja;
- 6) kontinuirano unapređivanje kvaliteta procesa i ishoda obrazovanja i vaspitanja zasnovanog na proverenim naučnim saznanjima i obrazovnoj praksi;
- 7) razvijanje kompetencija za snalaženje i aktivno učešće u savremenom društvu koje se menja;
- 8) pun intelektualni, emocionalni, socijalni, moralni i fizički razvoj svakog učenika, u skladu sa njegovim uzrastom, razvojnim potrebama i interesovanjima;
- 9) razvijanje ključnih kompetencija za celoživotno učenje i međupredmetnih kompetencija u skladu sa razvojem savremene nauke i tehnologije;
- 10) razvoj svesti o sebi, stvaralačkih sposobnosti, kritičkog mišljenja, motivacije za učenje, sposobnosti za timski rad, sposobnosti samovrednovanja, samoinicijative i izražavanja svog mišljenja;
- 11) osposobljavanje za donošenje valjanih odluka o izboru daljeg obrazovanja i zanimanja, sopstvenog razvoja i budućeg života;
- 12) razvijanje osećanja solidarnosti, razumevanja i konstruktivne saradnje sa drugima i negovanje drugarstva i prijateljstva;
- 13) razvijanje pozitivnih ljudskih vrednosti;
- 14) razvijanje komponentacija za razumevanje i poštovanje prava deteta, ljudskih prava, građanskih sloboda i sposobnosti za život u demokratski uređenom i pravednom društvu;
- 15) razvoj i poštovanje rasne, nacionalne, kulturne, jezičke, verske, rodne, polne i uzrasne ravnopravnosti, tolerancije i uvažavanje različitosti;
- 16) razvijanje ličnog i nacionalnog identiteta, razvijanje svesti i osećanja pripadnosti Republici Srbiji, poštovanje i negovanje srpskog jezika i maternjeg jezika, tradicije i kulture srpskog naroda i nacionalnih manjina, razvijanje interkulturnalnosti, poštovanje i očuvanje nacionalne i svetske kulturne baštine;
- 17) povećanje efikasnosti upotrebe svih resursa obrazovanja i vaspitanja, završavanje obrazovanja i vaspitanja u predviđenom roku sa minimalnim produžetkom trajanja i smanjenim napuštanjem školovanja;

18) povećanje efikasnosti obrazovanja i vaspitanja i unapređivanje obrazovnog nivoa stanovništva Republike Srbije kao države zasnovane na znanju.”

Član 12.

Posle člana 21. dodaje se član 21a koji glasi:

„Opšte međupredmetne kompetencije za kraj osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 21a

Cilj orientacije ka opštim međupredmetnim kompetencijama i ključnim kompetencijama je dinamičnije i angažovanije kombinovanje znanja, veština i stavova relevantnih za različite realne kontekste koji zahtevaju njihovu funkcionalnu primenu.

Opšte međupredmetne kompetencije zasnivaju se na ključnim kompetencijama. Razvijaju kroz nastavu svih predmeta, primenjive su u različitim situacijama i kontekstima pri rešavanju različitih problema i zadatka i neophodne svim učenicima za lično ostvarenje i razvoj, uključivanje u društvene tokove i zapošljavanje i čine osnovu za celoživotno učenje.

Opšte međupredmetne kompetencije za kraj osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji su:

- 1) kompetencija za učenje;
- 2) odgovorno učešće u demokratskom društvu;
- 3) estetička kompetencija;
- 4) komunikacija;
- 5) odgovoran odnos prema okolini;
- 6) odgovoran odnos prema zdravlju;
- 7) preduzimljivost i orientacija ka preuzetništvu;
- 8) rad sa podacima i informacijama;
- 9) rešavanje problema;
- 10) saradnja;
- 11) digitalna kompetencija.”

Član 13.

U članu 22. tačka 10) posle reči: „očuvanju”, dodaju se zapeta i reči: „primenjivati usvojene zdravstvene navike neophodne za aktivan i zdrav životni stil;”.

Član 14.

U članu 23. stav 1. posle reči: „rad”, dodaju se reči: „u školi”.

Posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4. koji glase:

„Izuzetno, škola može da ostvaruje i predškolski program, ukoliko nije moguće organizovanje predškolskog programa na nivou predškolske ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Škola za decu sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ostvaruje obrazovno-vaspitni rad u skladu sa individualnim obrazovnim planom učenika.”

Član 15.

Član 24. briše se.

Član 16.

Naziv člana 25. i član 25. menjaju se i glase:

„Obavezni predmeti, izborni programi i aktivnosti

Član 25.

U školi se izučavaju obavezni predmeti i izborni programi i aktivnosti propisani planom i programom nastave i učenja, prema školskom programu, u skladu sa Zakonom.

U privatnoj školi, umesto izbornih programa i aktivnosti propisanih planom i programom nastave i učenja, škola može da realizuje druge programe i aktivnosti prema školskom programu.”

Član 17.

Član 26. menja se i glasi:

„Član 26.

Škola donosi razvojni plan u skladu sa Zakonom i ovim zakonom.

Razvojni plan škole sadrži prioritete u ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada, plan i nosioce aktivnosti, kriterijume i merila za vrednovanje planiranih aktivnosti i druga pitanja od značaja za razvoj ustanove, i to:

- 1) mere unapređivanja obrazovno-vaspitnog rada na osnovu analize rezultata učenika na završnom ispitu;
- 2) mere za unapređivanje dostupnosti odgovarajućih oblika podrške i razumnih prilagođavanja i kvaliteta obrazovanja i vaspitanja za decu i učenike kojima je potrebna dodatna podrška;
- 3) mere prevencije nasilja i povećanja saradnje među učenicima, nastavnicima i roditeljima;
- 4) mere prevencije osipanja učenika;
- 5) druge mere usmerene na dostizanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja koji prevazilaze sadržaj pojedinih nastavnih predmeta;
- 6) plan pripreme za završni ispit;
- 7) plan uključivanja škole u nacionalne i međunarodne razvojne projekte;
- 8) plan stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i direktora;
- 9) mere za uvođenje inovativnih metoda nastave, učenja i ocenjivanja učenika;
- 10) plan napredovanja i sticanja zvanja nastavnika i stručnih saradnika;
- 11) plan uključivanja roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika u rad škole;
- 12) plan saradnje i umrežavanja sa drugim školama i ustanovama;
- 13) druga pitanja od značaja za razvoj škole.

Razvojni plan sadrži kriterijume i merila za praćenje ostvarivanja razvojnog plana i služi kao oslonac za izradu školskog programa i godišnjeg plana rada škole.”

Član 18.

Posle člana 26. dodaje se član 26a koji glasi:

„Plan i program nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 26a

Plan nastave i učenja u osnovnom obrazovanju i vaspitanju sadrži:

- 1) listu obaveznih predmeta i izbornih programa i aktivnosti po razredima;
- 2) ukupan godišnji fond časova po predmetima, programima i aktivnostima;
- 3) nedeljni fond časova po predmetima, programima i aktivnostima.

Program nastave i učenja u osnovnom obrazovanju i vaspitanju sadrži:

- 1) ciljeve osnovnog obrazovanja i vaspitanja;
- 2) ciljeve učenja predmeta, izbornih programa i aktivnosti po razredima;
- 3) opšte predmetne kompetencije;
- 4) specifične predmetne kompetencije;
- 5) ishode učenja;
- 6) obrazovne standarde za osnovno obrazovanje i vaspitanje;
- 7) ključne pojmove sadržaja svakog predmeta;
- 8) uputstvo za didaktičko-metodičko ostvarivanje programa;
- 9) uputstvo za formativno i sumativno ocenjivanje učenika;
- 10) način prilagođavanja programa muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja, obrazovanje i vaspitanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, učenika sa izuzetnim sposobnostima, za obrazovanje i vaspitanje na jeziku nacionalne manjine i obrazovanje odraslih.”

Član 19.

Član 27. menja se i glasi:

„Član 27.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se na osnovu školskog programa.

Školski program omogućava orientaciju učenika i roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika u izboru škole, praćenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog procesa i njegovih rezultata, kao i procenu individualnog rada i napredovanja svakog učenika.

Školski program se donosi u skladu sa Zakonom.

Pojedini delovi školskog programa inoviraju se u toku njegovog ostvarivanja.

Škola objavljuje školski program u skladu sa Zakonom i opštim aktom škole.

Školski program sadrži:

- 1) ciljeve školskog programa;
- 2) plan nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja;
- 3) programe obaveznih predmeta po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;
- 4) izborne programe po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;

- 5) programe aktivnosti po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;
- 6) program dopunske i dodatne nastave;
- 7) program kulturnih aktivnosti škole;
- 8) program školskog sporta i sportsko-rekreativnih aktivnosti;
- 9) program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, program sprečavanja diskriminacije i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja;
- 10) program vannastavnih aktivnosti učenika;
- 11) program profesionalne orijentacije;
- 12) program zdravstvene zaštite;
- 13) program socijalne zaštite;
- 14) program zaštite životne sredine;
- 15) program saradnje sa lokalnom samoupravom;
- 16) program saradnje sa porodicom;
- 17) program izleta, ekskurzija i nastave u prirodi;
- 18) program rada školske biblioteke;
- 19) način ostvarivanja drugih oblasti razvojnog plana škole koji utiču na obrazovno-vaspitni rad.

Individualni obrazovni planovi svih učenika koji se obrazuju po individualnom obrazovnom planu čine prilog školskog programa.

Školski program, naročito u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, sadrži i:

- 1) način prilagođavanja rada i uslova u kojima se izvodi obrazovno-vaspitni rad;
- 2) način prilagođavanja ciljeva i ishoda, kao i sadržaja obrazovno-vaspitnog rada i
- 3) način ostvarivanja dodatne podrške za učenike škole.

Sastavni deo školskog programa je i program bezbednosti i zdravlja na radu koji obuhvata zajedničke aktivnosti škole, roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika i jedinice lokalne samouprave, usmerene na razvoj svesti za sprovođenje i unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu.

Školski program za obrazovanje odraslih, školski program za muzičko obrazovanje i vaspitanje, školski program za baletsko obrazovanje i vaspitanje, pripremni predškolski program i izuzetno predškolski program deo su školskog programa kada ih škola ostvaruje.

U okviru školskog programa osnovna muzička, odnosno osnovna baletska škola može da ostvaruje i program muzičkog, odnosno baletskog vaspitanja i obrazovanja za decu predškolskog uzrasta u trajanju do jedne godine.

U okviru školskog programa, za decu i učenike koji ne poznaju srpski jezik, škola može da realizuje i program za sticanje elementarnih znanja iz srpskog jezika."

Član 20.

Član 29. menja se i glasi:

,Član 29.

Godišnjim planom rada škole utvrđuju se vreme, mesto, način, nosioci ostvarivanja školskog programa i druga pitanja od značaja za ostvarivanje školskog programa.

Godišnji plan rada škola donosi u skladu sa školskim kalendarom, razvojnim planom školskim programom, do 15. septembra.

Ukoliko u toku školske godine dođe do promene nekog dela godišnjeg plana rada, škola donosi izmenu godišnjeg plana rada u odgovarajućem delu.”

Član 21.

U članu 30. st. 1, 4. i 5. reč: „nastavnim” briše se, a posle reči: „programom”, dodaju se reči: „nastave i učenja”.

Posle stava 8. dodaju se st. 9-11. koji glase:

„Učeniku koji je navršio 15 godina života prestaje obaveza poхађања школе истеком te školske godine.

Škola je dužna da učeniku koji je navršio 15 godina života, a nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, omogući školovanje do navršenih 17 godina života, ako to zahteva učenik ili njegov roditelj, odnosno drugi zakonski zatupnik.

Učenik koji je navršio 15 godina života, a nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, može da nastavi sticanje obrazovanja po programu funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih.”

Član 22.

Naziv člana 31. i član 31. menjaju se i glase:

„Organizacija obrazovno-vaspitnog rada

Član 31.

Obrazovno-vaspitni rad organizuje se u odeljenju, u grupi i individualno.

Odeljenje istog razreda može da ima do 30 učenika.

U jednom odeljenju mogu da budu do dva učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Broj učenika utvrđen u stavu 2. ovog člana umanjuje se za dva po učeniku koji osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana sa prilagođavanjem načina rada, kao i uslova u kojima se izvodi obrazovno-vaspitni rad, odnosno sa učenjem jezika na kome se odvija obrazovno-vaspitni rad (IOP1), odnosno za tri po učeniku koji osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana sa prilagođavanjem ciljeva, sadržaja i načina ostvarivanja programa nastave i učenja i ishoda obrazovno-vaspitnog rada (u daljem tekstu: IOP2).

Obrazovno-vaspitni rad od prvog do četvrtog razreda može da se organizuje i u kombinovanom odeljenju.

Kombinovano odeljenje sastavljeno od učenika dva razreda može da ima do 15 učenika, a odeljenje od tri ili četiri razreda do deset učenika.

Za predmete za koje je podela odeljenja na grupe predviđena planom i programom nastave i učenja organizuje se ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada u grupi.

Izuzetno, u grupi može da se organizuje i ostvarivanje nastave izbornih programa, ukoliko nije moguće organizovanje obrazovno-vaspitnog rada na nivou odeljenja.

Grupa iz stava 8. ovog člana, po pravilu, formira se na nivou razreda i ima najmanje 15, a najviše do 30 učenika. Obrazovno-vaspitni rad u grupi sa manje od 15 učenika organizuje se uz saglasnost ministra.

Odeljenje ili grupa u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom može da ima do deset učenika, a kada odeljenje čine učenici sa smetnjama koje se manifestuju istovremeno u nekoliko oblasti, usled čega se učenik suočava sa brojnim preprekama u zadovoljenju osnovnih potreba i potrebna im je najkompleksnija podrška, odeljenje istog razreda ima do šest učenika.

U muzičkoj i baletskoj školi obrazovno-vaspitni rad organizuje se u grupi, u klasi i individualno.”

Član 23.

Član 32. menja se i glasi:

„Član 32.

Nastava je osnova obrazovno-vaspitnog procesa u školi.

Pored redovne nastave, koja može da se organizuje poludnevno i celodnevno, u školi se organizuje dopunska, dodatna i pripremna nastava.

Škola koja organizuje redovnu poludnevnu nastavu u dve smene stara se da svi učenici ravnomerno pohađaju nastavu u obe smene, smenjujući se u jednakim vremenskim intervalima, ne dužim od jednog meseca.

Izuzetno, ukoliko iz objektivnih razloga škola iz stava 3. ovog člana ne može da obezbedi ravnomernu promenu smena, nastavu organizuje i bez promene smena, u dogовору са Министарством, односно надлежном školskom управом.

Za učenike kojima je potrebna pomoć u savladavanju programa i učenju, škola organizuje dopunsku nastavu.

Za učenike od četvrtog do osmog razreda sa posebnim sposobnostima, sklonostima i interesovanjima za pojedine predmete, škola organizuje dodatnu nastavu.

Za učenike upućene na razredni i popravni ispit, škola organizuje pripremnu nastavu.

Pripremna nastava se organizuje pre početka ispitnog roka, u trajanju od najmanje pet radnih dana sa po dva časa dnevno za svaki predmet.

Za učenika kome je zbog smetnji u razvoju i invaliditeta, specifičnih teškoća u učenju, socijalne uskraćenosti i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, škola može da realizuje individualnu nastavu kroz programe podrške deci i učenicima sa smetnjama u razvoju.

Pripremu učenika za polaganje završnog ispita škola može da organizuje tokom drugog polugodišta osmog razreda, a dužna je da organizuje pripremu učenika za polaganje završnog ispita deset dana pre polaganja ispita u trajanju najmanje dva časa dnevno iz predmeta koji su obuhvaćeni polaganjem.”

Član 24.

Član 34. menja se i glasi:

„Član 34.

Za učenike prvog ciklusa organizuje se razredna nastava, a za učenike drugog ciklusa predmetna nastava, a kada postoje uslovi i zajednička nastava više srodnih predmeta sa interdisciplinarnim sadržajem, u skladu sa školskim programom.

Izuzetno, za učenike prvog ciklusa može da se organizuje predmetna nastava iz stranog jezika i izbornih programa, u skladu sa zakonom i planom i programom nastave i učenja.

Izuzetno, u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, nastava u drugom ciklusu može da se organizuje kao razredna nastava, u skladu sa školskim programom.

Za pripadnike nacionalne manjine predmetna nastava može da se organizuje iz predmeta srpski jezik kao nematernji i izbornog programa jezik nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture od prvog razreda.”

Član 25.

U članu 35. stav 2. reč: „nastavnog” briše se, a posle reči: „programa” dodaju se reči: „nastave i učenja”.

Član 26.

U članu 37. st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Za učenike koji zbog većih zdravstvenih problema ili hroničnih bolesti ne mogu da pohađaju nastavu duže od tri nedelje, nastava se organizuje u kućnim uslovima, odnosno u zdravstvenoj ustanovi.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik je dužan da o potrebi organizovanja nastave za učenika na dužem kućnom i bolničkom lečenju obavesti školu.”

Član 27.

Naziv člana 38. i član 38. menjaju se i glase:

„Nastava kod kuće

Član 38.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da svom detetu omogući sticanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja kod kuće, uz obezbeđivanje troškova obrazovanja i vaspitanja.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik je dužan da do kraja nastavne godine pismeno obavesti školu u koju je učenik upisan o nameri da za svoje dete od sledeće školske godine organizuje nastavu kod kuće.

Škola iz stava 2. ovog člana dužna je da organizuje polaganje razrednih ispita iz svih predmeta u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje kod kuće mora da obezbedi ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća.

Za učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom koji stiče obrazovanje kod kuće ostvarivanjem IOP-a 2, obrazovanje i vaspitanje kod kuće obezbeđuje ostvarivanje prilagođenih ciljeva i ishoda.

Škola vodi evidenciju o obrazovanju i vaspitanju učenika kod kuće.

Bliže uslove za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave kod kuće, propisuje ministar.”

Član 28.

Posle člana 38. dodaje se član 38a koji glasi:

„Nastava na daljinu

Član 38a

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik može da se opredeli da njegovo dete osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje stiče nastavom na daljinu.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik dužan je da podnese pisani zahtev za organizovanje nastave na daljinu školi u kojoj njegovo dete stiče osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje do kraja nastavne godine za sledeću školsku godinu.

Nastava na daljinu mora da obezbedi ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća.

Za učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom za koga je organizovana nastava na daljinu, a stiče osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje ostvarivanjem IOP-a 2, nastava na daljinu obezbeđuje ostvarivanje prilagođenih ciljeva i ishoda.

O obrazovanju na daljinu škola odlučuje na osnovu raspoloživih sredstava, potrebnih za ovaj vid obrazovanja i vaspitanja.

Škola vodi evidenciju o obrazovanju i vaspitanju učenika koji osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje stiče nastavom na daljinu.

Bliže uslove za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave na daljinu propisuje ministar.”

Član 29.

U članu 39. stav 3. reč: „kulture”, zamenjuje se rečima: „iz oblasti kulture i sporta”.

Član 30.

U članu 40. naziv člana menja se i glasi:

„Program školskog sporta i sportsko-rekreativnih aktivnosti”.

U stavu 2. reč: „zajedno”, zamenjuje se rečima: „u saradnji”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Program nedelje školskog sporta obuhvata sportsko-rekreativne aktivnosti svih učenika, kao i kulturno–umetničke manifestacije na temu iz oblasti fizičkog i zdravstvenog vaspitanja, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.”

Član 31.

U članu 41. naziv člana menja se i glasi:

„Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, program sprečavanja diskriminacije i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja”.

U stavu 1. posle reči: „zanemarivanja”, stavlja se zapeta i dodaju se reči: „program sprečavanja diskriminacije”.

U stavu 2. reč: „starateljima”, zamenjuje se rečima: „drugim zakonskim zastupnicima”.

U st. 3. i 4. posle reči: „zanemarivanja”, stavlja se zapeta i dodaje se reč: „diskriminacije”.

Član 32.

Naziv člana 42. i član 42. menjaju se i glase:

„Program vannastavnih aktivnosti učenika

Član 42.

Radi jačanja obrazovno-vaspitne delatnosti škole, podsticanja individualnih sklonosti i interesovanja, sadržajnog i celishodnog korišćenja slobodnog vremena, kao i radi bogaćenja društvenog života i razonode učenika, razvijanja i negovanja drugarstva i prijateljstva, škola je dužna da realizuje vannastavne aktivnosti učenika u oblasti nauke, tehnike, kulture, umetnosti, medija i sporta.

Škola posebnu pažnju posvećuje formiraju muzičke i dramske grupe učenika, školskog lista, folklora i sportskih sekacija.

Škola je obavezna da za učenike, u okviru svojih kapaciteta, besplatno organizuje sportske sekcije.”

Član 33.

U članu 43. st. 1. i 2. reč: „starateljima”, zamenjuje se rečima: „drugim zakonskim zastupnicima”.

Član 34.

Član 44. menja se i glasi:

„Član 44.

Škola sarađuje sa zdravstvenim ustanovama u sprovođenju zdravstvene zaštite učenika, u skladu sa zakonom.”

Član 35.

U članu 46. stav 3. i članu 48. reč: „staratelj” u određenom padežu, zamenjuje se rečima: „drugog zakonskog zastupnika” u odgovarajućem padežu.

Član 36.

U članu 49. stav 1. reč: „nastavnim” briše se, a posle reči: „programom” dodaju se reči: „nastave i učenja”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Škole koje imaju odgovarajuće uslove, kao i ustanove koje su specijalizovane za ostvarivanje kvalitetnih programa za decu i učenike u funkciji aktivnog slobodnog vremena, sa posebnim usmerenjem na sportsko-rekreativne aktivnosti i koje imaju odgovarajuće uslove, mogu da budu centri za realizaciju nastave u prirodi, kao i za realizaciju aktivnosti učenika više škola (Centar dečjih odmarališta, Pionirski grad i druge odgovarajuće ustanove namenjene deci i učenicima).”

Član 37.

U članu 50. stav 5. menja se i glasi:

„Škola je dužna da ima školsku biblioteku, u skladu sa zakonom. Muzička i baletska škola ima nototeku, a baletska škola i medijateku.”

Član 38.

Član 51. menja se i glasi:

„Član 51.

Škola može da ima svoje organizacije dece i učenika, a može da se povezuje i sa organizacijama dece i učenika van škole (organizacija gorana, planinara, izviđača i sl.), u skladu sa zakonom.”

Član 39.

Član 52. menja se i glasi:

„Član 52.

Škola je dužna da vodi letopis za svaku školsku godinu.

Letopis sadrži podatke o aktivnostima škole i realizaciji obrazovno-vaspitnog rada, kao i druge podatke od značaja za predstavljanje škole.

Škola letopis objavljuje na svojoj internet strani do 1. oktobra za prethodnu školsku godinu.

Škola je dužna da ima svoju internet stranu.”

Član 40.

U članu 53. stav 1. menja se i glasi:

„U školi može da se osnuje učenička zadruga radi razvoja preduzetništva i pozitivnog odnosa učenika prema radu i povezivanja nastave sa svetom rada, kao i profesionalne orientacije.”

Stav 3. menja se i glasi:

„Škola može pružati usluge i prodavati proizvode nastale kao rezultat rada u učeničkoj zadruzi, kao i udžbenike, pribor i opremu koja je potrebna za ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada.”

Član 41.

Član 54. menja se i glasi:

„Član 54.

Za decu građana Republike Srbije u inostranstvu može da se organizuje nastava na srpskom jeziku po posebnom programu, u skladu sa Zakonom.”

Član 42.

Član 55. menja se i glasi:

„Član 55.

Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava školu i roditelje, odnosno druge zakonske zastupnike, o deci koja treba da se upišu u prvi razred osnovne škole najkasnije do kraja februara tekuće godine za narednu školsku godinu.

Upisom u prvi razred dete stiče svojstvo učenika.

U prvi razred osnovne škole upisuje se svako dete koje do početka školske godine ima najmanje šest i po, a najviše sedam i po godina.

Izuzetno, kada je to u najboljem interesu deteta, detetu se može odložiti upis za godinu dana od strane škole, a na osnovu mišljenja interresorne komisije, koje sadrži dokaze o potrebi odlaganja i predlog mera dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu u periodu do polaska u školu.

Uz dokumentaciju potrebnu za upis, roditelj dostavlja i dokaz o zdravstvenom pregledu deteta.

Deca iz osjetljivih društvenih grupa mogu da se upišu u školu, bez dokaza o prebivalištu roditelja i potrebne dokumentacije, a sa dostavljenim dokazom o zdravstvenom pregledu deteta.

Ispitivanje deteta upisanog u školu vrše psiholog, odnosno pedagog škole na maternjem jeziku deteta, primenom standardnih postupaka i instrumenata, preporučenih od nadležnog zavoda, odnosno ovlašćene stručne organizacije. Ako ne postoji mogućnost da se ispitivanje deteta vrši na maternjem jeziku, škola angažuje prevodioca na predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine.

Ispitivanje dece sa motoričkim i čulnim smetnjama vrši se uz primenu oblika ispitivanja na koji dete može optimalno da odgovori.

U postupku ispitivanja deteta upisanog u školu, škola može da utvrdi potrebu za donošenjem individualnog obrazovnog plana ili potrebu za pružanjem dodatne podrške u obrazovanju. Ako dodatna podrška zahteva finansijska sredstva, škola upućuje pisani zahtev osnivaču po pribavljenom mišljenju interresorne komisije.

Dete starosti od šest do šest i po godina upisuje se u prvi razred nakon provere spremnosti za polazak u školu. Škola je dužna da organizuje proveru spremnosti.

Proveru spremnosti deteta vrši psiholog, odnosno pedagog škole primenom standardnih postupaka i instrumenata, preporučenih od nadležnog zavoda, odnosno ovlašćene stručne organizacije.

U postupku provere spremnosti na osnovu mišljenja psihologa, odnosno pedagoga škola može da preporuči:

- 1) upis deteta u prvi razred;
- 2) upis deteta u školu nakon godinu dana, uz pohađanje pripremnog predškolskog programa.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta, kome je preporučen upis deteta u školu nakon godinu dana, može da podnese zahtev komisiji škole za ponovno utvrđivanje spremnosti za upis u školu u roku od osam dana od dana dobijanja preporuke škole iz stava 12. ovog člana. Komisiju čine: psiholog, pedagog, nastavnik razredne nastave i pedijatar deteta.

Komisija škole, primenom standardnih postupaka i instrumenata, može da odobri upis deteta ili da potvrdi upis deteta u školu nakon godinu dana, o čemu odluku donosi u roku od 15 dana od dana prijema zahteva iz stava 13. ovog člana . Odluka komisije je konačna.

Ako dete starije od sedam i po godina zbog bolesti ili drugih razloga nije upisano u prvi razred, može da se upiše u prvi ili odgovarajući razred na osnovu prethodne provere znanja.

Prethodnu proveru znanja obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, pedagoga i psihologa škole uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes deteta.

Škola je dužna da upiše svako dete sa područja škole.

Škola može da upiše i dete sa područja druge škole, na zahtev roditelja, u skladu sa prostornim i kadrovskim mogućnostima škole.

Roditelj, odnosno drugim zakonski zastupnik može da izabere školu u koju će da upiše dete podnošenjem zahteva izabranoj školi najkasnije do 1. februara tekuće kalendarske godine u kojoj se vrši upis.

Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika o odluci po njegovom zahtevu za upis deteta van područja škole do 30. aprila tekuće kalendarske godine u kojoj se vrši upis, nakon sagledavanja raspoloživih kapaciteta, a u skladu sa prostornim, kadrovskim i finansijskim mogućnostima škole.”

Član 43.

U članu 56. naziv člana menja se i glasi: „**Upis u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom**”, a reč: „staratelja” zamenjuje se rečima: „drugog zakonskog zastupnika.”

Član 44.

U članu 57. stav 1. tačka se zamenjuje zapetom i dodaju se reči: „u skladu sa planom i programom nastave i učenja osnovnog muzičkog obrazovanja i vaspitanja i planom i programom nastave i učenja osnovnog baletskog obrazovanja i vaspitanja.”

Član 45.

Član 58. menja se i glasi:

„Član 58.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik odgovoran je za upis deteta u školu, za redovno pohađanje nastave i obavljanje drugih školskih obaveza.

Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava školu i roditelje, odnosno druge zakonske zastupnike, o deci koja treba da se upišu u prvi razred najkasnije do kraja februara tekuće godine za narednu školsku godinu.

Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika i jedinicu lokalne samouprave o detetu koje nije upisano u prvi razred, najkasnije 15 dana pre početka školske godine.

Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika o učeniku koji neredovno pohađa ili je prestao da pohađa nastavu, najkasnije dva dana od dana prestanka pohađanja nastave.

Ako roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik po prijemu obaveštenja iz stava 4. ovoga člana ne obezbedi da u roku od tri dana učenik nastavi redovno da pohađa nastavu, odnosno ne obavesti školu o razlozima izostajanja učenika, škola odmah obaveštava jedinicu lokalne samouprave i nadležnu ustanovu socijalne zaštite.”

Član 46.

Naziv člana 59. i član 59. menjaju se i glase:

„**Vreme provedeno u školi**

Član 59.

Vreme provedeno u školi izraženo je u satima i obuhvata časove obaveznih predmeta, izbornih programa i vreme provedeno u aktivnostima, propisane zakonom i planom i programom nastave i učenja, koje su sadržane u školskom programu i u funkciji su razvoja sposobnosti, interesovanja i kreativnosti učenika.

Učenik u prvom ciklusu ima obavezne predmete, izborne programe i aktivnosti do 20 sati nedeljno.

Učenik u drugom ciklusu ima obavezne predmete, izborne programe i aktivnosti do 25 sati nedeljno.

Učenik u prvom ciklusu koji stiče osnovno obrazovanje i vaspitanje na jeziku nacionalne manjine ima obavezne predmete, izborne programe i aktivnosti do 22 sata nedeljno, a u drugom ciklusu do 27 sati nedeljno.

U nedeljni broj sati iz st. 2-4. ovog člana ne uračunava se trajanje časova dopunske i dodatne nastave i časa odeljenjskog starešine.”

Član 47.

Posle člana 59. dodaje se član 59a koji glasi:

„Raspored i trajanje časa

Član 59a

Škola u skladu sa planom i programom nastave i učenja vrši raspored obaveznih predmeta, izbornih programa i aktivnosti, odnosno utvrđuje raspored časova.

Raspored časova može da se menja u toku nastavne godine.

Čas nastave traje 45 minuta.

Izuzetno, čas nastave može da traje duže ili kraće od 45 minuta, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Trajanje časa nastave može se prilagoditi posebnim uslovima u kojima se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad u određenom vremenskom periodu, uz saglasnost Ministarstva.”

Član 48.

Član 60. menja se i glasi:

„Član 60.

Ocenjivanje je sastavni deo procesa nastave i učenja kojim se obezbeđuje stalno praćenje ostvarivanja propisanih ishoda i standarda postignuća i angažovanja učenika u toku savladavanja programa obaveznih predmeta.

Nastavnik je dužan da redovno ocenjuje učenike u skladu sa zakonom.

Praćenje razvoja, napredovanja i postignuća učenika obavlja se formativnim i sumativnim ocenjivanjem.

Učenik kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti ciljeva i standarda postignuća u toku savladavanja IOP-a 1, i to na način koji uzima u obzir njegove jezičke, motoričke i čulne mogućnosti.

Ukoliko učenik stiče obrazovanje i vaspitanje po IOP-u 2, ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti prilagođenih ciljeva i ishoda, u skladu sa IOP-om 2.

Učenik sa izuzetnim sposobnostima koji stiče obrazovanje i vaspitanje na prilagođen i obogaćen način, primenom individualnog obrazovnog plana, ocenjuje se na osnovu praćenja ostvarivanja propisanih ishoda i standarda postignuća i angažovanja.

Učeniku se ne može umanjiti ocena iz obavezognog predmeta zbog neprimerenog ponašanja.”

Član 49.

Član 61. menja se i glasi:

„Član 61.

Učenik se ocenjuje iz obaveznog predmeta i vladanja, opisnom i brojčanom ocenom, u skladu sa Zakonom.

Ocena je javna i saopštava se učeniku sa obrazloženjem.

U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja učenik se iz obaveznog predmeta, izbornih programa i aktivnosti ocenjuje opisnom ocenom.

Od drugog do osmog razreda učenik se iz obaveznog predmeta, izbornih programa i aktivnosti ocenjuje opisno i brojčano.

Brojčana ocena iz obaveznog predmeta je: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Ocena nedovoljan (1) je neprelazna.

Uspeh učenika iz izbornih programa i aktivnosti ocenjuje se opisno i to: ističe se, dobar i zadovoljava.

U toku polugodišta učenik mora biti ocenjen iz svakog obaveznog predmeta najmanje četiri puta.

Izuzetno, ukoliko je nedeljni fond obaveznog predmeta jedan čas, učenik se ocenjuje najmanje dva puta u polugodištu.

Zaključna ocena iz obaveznog predmeta utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta.

Zaključna ocena iz obaveznog predmeta za učenika prvog razreda je opisna i utvrđuje na osnovu opisnih ocena o razvoju i napredovanju učenika i iskazuje se kao mišljenje o razvoju i napredovanju učenika.

Mišljenje iz stava 10. ovog člana unosi se u đačku knjižicu i učenik prelazi u naredni razred.

Zaključna ocena iz obaveznog predmeta za učenika od drugog do osmog razreda je brojčana.

Zaključna ocena iz izbornih programa i aktivnosti je opisna i to: ističe se, dobar i zadovoljava i ne utiče na opšti uspeh učenika.

Zaključnu ocenu iz predmeta utvrđuje deo odeljenjskog veća koji čine nastavnici koji predaju učeniku na predlog predmetnog nastavnika, a ocenu iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine.

U postupku predlaganja zaključne ocene nastavnik razredne nastave, odnosno predmetni nastavnik uzima u obzir celokupno zalaganje i postignuća učenika u toku obrazovno-vaspitnog rada i to: uspeh učenika postignut na takmičenjima, nagrade, pohvale i diplome, nastupe na kulturnim i sportskim manifestacijama u školi i van škole, radove učenika objavljene u školskom listu i drugim listovima i časopisima, radove na izložbama, konkursima i sl.

Učeniku koji nije ocenjen najmanje četiri puta iz obaveznog predmeta u toku polugodišta, odnosno dva puta u toku polugodišta ukoliko je nedeljni fond obaveznog predmeta jedan čas, ne može da se utvrdi zaključna ocena.

Učenika koji redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze, a nema propisani broj ocena u polugodištu, nastavnik je dužan da oceni na posebno organizovanom času u toku trajanja polugodišta uz prisustvo odeljenjskog starešine, pedagoga ili psihologa.

Ako nastavnik iz bilo kojih razloga nije u mogućnosti da organizuje čas iz stava 17. ovog člana, škola je dužna da obezbedi odgovarajuću stručnu zamenu.

Odeljenjski starešina je u obavezi da redovno prati ocenjivanje učenika i ukazuje nastavnicima na broj propisanih ocena koje učenik treba da ima u polugodištu radi utvrđivanja zaključne ocene.

Kada obavezni predmet sadrži module, zaključna ocena se izvodi na osnovu pozitivnih ocena svih modula u okviru predmeta.”

Član 50.

U članu 62. stav 2. posle reči: „dovoljan”, dodaju se reči: „i nedovoljan”.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Učenik nije sa uspehom završio razred ukoliko ima više od dve nedovoljne ocene, osim ocene iz vladanja ili nije položio popravni ispit, osim učenika drugog i trećeg razreda osnovne škole koji se prevodi u naredni razred.”

Član 51.

U članu 63. stav 6. reč: „nastavnih” zamenjuje se rečju: „obaveznog”.

Član 52.

Član 64. menja se i glasi:

„Član 64.

Detetu i učeniku kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju, rizika od ranog napuštanja školovanja i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, škola obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacijskih prepreka, prilagođavanje načina ostvarivanja školskog programa i izradu, donošenje i ostvarivanje individualnog obrazovnog plana.

Cilj dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju jeste postizanje optimalnog uključivanja učenika u redovan obrazovno-vaspitni rad, osamostaljivanje u vršnjačkom kolektivu i njegovo napredovanje.

Za ostvarivanje dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju, direktor škole, nastavnik, stručni saradnik, vaspitač, pedagoški asistent i roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik može da dobije posebnu stručnu pomoć u pogledu sprovođenja inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.

Radi ostvarivanja dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju, škola ostvaruje saradnju sa organima jedinice lokalne samouprave, kao i sa školom za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, odnosno školom koja ima odeljenje za učenike sa smetnjama u razvoju, drugim organizacijama, ustanovama i institucijama na lokalnom i širem nivou.

Škola je u obavezi da uspostavi saradnju sa drugom školom u kojoj učenik koji ostvaruje pravo na dodatnu podršku nastavlja sticanje obrazovanja, a u cilju ostvarivanja kontinuiteta dodatne podrške.

Posebnu stručnu pomoć iz stava 3. ovog člana mogu da pružaju lica kompetentna u oblasti inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja i škole koje su svojim aktivnostima postale primeri dobre prakse u sprovođenju inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.

Liste lica i škola iz stava 6. ovog člana utvrđuje ministar.

Liste iz stava 7. ovog člana objavljaju se na zvaničnoj internet strani Ministarstva.”

Član 53.

Član 65. menja se i glasi:

„Član 65.

Učenik može biti privremeno ili za određenu školsku godinu oslobođen od praktičnog dela nastave fizičkog i zdravstvenog vaspitanja u celini ili delimično.

Direktor donosi odluku o oslobođanju učenika od praktičnog dela nastave fizičkog i zdravstvenog vaspitanja na osnovu predloga izabranog lekara.

Učenik koji je oslobođen praktičnog dela nastave fizičkog i zdravstvenog vaspitanja ocenjuje se na osnovu teorijskih znanja, u skladu sa programom predmeta.

Izuzetno, učenik može da bude oslobođen nastave stranog jezika za određenu školsku godinu i određeni razred na osnovu odgovarajućeg uverenja o položenom ispitu iz stranog jezika izdatom od strane škole, u skladu sa članom 73. ovog zakona.”

Član 54.

U članu 69. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Učenik ima pravo na besplatan prevoz i u slučaju kada pohađa školu na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, ako je ta škola na udaljenosti većoj od četiri kilometra i najbliža je mestu prebivališta učenika.”

Dosadašnji st. 2-6. postaju st. 3-7.

U dosadašnjim st. 2. i 6. koji postaju st. 3. i 7. reč: „staratelja” zamenjuje se rečima: „drugog zakonskog zastupnika”.

Član 55.

U članu 70. stav 6. reč: „nastavnim” briše se, a posle reči: „programom” dodaju se reči: „nastave i učenja”.

Član 56.

Član 72. menja se i glasi:

„Član 72.

Popravni ispit polaže učenik od četvrtog do osmog razreda koji na kraju drugog polugodišta imaju do dve nedovoljne zaključne brojčane ocene iz obaveznih predmeta.

Učenik od četvrtog do sedmog razreda polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a učenik osmog, odnosno završnog razreda u junskom i avgustovskom ispitnom roku.

Učenik koji polaže popravni ispit obavezan je da pohađa pripremnu nastavu, koju je škola dužna da organizuje neposredno pre polaganja popravnog ispita.

Učenik koji položi popravni ispit završava razred.

Učenik od četvrtog do sedmog razreda koji na kraju drugog polugodišta ima više od dve nedovoljne zaključne brojčane ocene i učenik koji ne položi popravni ispit ili ne pristupi polaganju popravnog ispita ponavlja razred.

Učenik osmog, odnosno završnog razreda koji ima više od dve nedovoljne zaključne brojčane ocene ili ne položi popravni ispit ne ponavlja razred, već završava započeto obrazovanje i vaspitanje u istoj školi polaganjem ispita iz predmeta iz kojeg ima nedovoljnu ocenu, u skladu sa Zakonom.

Učenik osmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji položi popravni ispit, stiče pravo da polaže završni ispit u osnovnom obrazovanju i vaspitanju u propisanim rokovima.”

Član 57.

Član 73. menja se i glasi:

„Član 73.

Učenik može da polaže ispit iz stranog jezika koji nije izučavao u školi.

Ispit iz stava 1. ovog člana polaže se po propisanom programu nastave i učenja za određeni razred.

Škola izdaje učeniku uverenje o položenom ispitu.

Ispit iz stranog jezika može da se polaže i u drugoj školi, koja ostvaruje program tog jezika.

Izuzetno, učeniku može da se prizna uverenje o položenom ispitu iz stranog jezika kao dokaz o savladanosti programa stranog jezika za određeni razred, ako je to u najboljem interesu učenika, ukoliko je učenik nastavio sticanje osnovnoškolskog obrazovanja u drugoj školi, u kojoj se izučava drugi strani jezik u odnosu na školu u kojoj je prethodno sticao osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje.

Ocena o položenom ispitu iz stranog jezika unosi se u propisanu evidenciju.”

Član 58.

Član 74. menja se i glasi:

„Član 74.

Nakon završenog osmog razreda učenik polaže završni ispit pisanim putem – rešavanjem testova.

Programom završnog ispita određuju se nastavni predmeti iz kojih učenik polaže završni ispit.

Prilagođavanje završnog ispita za učenike kojima je potrebna dodatna podrška vrši se u skladu sa vrstom potrebne dodatne podrške.

Polaganjem završnog ispita učenik stiče pravo na upis u srednju školu, u skladu sa Zakonom i zakonom koji uređuje oblast srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Regularnost završnog ispita obezbeđuje direktor.

Rezultati završnog ispita služe školi za utvrđivanje kvaliteta rada nastavnika i škole, oslonac su za razvojno planiranje i unapređivanje sveukupnog rada škole i služe Ministarstvu za procenu stanja i napretka obrazovanja u Republici Srbiji.

Na osnovu rezultata završnog ispita ne vrši se rangiranje škola, ali uspešne škole koje pokažu izuzetnu pedagošku vrednost mogu da se nagrade, a neuspešne se upozoravaju na potrebu unapređivanja svog rada.”

Član 59.

U članu 76, u nazivu člana i u st. 1, 2. i st. 4–6. reč: „nacionalno” u određenom padežu zamenjuje se rečju: „državno” u odgovarajućem padežu.

Član 60.

U članu 79. stav 2. posle reči: „saradnika”, dodaju se reči: „i nastavnika u produženom boravku”.

Član 61.

U članu 81. st. 4. i 6, članu 84. i članu 86. stav 1. reč: „staratelj” u određenom padežu zamenjuje se rečima: „drugi zakonski zastupnik” u odgovarajućem padežu.

Član 62.

U članu 90. posle stava 3. dodaju se novi st. 4. i 5. koji glase:

„Učenik prelazi iz jedne u drugu školu na osnovu prevodnice.

Škola učeniku prilikom ispisivanja izdaje prevodnicu.”.

Dosadašnji st. 4-7. postaju st. 6-9.

Član 63.

U članu 97. st. 2. i 3. reč: „nastavni” briše se, a posle reči: „program” dodaju se reči: „nastave i učenja”.

Posle stava 5. dodaju se st. 6. i 7. koji glase:

„Državljanin Republike Srbije, strani državljanin i lice bez državljanstva, koji nema odgovarajuću stranu školsku ispravu potrebnu za postupak priznavanja, može da se upiše u odgovarajući razred na osnovu prethodne provere znanja.

Prethodnu proveru znanja obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, odnosno predmetne nastave, pedagoga i psihologa škole, uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes učenika.”

Član 64.

U članu 102. reči: „članom 12. stav 3.” zamenjuju se rečima: „članom 12. stav 4.”.

Član 65.

U članu 103. stav. 2. broj: „5.000,00” zamenjuje se brojem: „25.000,00”.

Član 66.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjuju se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 67.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E Nj E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENjE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti obrazovanja i brige o deci.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENjE ZAKONA

Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik RS”, broj 55/13, u daljem tekstu: Zakon) donet je 2013. godine, kako bi se oblast osnovnog obrazovanja i vaspitanja uskladila sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja iz 2009. godine.

S obzirom da je donet novi Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 88/17) kojim se osnove sistema predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja uređuju na drugačiji način nego što je to bilo propisano Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – autentično tumačenje, 68/15 i 62/16 – US), ukazala se potreba da se u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju izvrše odgovarajuće izmene i dopune.

Takođe, pojavila se potreba za poboljšanje pojedinih rešenja u Zakonu, čija je primena dovodila do problema u praksi.

Shodno navedenom, pripremljen je Predlog zakona o izmenama i dopunama zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju (u daljem tekstu: Predlog zakona).

III. OBJAŠNjENjE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENjA

Član 1. Predloga zakona – Član 3. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i precizira se ko može da obavlja delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Član 2. Predloga zakona – Član 6. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 3. Predloga zakona – Član 8. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 4. Predloga zakona – U članu 10. Zakona preciznije se određuje pojam učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Član 5. Predloga zakona – Član 11. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 6. Predloga zakona – Član 12. kojim se uređuje jezik ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada menja se radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Istim članom Predloga precizira se da se dvojezična nastava ostvaruje na jeziku i pismu nacionalne manjine i srpskom jeziku, na srpskom jeziku i stranom jeziku i na jeziku nacionalne manjine i stranom jeziku.

Član 7. Predloga zakona – Član 13. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 8. Predloga zakona – U članu 17. Zakona preciznije se određuje ko može da osniva stranu školu.

Član 9. Predloga zakona – Član 18. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 10. Predloga zakona – Član 19. Zakona preformulisan je na način da omogućava da sve škole, i javne i privatne mogu da ostvaruju programe posebne pedagoške orientacije (Montesori program, Dekroli program, Štajner program i sl.) kada Ministarstvo utvrdi da realizacija tog programa obezbeđuje ostvarivanje standarda za završetak osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Član 11. Predloga Zakona – U članu 21. Zakona redefinisani su ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja, shodno novom Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 12. Predloga zakona – Posle člana 21. Zakona, dodaje se član 21a kojim su propisane opšte međupredmetne kompetencije za kraj osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Član 13. Predloga zakona – U članu 22. Zakona u tački 10) izvršena je dopuna kojom se precizira utvrđen ishod tako da će učenici primenjivati usvojene zdravstvene navike neophodne za aktivan i zdrav životni stil.

Član 14. Predloga zakona – U članu 23. Zakona izvršeno je usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, u vezi sa ostvarivanjem predškolskog programa, tako da i škola izuzetno može da ostvaruje taj program, uz saglasnost Ministarstva.

Član 15. Predloga zakona – brisan je član 24. Zakona kojim je bio propisan model ustanove s obzirom na to da je ova materija regulisana novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 16. Predloga zakona – Član 25. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 17. Predloga zakona – Član 26. Zakona terminološki se usklađuje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 18. Predloga zakona – Posle člana 26. Zakona, dodaje se član 26a kojim je detaljnije uređena sadržina plana i programa nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja, s obzirom na to da je novi Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, uredio samo zajedničke elemente planova i programa nastave i učenja osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Član 19. Predloga zakona – U članu 27. Zakona detaljnije je uređen školski program, s obzirom na to da su u novom Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, propisani zajednički elementi školskog programa za osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje.

Član 20. Predloga zakona – U članu 29. Zakona preciznije se uređuje godišnji plan rada.

Član 21. Predloga zakona – U članu 30. Zakona utvrđen je prestanak obaveze učenika da pohađa školu kada navrši 15 godina života i izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 22. Predloga zakona – U članu 31. Zakona detaljnije je uređena organizacija obrazovno-vaspitnog rada u školi.

Član 23. Predloga zakona – U članu 32. Zakona preciznije je uređena redovna nastava u školi, kao i dopunska, dodatna i pripremna nastava. Takođe, izvršeno je usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 24. Predloga zakona – U članu 34. Zakona izvršeno je usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Dodata je odredba kojom je omogućeno da izuzetno u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u drugom ciklusu, može da se organizuje kao razredna nastava, u skladu sa školskim programom.

Navedeni stav je dodat iz razloga potrebe bolje organizacije rada u korist učenika u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Član 25. Predloga zakona – U članu 35. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 26. Predloga zakona – U članu 37. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja u vezi sa ostvarivanjem nastave za učenike na dužem kućnom i bolničkom lečenju.

Čl. 27. i 28. Predloga zakona – Član 38. Zakona je izmenjen i sada se odnosi samo na nastavu kod kuće, dok je nastava na daljinu detaljnije definisana članom 38a.

Član 29. Predloga zakona – Član 39. stav 3. Zakona izmenjen je sa ciljem da se proslave školskih i državnih praznika, početka i kraja školske godine i završetka osnovnoškolskog obrazovanja i vaspitanja za učenike, pored škole, mogu organizovati i u ustanovama u oblasti kulture i sporta, u dogovoru sa jedinicom lokalne samouprave.

Član 30. Predloga zakona – Član 40. Zakona izmenjen je radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i detaljnije je uređen program nedelje školskog sporta.

Član 31. Predloga zakona – U članu 41. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 32. Predloga zakona – U članu 42. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 33. Predloga zakona – U članu 43. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 34. Predloga zakona – Član 44. Zakona, kojim se uređuje zdravstvena zaštita učenika u školi, izmenjen je kako bi se omogućila opširnija saradnja škole sa zdravstvenim ustanovama, bez stavljanja akcenta na vakcinisanje i lekarske i sistematske preglede.

Član 35. Predloga zakona – U članu 46. i članu 48. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 36. Predloga zakona – U članu 49. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Takođe, stav 3. navedenog člana Zakona izmenjen je kako bi se osim seoskih omogućilo i drugim školama da organizuju vannastavne aktivnosti ukoliko za to imaju uslove. Kao organizatori vannastavnih aktivnosti za učenike prepoznate su i ustanove specijalizovane za ostvarivanje programa za decu i učenike usmerenih ka funkciji aktivnog slobodnog vremena (Centar dečjih odmarališta, Pionirski grad i dr.).

Član 37. Predloga zakona – U članu 50. Zakona precizirano je da muzička i baletska škola imaju nototeku, a baletska škola i medijateku.

Član 38. Predloga zakona – U članu 51. Zakona izvršena je izmena radi preciziranja da organizacije dece i učenika škole mogu da se povezuju sa drugim organizacijama dece i učenika van škole.

Član 39. Predloga zakona – U članu 52. Zakona izmenjene su odredbe koje se odnose na sadržaj i objavljivanje letopisa i brisan je stav 3. koji se odnosi na publikaciju.

Član 40. Predloga zakona – U članu 53. Zakona proširena je uloga učeničke zadruge da kod učenika razvija preduzetništvo i povezuje nastavu sa svetom rada.

Stav 3. tog člana izmenjen je kako bi se omogućilo da škola učestvuje u nabavci udžbenika za svoje učenike, jer se u realizaciji projekta besplatni udžbenici to pokazalo kao najoptimalnije rešenje za roditelje.

Član 41. Predloga zakona – Član 54. Zakona, kojim se uređuje obrazovanje u inostranstvu, izmenjen je radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 42. Predloga zakona – Član 55. Zakona, kojim se uređuje upis učenika, izmenjen je radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 43. Predloga zakona – U članu 56. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 44. Predloga zakona – Član 57. stav 1. Zakona, menja se radi preciziranja načina upisa u muzičku, odnosno osnovnu baletsku školu.

Član 45. Predloga zakona – Član 58. Zakona kojim se uređuje odgovornost za upis i redovno pohađanje nastave izmenjen je radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 46. Predloga zakona – Član 59. Zakona kojim se uređuje opterećenje učenika i trajanje časa, zamenjen je novim članom koji uređuje nedeljno angažovanje učenika, kako bi se izvršilo usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Vreme koje učenik provodi u školi izraženo je u satima, umesto u časovima kao što je u važećem zakonu.

Član 47. Predloga zakona – Posle člana 59. Zakona dodat je član 59a koji reguliše raspored i trajanje časa.

Član 48. Predloga zakona – Član 60. Zakona, kojim se uređuje ocenjivanje, menja se radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 49. Predloga zakona – Član 61. Zakona, kojim se uređuje uspeh učenika i ocena, menja se radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 50. Predloga zakona – Član 62. Zakona, kojim se uređuje opšti uspeh učenika, menja se radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 51. Predloga zakona – U članu 63. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 52. Predloga zakona – Član 64. Zakona, kojim se uređuje dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, menja se radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 53. Predloga zakona – Član 65. Zakona, kojim se uređuje oslobođanje od nastave, menja se radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 54. Predloga zakona – U članu 69. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i precizirano da učenik ima pravo na besplatan prevoz i u slučaju kada pohađa školu na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, ako je ta škola na udaljenosti većoj od četiri kilometra i najbliža je mestu prebivališta učenika.

Član 55. Predloga zakona – U članu 70. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 56. Predloga zakona – Član 72. Zakona, kojim se uređuje popravni ispit, preciziran je i izmenjen radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 57. Predloga zakona – U članu 73. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i preciziran je način polaganja ispita iz stranog jezika i evidentiranje ocene o položenom ispitnu iz stranog jezika.

Član 58. Predloga zakona – Član 74. Zakona, kojim se uređuje završni ispit, izmenjen je radi usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 59. Predloga zakona – U članu 76. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 60. Predloga zakona – Član 79. stav 2. Zakona dopunjena je kako bi se ova odredba odnosila i na nastavnika u produženom boravku.

Član 61. Predloga zakona – U čl. 81, 84. i 86. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 62. Predloga zakona – U članu 90. Zakona, kojim su uređene javne isprave, precizirane su odredbe koje se odnose na prevodnicu.

Član 63. Predloga zakona – U članu 97. Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i dodate su odredbe kojim je data mogućnost da lica koja nemaju odgovarajuću stranu školsku ispravu potrebnu za postupak priznavanja, mogu da se upišu u odgovarajući razred na osnovu prethodne provere znanja, koju obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, odnosno predmetne nastave, pedagoga i psihologa škole, uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes učenika.

Član 64. Predloga zakona – izvršeno je usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 65. Predloga zakona – izvršeno je usklađivanje sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Član 66. Predloga zakona - propisuje rokove za donošenje podzakonskih akata i važenje podzakonskih akata donetih do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 67. Predloga zakona – propisano je stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbititi finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije, odnosno budžetu autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave.

**PREGLED ODREDABA
ZAKONA O OSNOVНОM OBRAZOVANJU I VASPITANJU
KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU**

Član 3.

Delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja obavlja:

- 1) osnovna škola;
- 2) osnovna škola za obrazovanje odraslih;
- 3) osnovna muzička škola;
- 4) osnovna baletska škola;
- 5) osnovna škola za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

IZUZETNO, DELATNOST OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA OBAVLJA I OBRAZOVNO-VASPITNI CENTAR KAO USTANOVA U KOJOJ SE OSIM OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA, ODNOŠNO PREDŠKOLSKOG I OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA, OSTVARUJE I SREDNJE OBRAZOVANJE I VASPITANJE.

Delatnost osnovnog obrazovanja odraslih ostvaruje se u skladu sa Zakonom i posebnim zakonom koji uređuje oblast obrazovanja odraslih.

Osnovna škola (u daljem tekstu: škola) obavlja delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja ostvarivanjem školskog programa, u školskom i drugom prostoru, organizovanjem izdvojenog odeljenja škole.

Član 6.

Roditelj, odnosno staratelj DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK, dužan je da obezbedi da njegovo dete upiše i redovno pohađa školu.

Član 8.

Roditelj, odnosno staratelj DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK učenika ima pravo da za svoje dete izabere osnovno obrazovanje i vaspitanje u javnoj ili privatnoj školi, odnosno obrazovanje kod kuće ili na daljinu, U SKLADU SA ZAKONOM.

Obrazovanje i vaspitanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom

Član 10.

UČENIK SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDitetOM, U SMISLU OVOG ZAKONA, JESTE: DETE SA INTEKTUALnim SMETNjAMA, DETE SA SENZORnim SMETNjAMA, DETE SA MOTORiČKIM SMETNjAMA, DETE SA TEŠKOĆAMA U UČENju, DETE SA GOVORNO - JEZiČKIM SMETNjAMA, DETE SA PROBLEMOM U PONAŠANju, DETE SA EMOCIONALnim TEŠKOĆAMA, DETE SA SMETNjAMA U RAZVOJU KOJE SE MANIFESTUJU ISTOVREMENO U NEKOLIKO OBLASTI, USLED ČEGA SE DETE SUOČAVA SA BROJnim PREPREKAMA U ZADOVOLjENju OSNOVNIH POTREBA I POTREBNA IM JE

NAJKOMPLEKSIJNA PODRŠKA ILI DETE SA DRUGIM SMETNjAMA ZBOG KOJIH MU JE POTREBNA PODRŠKA.

~~Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u smislu ovog zakona, jeste dete sa intelektualnim, čulnim i motoričkim smetnjama u razvoju.~~

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom stiče osnovno obrazovanje i vaspitanje po pravilu u školi zajedno sa ostalim učenicima, a kada je to u najboljem interesu učenika u školi za učenike sa smetnjama u razvoju I INVALIDITETOM, u skladu sa Zakonom.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ima pravo na individualni obrazovni plan, u skladu sa Zakonom.

Obrazovanje i vaspitanje učenika sa izuzetnim sposobnostima

Član 11.

Učenik sa izuzetnim sposobnostima ima pravo na individualni obrazovni plan koji omogućava da se njegov razvoj i napredovanje odvija prema sposobnostima i interesovanjima, u skladu sa Zakonom.

Učenik sa izuzetnim sposobnostima upisan u prvi razred srednje muzičke, odnosno baletske škole, koji je završio sedmi razred osnovne škole ima pravo da polaganjem razrednih ispita završi školu.

Učenik sa izuzetnim muzičkim, odnosno baletskim sposobnostima ima pravo da stiče muzičko ili baletsko obrazovanje i vaspitanje na osnovu jedinstvenog školskog programa za talente koji se donosi na osnovu nastavnog plana i programa NASTAVE I UČENJA osnovnog obrazovanja i vaspitanja i nastavnog plana i programa NASTAVE I UČENJA muzičkog ili baletskog obrazovanja i vaspitanja.

Jezik ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada

Član 12.

~~Obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na srpskom jeziku.~~

~~Za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se i na jeziku i pismu nacionalne manjine, odnosno dvojezično, ako se prilikom upisa u prvi razred za to opredeli najmanje 15 učenika.~~

~~Škola može da ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na jeziku i pismu nacionalne manjine, odnosno dvojezično i za manje od 15 učenika upisanih u prvi razred, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo), u skladu sa zakonom. Saglasnost za ostvarivanje školskog programa na jezicima nacionalnih manjina za manje od 15 učenika Ministarstvo daje po pribavljenom mišljenju odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost nacionalnih saveta nacionalnih manjina. Ako nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, smatra se da je mišljenje dato.~~

~~Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku i pismu nacionalne manjine, škola je u obavezi da za učenika organizuje nastavu srpskog jezika.~~

~~Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na srpskom jeziku, za učenika pripadnika nacionalne manjine organizuje se nastava jezika nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture kao izborni predmet.~~

~~Obrazovno-vaspitni rad može da se izvodi na stranom jeziku, odnosno dvojezično, uz saglasnost Ministarstva.~~

~~Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na stranom jeziku, učeniku se organizuje nastava srpskog jezika.~~

~~Bliže uslove za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada na stranom jeziku, odnosno dvojezično propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).~~

~~Obrazovno-vaspitni rad za učenike koji koriste znakovni jezik, odnosno posebno pismo ili druga tehnička rešenja ostvaruje se u skladu sa Zakonom.~~

OBRAZOVNO-VASPITNI RAD OSTVARUJE SE NA SRPSKOM JEZIKU.

ZA PRIPADNIKE NACIONALNE MANJINE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD OSTVARUJE SE I NA JEZIKU I PISMU NACIONALNE MANJINE.

ZA PRIPADNIKE NACIONALNE MANJINE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD MOŽE DA SE IZVODI I DVOJEZIČNO NA JEZIKU I PISMU NACIONALNE MANJINE I NA SRPSKOM JEZIKU, AKO SE PRILIKOM UPISA U PRVI RAZRED ZA TO OPREDELI NAJMANJE 15 UČENIKA.

ŠKOLA MOŽE DA OSTVARUJE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD NA JEZIKU I PISMU NACIONALNE MANJINE, ODNOSNO DVOJEZIČNO NA JEZIKU I PISMU NACIONALNE MANJINE I NA SRPSKOM JEZIKU I ZA MANJE OD 15 UČENIKA UPISANIH U PRVI RAZRED, UZ SAGLASNOST MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE OBRAZOVARANJA (U DALJEM TEKSTU: MINISTARSTVO), U SKLADU SA ZAKONOM. SAGLASNOST ZA OSTVARIVANJE OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA ZA MANJE OD 15 UČENIKA MINISTARSTVO DAJE PO PRIBAVLJENOM MIŠLJENJU ODGOVARAJUĆEG NACIONALNOG SAVETA NACIONALNE MANJINE U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE NADLEŽNOST NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA. AKO NACIONALNI SAVET NACIONALNE MANJINE NE DOSTAVI MIŠLJENJE U ROKU OD 15 DANA OD DANA PRIJEMA ZAHTEVA, SMATRA SE DA JE MIŠLJENJE DATO.

KADA SE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD OSTVARUJE NA SRPSKOM JEZIKU, ZA UČENIKA PRIPADNIKA NACIONALNE MANJINE ORGANIZUJE SE NASTAVA JEZIKA NACIONALNE MANJINE SA ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE KAO IZBORNI PROGRAM.

BLIŽE USLOVE ZA OSTVARIVANJE PROGRAMA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA DVOJEZIČNO NA JEZIKU I PISMU NACIONALNE MANJINE I NA SRPSKOM JEZIKU PROPISUJE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE OBRAZOVARANJA (U DALJEM TEKSTU: MINISTAR).

OBRAZOVNO-VASPITNI RAD MOŽE DA SE IZVODI NA STRANOM JEZIKU, ODNOSNO DVOJEZIČNO NA STRANOM I SRPSKOM JEZIKU ILI NA STRANOM JEZIKU I JEZIKU NACIONALNE MANJINE, UZ SAGLASNOST MINISTARSTVA.

BLIŽE USLOVE ZA OSTVARIVANJE PROGRAMA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA NA STRANOM JEZIKU, ODNOSNO DVOJEZIČNO IZ STAVA 7. OVOG ČLANA PROPISUJE MINISTAR.

KADA SE OBRAZOVARANJE STIČE NA JEZIKU NACIONALNE MANJINE, STRANOM JEZIKU ILI DVOJEZIČNO, UČENJE SRPSKOG JEZIKA JE OBAVEZNO.

OBRAZOVNO-VASPITNI RAD ZA UČENIKE KOJI KORISTE ZNAKOVNI JEZIK, ODNOSNO POSEBNO PISMO ILI DRUGA TEHNIČKA REŠENJA OSTVARUJE SE U SKLADU SA ZAKONOM.

II. ŠKOLA

Član 13.

Prema programu obrazovanja i vaspitanja koji ostvaruje, škola može da bude nacionalna škola ili strana škola.

Nastavni Plan i program NASTAVE I UČENjA donet na osnovu Zakona ostvaruje nacionalna škola.

Strani program u skladu sa Zakonom ostvaruje strana škola.

Nacionalna i strana škola

Član 17.

Nacionalna škola osniva se kao javna, a može da se osnuje i kao privatna škola.

Stranu školu osniva strana država, strano ILI DOMAĆE pravno ili fizičko lice, u skladu sa Zakonom.

Javna isprava koju izdaje strana škola priznaje se i izjednačava sa javnom ispravom koju izdaje nacionalna škola, nakon sproveđenja postupka priznavanja strane školske isprave.

Škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju I INVALIDITETOM

Član 18.

U školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, školuju se deca bez obzira na vrstu smetnje.

Radi unapređivanja inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja, škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju I INVALIDITETOM, KAO I ŠKOLA KOJA IMA ODELjENjE ZA UČENIKE SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM pruža podršku školi u sistemu redovnog obrazovanja i vaspitanja.

Škola u sistemu redovnog obrazovanja i vaspitanja u kojoj stiču obrazovanje i učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom može da angažuje vaspitača, nastavnika ili stručnog saradnika, koji je zaposlen u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju I INVALIDITETOM, u skladu sa Zakonom.

Angažovanje zaposlenog iz stava 3. ovog člana, vrši se na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške učeniku u skladu sa Zakonom.

Škola posebne pedagoške orientacije

Član 19.

~~Privatna škola može da se osnuje i kao škola posebne pedagoške orientacije (Montesori, Dekroli, Štajner i slični programi) kada Ministarstvo utvrdi da realizacija njenog programa obezbeđuje ostvarivanje standarda za završetak osnovnog obrazovanja i vaspitanja.~~

~~Škola iz stava 1. ovog člana mora da poseduje sertifikat međunarodno priznatog udruženja škola iste pedagoške orientacije.~~

~~ŠKOLA MOŽE DA OSTVARUJE I PROGRAM POSEBNE PEDAGOŠKE ORIJENTACIJE KADA MINISTARSTVO UTVRDI DA REALIZACIJA~~

TOG PROGRAMA OBEZBEĐUJE OSTVARIVANJE STANDARDA ZA ZAVRŠETAK OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

PROGRAMI PEDAGOŠKE ORIJENTACIJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SU: MONTESORI PROGRAM, DEKROLI PROGRAM, ŠTAJNER PROGRAM I SLIČNI PROGRAMI, ZA KOJE ŠKOLA KOJA IH OSTVARUJE POSEDUJE SERTIFIKAT MEĐUNARODNO PRZNATOG UDRUŽENJA ŠKOLA ISTE PEDAGOŠKE ORIJENTACIJE.

III. CILJEVI I ISHODI OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 21.

Ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja jesu:

1) pun i usklađen intelektualni, emocionalni, socijalni, moralni i fizički razvoj svakog deteta i učenika, u skladu sa njegovim uzrastom, razvojnim potrebama i interesovanjima;

2) sticanje kvalitetnih znanja i veština i formiranje vrednosnih stavova, jezičke, matematičke, naučne, umetničke, kulturne, medijske, tehničke, finansijske i informatičke pismenosti, neophodnih za nastavak školovanja i aktivnu uključenost u život porodice i zajednice;

- 3) razvoj stvaralačkih sposobnosti, kreativnosti, estetske percepcije i ukusa, kao i izražavanje na jezicima različitih umetnosti;
- 4) razvoj sposobnosti pronalaženja, analiziranja, primene i saopštavanja informacija, uz vešto i efikasno korišćenje medija i informaciono-komunikacionih tehnologija;
- 5) osposobljavanje za rešavanje problema, povezivanje i primenu znanja i vještina u daljem obrazovanju i svakodnevnom životu;
- 6) razvoj motivacije za učenje i osposobljavanje za samostalno učenje i obrazovanje tokom celog života;
- 7) razvoj svesti o sebi, samoinicijative, sposobnosti samovrednovanja i izražavanja svog mišljenja;
- 8) osposobljavanje za donošenje valjanih odluka o izboru daljeg obrazovanja i zanimanja, sopstvenog razvoja i budućeg života;
- 9) razvoj ključnih kompetencija potrebnih za život u savremenom društvu;
- 10) razvoj i praktikovanje zdravog načina života, svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, potrebe negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti;
- 11) razvoj svesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine, ekološke etike i zaštite životinja;
- 12) razvoj sposobnosti komuniciranja, dijaloga, osećanja solidarnosti, kvalitetne i efikasne saradnje sa drugima i sposobnosti za timski rad i negovanje drugarstva i prijateljstva;
- 13) razvijanje sposobnosti za ulogu odgovornog građanina, za život u demokratski uređenom i humanom društvu zasnovanom na poštovanju ljudskih i građanskih prava, kao i osnovnih vrednosti pravde, istine, slobode, poštenja i lične odgovornosti;
- 14) formiranje stavova, uverenja i sistema vrednosti, razvoj ličnog i nacionalnog identiteta, razvijanje svesti i osećanja pripadnosti državi Srbiji, poštovanje i negovanje srpskog jezika i svog maternjeg jezika, tradicije i kulture srpskog naroda, nacionalnih manjina i etničkih zajednica, drugih naroda, razvijanje multikulturalizma, poštovanje i očuvanje nacionalnog i svetskog kulturnog nasleđa;
- 15) razvoj i poštovanje rasne, nacionalne, kulturne, jezičke, verske, rođne i uzrasne ravnopravnosti i tolerancije.

OSNOVNI CILJEVI OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA JESU:

- 1) OBEZBEĐIVANJE DOBROBITI I PODRŠKA CELOVITOM RAZVOJU UČENIKA;
- 2) OBEZBEĐIVANJE PODSTICAJNOG I BEZBEDNOG OKRUŽENJA ZA CELOVITI RAZVOJ UČENIKA, RAZVIJANJE NENASILNOG PONAŠANJA I USPOSTAVLJANJE NULTE TOLERANCIJE PREMA NASILJU;
- 3) SVEOBUVATNA UKLJUČENOST UČENIKA U SISTEM OBRAZOVANJA I VASPITANJA;
- 4) RAZVIJANJE I PRAKTIKOVANJE ZDRAVIH ŽIVOTNIH STILOVA, SVESTI O VAŽNOSTI SOPSTVENOG ZDRAVLJA I BEZBEDNOSTI, POTREBE NEGOVANJA I RAZVOJA FIZIČKIH SPOSOBNOSTI;
- 5) RAZVIJANJE SVESTI O ZNAČAJU ODRŽIVOG RAZVOJA, ZAŠTITE I OČUVANJA PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE I EKOLOŠKE ETIKE, ZAŠTITE I DOBROBITI ŽIVOTINJA;
- 6) KONTINUIRANO UNAPREĐIVANJE KVALITETA PROCESA I ISHODA OBRAZOVANJA I VASPITANJA ZASNOVANOG NA NAUČNOM SAZNANJU O OBRAZOVANJU I VASPIATANJU I OBRAZOVNOJ PRAKSI;

7) RAZVIJANJE KOMPETENCIJA ZA SNALAŽENJE I AKTIVNO UČEŠĆE U SAVREMENOM DRUŠTVU KOJE SE MENJA;

8) PUN INTELEKTUALNI, EMOCIONALNI, SOCIJALNI, MORALNI I FIZIČKI RAZVOJ SVAKOG UČENIKA, U SKLADU SA NjEGOVIM UZRASTOM, RAZVOJnim POTREBAMA I INTERESOVANJIMA;

9) RAZVIJANJE KLJUČNIH KOMPETENCIJA ZA CELOŽIVOTNO UČENje I MEĐUPREDMETNIH KOMPETENCIJA U SKLADU SA RAZVOJEM SAVREMENE NAUKE I TEHNOLOGIJE;

10) RAZVOJ SVESTI O SEBI, STVARALAČKIH SPOSOBNOSTI, KRITIČKOG MIŠLJENJA, MOTIVACIJE ZA UČENje, SPOSOBNOSTI ZA TIMSKI RAD, SPOSOBNOSTI SAMOVREDNOVANJA, SAMOINICIJATIVE I IZRAŽAVANJA SVOG MIŠLJENJA;

11) OSPOSOBLjAVANje ZA DONOŠENje VALjANIH ODLUKA O IZBORU DALjEG OBRAZOVANJA I ZANIMANJA, SOPSTVENOG RAZVOJA I BUDUĆEG ŽIVOTA;

12) RAZVIJANJE OSEĆANJA SOLIDARNOSTI, RAZUMEVANJA I KONSTRUKTIVNE SARADNje SA DRUGIMA I NEGovanje DRUGARSTVA I PRIJATELjSTVA;

13) RAZVIJANJE POZITIVNIH LJUDSKIH VREDNOSTI;

14) RAZVIJANje KOMPETENCIJA ZA RAZUMEVANje I POŠTOVANje PRAVA DETETA, LJUDSKIH PRAVA, GRAĐANSKIH SLOBODA I SPOSOBNOSTI ZA ŽIVOT U DEMOKRATSKI UREĐENOM I PRAVEDNOM DRUŠTVU;

15) RAZVOJ I POŠTOVANje RASNE, NACIONALNE, KULTURNE, JEZIČKE, VERSKE, RODNE, POLNE I UZRASNE RAVNOPRAVNOSTI, TOLERANCIJE I UVAŽAVANje RAZLIČITOSTI;

16) RAZVIJANje LIČNOG I NACIONALNOG IDENTITETA, RAZVIJANje SVESTI I OSEĆANJA PRIPADNOSTI REPUBLICI SRBIJI, POŠTOVANje I NEGovanje SRPSKOG JEZIKA I MATERNjEG JEZIKA, TRADICIJE I KULTURE SRPSKOG NARODA, NACIONALNIH MANjINA I DRUGIH NARODA, RAZVIJANje INTERKULTURALNOSTI, POŠTOVANje I OČUVANje NACIONALNE I SVETSKE KULTURNE BAŠTINE;

17) POVEĆANje EFIKASNOSTI UPOTREBE SVIH RESURSA OBRAZOVANJA I VASPITANJA, ZAVRŠAVANje OBRAZOVANJA U PREDVIĐENOM ROKU SA MINIMALNIM PRODUŽETKOM TRAJANJA I SMANjENIM NAPUŠTANjEM ŠKOLOVANJA;

18) POVEĆANje EFIKASNOSTI OBRAZOVANJA I VASPITANJA I UNAPREĐIVANje OBRAZOVNOG NIVOA STANOVNIŠTVA REPUBLIKE SRBIJE KAO DRŽAVE ZASNOVANE NA ZNANju.

OPŠTE MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE ZA KRAJ OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA

ČLAN 21A

CILj ORIJENTACIJE KA OPŠTIM MEĐUPREDMETnim KOMPETENCIJAMA I KLJUČnim KOMPETENCIJAMA JE DINAMIČNIJE I ANGAŽOVANje KOMBINOVANje ZNANja, VEŠTINA I STAVOVA RELEVANTNIH ZA RAZLIČITE REALNE KONTEKSTE KOJI ZAHTEVAJU Njihovu FUNKCIONALNU PRIMENU.

OPŠTE MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE ZASNIVAJU SE NA KLJUČNIM KOMPETENCIJAMA. RAZVIJAJU KROZ NASTAVU SVIH PREDMETA, PRIMENJIVE SU U RAZLIČITIM SITUACIJAMA I KONTEKSTIMA PRI REŠAVANJU RAZLIČITIH PROBLEMA I ZADATAKA I NEOPHODNE SVIM UČENICIMA ZA LIČNO OSTVARENJE I RAZVOJ, UKLJUČIVANJE U DRUŠTVENE TOKOVE I ZAPOŠLJAVANJE I ČINE OSNOVU ZA CELOŽIVOTNO UČENJE.

OPŠTE MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE ZA KRAJ OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA U REPUBLICI SRBIJI SU:

- 1) KOMPETENCIJA ZA UČENJE;
- 2) ODGOVORNO UČEŠĆE U DEMOKRATSKOM DRUŠTVU;
- 3) ESTETIČKA KOMPETENCIJA;
- 4) KOMUNIKACIJA;
- 5) ODGOVORAN ODNOS PREMA OKOLINI;
- 6) ODGOVORAN ODNOS PREMA ZDRAVLJU;
- 7) PREDUZIMLJIVOST I ORIJENTACIJA KA PREDUZETNIŠTVU;
- 8) RAD SA PODACIMA I INFORMACIJAMA;
- 9) REŠAVANJE PROBLEMA;
- 10) SARADNJA;
- 11) DIGITALNA KOMPETENCIJA.

Ishodi

Član 22.

Nakon završetka osnovnog obrazovanja i vaspitanja učenici će:

- 1) imati usvojen integrisani sistem naučno zasnovanih znanja o prirodi i društvu i biti sposobni da tako stečena znanja primenjuju i razmenjuju;
- 2) umeti da efikasno usmeno i pismeno komuniciraju na srpskom, odnosno na srpskom i jeziku nacionalne manjine i najmanje jednom stranom jeziku koristeći se raznovrsnim verbalnim, vizuelnim i simboličkim sredstvima;
- 3) biti funkcionalno pismeni u matematičkom, naučnom i finansijskom domenu;
- 4) umeti da efikasno i kritički koriste naučna znanja i tehnologiju, uz pokazivanje odgovornosti prema svom životu, životu drugih i životnoj sredini;
- 5) biti sposobni da razumeju različite forme umetničkog izražavanja i da ih koriste za sopstveno izražavanje;
- 6) biti sposobni za samostalno učenje;
- 7) biti sposobni da prikupljaju, analiziraju i kritički procenjuju informacije;
- 8) moći da identifikuju i rešavaju probleme i donose odluke koristeći kritičko i kreativno mišljenje i relevantna znanja;
- 9) biti spremni da prihvate izazove i promene uz odgovoran odnos prema sebi i svojim aktivnostima;
- 10) biti odgovorni prema sopstvenom zdravlju i njegovom očuvanju, PRIMENJIVATI USVOJENE ZDRAVSTVENE NAVIKE NEOPHODNE ZA AKTIVAN I ZDRAV ŽIVOTNI STIL;
- 11) umeti da prepoznaju i uvaže ljudska i dečja prava i biti sposobni da aktivno učestvuju u njihovom ostvarivanju;
- 12) imati razvijeno osećanje pripadnosti sopstvenoj porodici, naciji i kulturi, poznavati sopstvenu tradiciju i doprinositi njenom očuvanju i razvoju;
- 13) znati i poštovati tradiciju, identitet i kulturu drugih zajednica i biti sposobni da saradjuju sa njihovim pripadnicima;

14) biti sposobni da efikasno i konstruktivno rade kao članovi tima, grupe, organizacije i zajednice.

IV. PROGRAMI I ORGANIZACIJA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA

Programi

Član 23.

Obrazovno-vaspitni rad U ŠKOLI ostvaruje se na osnovu školskog programa, u skladu sa Zakonom.

Škola može da ostvaruje i:

- 1) školski program za obrazovanje odraslih;
- 2) školski program za muzičko obrazovanje;
- 3) školski program za baletsko obrazovanje;
- 4) individualni program srpskog jezika, odnosno jezika nacionalne manjine za učenike koji ne poznaju jezik na kojem se izvodi nastava;
- 5) pripremni predškolski program;
- 6) druge programe usmerene na unapređivanje i povećanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

IZUZETNO, ŠKOLA MOŽE DA OSTVARUJE I PREDŠKOLSKI PROGRAM, UKOLIKO NIJE MOGUĆE ORGANIZOVANJE PREDŠKOLSKOG PROGRAMA NA NIVOU PREDŠKOLSKE USTANOVE, UZ SAGLASNOST MINISTARSTVA.

ŠKOLA ZA DECU SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM OSTVARUJE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD U SKLADU SA INDIVIDUALnim OBRAZOVnim PLANOM UČENIKA.

Model centar

Član 24.

~~Model centar je škola, koja unutar školskog programa ostvaruje i druge programe i aktivnosti usmerene na unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada, povećanje kvaliteta i dostupnosti obrazovanja i vaspitanja.~~

~~Bliže uslove na osnovu kojih škola stiče status model centra i druga pitanja od značaja za rad model centra propisuje ministar.~~

Nastavni predmeti

Član 25.

~~U školi se izučavaju nastavni predmeti propisani nastavnim planom i programom, u skladu sa Zakonom.~~

~~Nastavni predmeti jesu:~~

- ~~1) obavezni predmeti;~~
- ~~2) izborni predmeti propisani Zakonom i nastavnim planom i programom;~~
- ~~3) i fakultativni predmeti, u skladu sa školskim programom.~~

~~U privatnoj školi, umesto izbornih predmeta propisanih nastavnim planom i programom, škola može da realizuje nastavu drugih predmeta prema školskom programu.~~

OBAVEZNI PREDMETI, IZBORNI PROGRAMI I AKTIVNOSTI

Član 25.

U ŠKOLI SE IZUČAVAJU OBAVEZNI PREDMETI I IZBORNI PROGRAMI I AKTIVNOSTI PROPISANI PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA, PREMA ŠKOLSKOM PROGRAMU, U SKLADU SA ZAKONOM.

U PRIVATNOJ ŠKOLI, UMESTO IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI PROPISANIH PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA, ŠKOLA MOŽE DA REALIZUJE DRUGE PROGRAME I AKTIVNOSTI PREMA ŠKOLSKOM PROGRAMU.

Razvojni plan

Član 26.

~~Škola donosi razvojni plan u skladu sa Zakonom i ovim zakonom.~~

~~Razvojni plan škole sadrži:~~

- ~~1) mere unapređivanja obrazovno-vaspitnog rada na osnovu analize rezultata učenika na završnom ispitu;~~
- ~~2) mere za unapređivanje dostupnosti odgovarajućih oblika podrške i razumnih prilagođavanja i kvaliteta obrazovanja i vaspitanja za decu i učenike kojima je potrebna dodatna podrška;~~
- ~~3) mere prevencije nasilja i povećanja saradnje među učenicima, nastavnicima i roditeljima;~~
- ~~4) mere prevencije osipanja učenika;~~
- ~~5) druge mere usmerene na dostizanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja koji prevazilaze sadržaj pojedinih nastavnih predmeta;~~
- ~~6) plan pripreme za završni ispit;~~
- ~~7) plan uključivanja škole u nacionalne i međunarodne razvojne projekte;~~
- ~~8) plan stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i direktora;~~
- ~~9) mere za uvođenje inovativnih metoda nastave, učenja i ocenjivanja učenika;~~
- ~~10) plan napredovanja i sticanja zvanja nastavnika i stručnih saradnika;~~
- ~~11) plan uključivanja roditelja, odnosno staratelja u rad škole;~~
- ~~12) plan saradnje i umrežavanja sa drugim školama i ustanovama;~~
- ~~13) druga pitanja od značaja za razvoj škole.~~

~~Razvojni plan sadrži i merila za praćenje ostvarivanja razvojnog plana.~~

~~Razvojni plan služi kao oslonac za izradu školskog programa i godišnjeg plana rada škole.~~

ŠKOLA DONOSI RAZVOJNI PLAN U SKLADU SA ZAKONOM I OVIM ZAKONOM.

RAZVOJNI PLAN ŠKOLE SADRŽI PRIORITETE U OSTVARIVANJU OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA, PLAN I NOSIOCE AKTIVNOSTI, KRITERIJUME I MERILA ZA VREDNOVANJE PLANIRANIH AKTIVNOSTI I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA RAZVOJ USTANOBE, I TO:

- 1) MERE UNAPREĐIVANJA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA NA OSNOVU ANALIZE REZULTATA UČENIKA NA ZAVRŠNOM ISPITU;
- 2) MERE ZA UNAPREĐIVANJE DOSTUPNOSTI ODGOVARAJUĆIH OBLIKA PODRŠKE I RAZUMNIH PRILAGOĐAVANJA I KVALITETA OBRAZOVANJA

I VASPITANJA ZA DECU I UČENIKE KOJIMA JE POTREBNA DODATNA PODRŠKA;

3) MERE PREVENCije NASILJA I POVEĆANJA SARADNJE MEĐU UČENICIMA, NASTAVNICIMA I RODITELjIMA;

4) MERE PREVENCije OSIPANJA UČENIKA;

5) DRUGE MERE USMERENE NA DOSTIZANJE CILjEVA OBRAZOVANJA I VASPITANJA KOJI PREVAZILAZE SADRŽAJ POJEDINIH NASTAVNIH PREDMETA;

6) PLAN PRIPREME ZA ZAVRŠNI ISPIT;

7) PLAN UKLjuČIVANJA ŠKOLE U NACIONALNE I MEĐUNARODNE RAZVOJNE PROJEKTE;

8) PLAN STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA, STRUČNIH SARADNIKA I DIREKTORA;

9) MERE ZA UVOĐENje INOVATIVNIH METODA NASTAVE, UČENJA I OCENjIVANJA UČENIKA;

10) PLAN NAPREDOVANJA I STICANJA ZVANJA NASTAVNIKA I STRUČNIH SARADNIKA;

11) PLAN UKLjuČIVANJA RODITELja, ODNOŠNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA U RAD ŠKOLE;

12) PLAN SARADNJE I UMREŽAVANJA SA DRUGIM ŠKOLAMA I USTANOVAMA;

13) DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA RAZVOJ ŠKOLE.

RAZVOJNI PLAN SADRŽI KRITERIJUME I MERILA ZA PRAĆENje OSTVARIVANJA RAZVOJNOG PLANA I SLUŽI KAO OSLONAC ZA IZRADU ŠKOLSKOG PROGRAMA I GODIŠnjEG PLANA RADA ŠKOLE.

PLAN I PROGRAM NASTAVE I UČENJA OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA

ČLAN 26A.

PLAN NASTAVE I UČENJA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU SADRŽI:

1) LISTU OBAVEZNIH PREDMETA I IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI PO RAZREDIMA;

2) UKUPAN GODIŠnji FOND ČASOVA PO PREDMETIMA, PROGRAMIMA I AKTIVNOSTIMA;

3) NEDELjNI FOND ČASOVA PO PREDMETIMA, PROGRAMIMA I AKTIVNOSTIMA.

PROGRAM NASTAVE I UČENJA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU SADRŽI:

1) CILjEVE OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VAPITANjA;

2) CILjEVE UČENJA PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI PO RAZREDIMA;

3) OPŠTE PREDMETNE KOMPETENCIJE;

4) SPECIFIČNE PREDMETNE KOMPETENCIJE;

5) ISHODE UČENjA;

6) OBRAZOVNE STANDARDE ZA OSNOVNO OBRAZOVANje I VASPITANje;

7) KLjuČNE POJMOVE SADRŽAJA SVAKOG PREDMETA;

8) UPUTSTVO ZA DIDAKTIČKO-METODIČKO OSTVARIVANje PROGRAMA;

9) UPUTSTVO ZA FORMATIVNO I SUMATIVNO OCENJIVANJE UČENIKA;

10) NAČIN PRILAGOĐAVANJA PROGRAMA MUZIČKOG I BALETSKOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA, OBRAZOVANJE I VASPITANJE UČENIKA SA SMETNJAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM, UČENIKA SA IZUZETNIM SPOSOBNOSTIMA, ZA OBRAZOVANJE I VASPITANJE NA JEZIKU NACIONALNE MANJINE I OBRAZOVANJE ODRASLIH.

Školski program

Član 27.

Školski program je dokument na osnovu kojeg se ostvaruje razvojni plan i ukupan obrazovno-vaspitni rad u školi.

Školski program predstavlja osnovu na kojoj svaki nastavnik i stručni saradnik planira i realizuje svoj rad.

Školski program omogućava orientaciju učenika i roditelja, odnosne staratelja u izboru škole, praćenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog procesa i njegovih rezultata, kao i procenu individualnog rada i napredovanja svakog učenika.

Školski program se donosi na osnovu nastavnog plana i programa u skladu sa Zakonom.

Pojedini delovi školskog programa inoviraju se u toku njegoveg ostvarivanja.

Škola objavljuje školski program u skladu sa Zakonom i opštim aktom škole.

Školski program sadrži:

- 1) ciljeve školskog programa;
- 2) nastavni plan osnovnog obrazovanja i vaspitanja;
- 3) programe obaveznih i izbornih predmeta po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;
- 4) program dopunske i dodatne nastave;
- 5) program kulturnih aktivnosti škole;
- 6) program školskog sporta i sportskih aktivnosti;
- 7) program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja;
- 8) program slobodnih aktivnosti učenika;
- 9) program profesionalne orientacije;
- 10) program zdravstvene zaštite;
- 11) program socijalne zaštite;
- 12) program zaštite životne sredine;
- 13) program saradnje sa lokalnom samoupravom;
- 14) program saradnje sa porodicom;
- 15) program izleta, ekskurzija i nastave u prirodi;
- 16) program rada školske biblioteke;
- 17) način ostvarivanja drugih oblasti razvojnog plana škole koji utiču na obrazovno-vaspitni rad.

Individualni obrazovni planovi svih učenika koji se obrazuju po individualnom obrazovnom planu čine prilog školskog programa.

Kada škola realizuje fakultativni predmet, njegov program sastavni je deo školskog programa.

Sastavni deo školskog programa je i program bezbednosti i zdravlja na radu koji obuhvata zajedničke aktivnosti škole, roditelja, odnosno staratelja i jedinice lokalne samouprave, usmerene na razvoj svesti za sprovođenje i unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu.

Školski program za obrazovanje odraslih, školski program za muzičko obrazovanje i vaspitanje, školski program za baletsko obrazovanje i vaspitanje,

~~predškolski program, odnosno pripremni predškolski program deo su školskog programa kada ih škola ostvaruje.~~

~~U okviru školskog programa osnovna muzička, odnosno osnovna baletska škola može da ostvaruje i program muzičkog, odnosno baletskog vaspitanja i obrazovanja za decu predškolskog uzrasta u trajanju do jedne godine.~~

~~U okviru školskog programa, za decu i učenike koji ne poznaju srpski jezik, škola može da realizuje i program za sticanje elementarnih znanja iz srpskog jezika.~~

OSNOVNO OBRAZOVANJE I VASPITANJE OSTVARUJE SE NA OSNOVU ŠKOLSKOG PROGRAMA.

ŠKOLSKI PROGRAM OMOGUĆAVA ORIJENTACIJU UČENIKA I RODITELJA, ODНОСНО DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA U IZBORU ŠKOLE, PRAĆENJE KVALITETA OBRAZOVNO-VASPITNOG PROCESA I NjEGOVIH REZULTATA, KAO I PROCENU INDIVIDUALNOG RADA I NAPREDOVANJA SVAKOG UČENIKA.

ŠKOLSKI PROGRAM SE DONOSI U SKLADU SA ZAKONOM.

POJEDINI DELOVI ŠKOLSKOG PROGRAMA INOVIRAJU SE U TOKU NjEGOVOG OSTVARIVANJA.

ŠKOLA OBJAVLJUJE ŠKOLSKI PROGRAM U SKLADU SA ZAKONOM I OPŠTIM AKTOM ŠKOLE.

ŠKOLSKI PROGRAM SADRŽI:

- 1) CILJEVE ŠKOLSKOG PROGRAMA;
- 2) PLAN NASTAVE I UČENJA OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA;
- 3) PROGRAME OBAVEZNIH PREDMETA PO RAZREDIMA, SA NAČINIMA I POSTUPCIMA ZA Njihovo OSTVARIVANJE;
- 4) IZBORNE PROGRAME PO RAZREDIMA, SA NAČINIMA I POSTUPCIMA ZA Njihovo OSTVARIVANJE;
- 5) PROGRAME AKTIVNOSTI PO RAZREDIMA, SA NAČINIMA I POSTUPCIMA ZA Njihovo OSTVARIVANJE;
- 6) PROGRAM DOPUNSKE I DODATNE NASTAVE;
- 7) PROGRAM KULTURNIH AKTIVNOSTI ŠKOLE;
- 8) PROGRAM ŠKOLSKOG SPORTA I SPORTSKO-REKREATIVNIH AKTIVNOSTI;
- 9) PROGRAM ZAŠTITE OD NASILJA, ZLOSTAVLjANJA I ZANEMARIVANJA, PROGRAM SPREČAVANJA DISKRIMINACIJE I PROGRAMI PREVENCIJE DRUGIH OBLIKA RIZIČNOG PONAŠANJA;
- 10) PROGRAM VANNASTAVNIH AKTIVNOSTI UČENIKA;
- 11) PROGRAM PROFESIONALNE ORIJENTACIJE;
- 12) PROGRAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE;
- 13) PROGRAM SOCIJALNE ZAŠTITE;
- 14) PROGRAM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE;
- 15) PROGRAM SARADNJE SA LOKALNOM SAMOUPRAVOM;
- 16) PROGRAM SARADNJE SA PORODICOM;
- 17) PROGRAM IZLETA, EKSURZIJA I NASTAVE U PRIRODI;
- 18) PROGRAM RADA ŠKOLSKE BIBLIOTEKE;
- 19) NAČIN OSTVARIVANJA DRUGIH OBLASTI RAZVOJNOG PLANA ŠKOLE KOJI UTIČU NA OBRAZOVNO-VASPITNI RAD.

INDIVIDUALNI OBRAZOVNI PLANOVI SVIH UČENIKA KOJI SE OBRAZUJU PO INDIVIDUALNOM OBRAZOVNOM PLANU ČINE PRILOG ŠKOLSKOG PROGRAMA.

ŠKOLSKI PROGRAM, NAROČITO U ŠKOLI ZA OBRAZOVANJE UČENIKA SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM, SADRŽI I:

1) NAČIN PRILAGOĐAVANJA RADA I USLOVA U KOJIMA SE IZVODI OBRAZOVNO-VASPITNI RAD;

2) NAČIN PRILAGOĐAVANJA CILJEVA I ISHODA, KAO I SADRŽAJA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA; I

3) NAČIN OSTVARIVANJA DODATNE PODRŠKE ZA UČENIKE ŠKOLE.

SASTAVNI DEO ŠKOLSKOG PROGRAMA JE I PROGRAM BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU KOJI OBUVHATA ZAJEDNIČKE AKTIVNOSTI ŠKOLE, RODITELJA, ODNOSNO DRUGIH ZAKONSKIH ZASTUPNIKA I JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, USMERENE NA RAZVOJ SVESTI ZA SPROVOĐENJE I UNAPREĐIVANJE BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU.

ŠKOLSKI PROGRAM ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH, ŠKOLSKI PROGRAM ZA MUZIČKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE, ŠKOLSKI PROGRAM ZA BALETSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE, PRIPREMNI PREDŠKOLSKI PROGRAM I IZUZETNO PREDŠKOLSKI PROGRAM DEO SU ŠKOLSKOG PROGRAMA KADA IH ŠKOLA OSTVARUJE.

U OKVIRU ŠKOLSKOG PROGRAMA OSNOVNA MUZIČKA, ODNOSNO OSNOVNA BALETSKA ŠKOLA MOŽE DA OSTVARUJE I PROGRAM MUZIČKOG, ODNOSNO BALETSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA ZA DECU PREDŠKOLSKOG UZRASTA U TRAJANJU DO JEDNE GODINE.

U OKVIRU ŠKOLSKOG PROGRAMA, ZA DECU I UČENIKE KOJI NE POZNAJU SRPSKI JEZIK, ŠKOLA MOŽE DA REALIZUJE I PROGRAM ZA STICANJE ELEMENTARNIH ZNANJA IZ SRPSKOG JEZIKA.

Godišnji plan rada

Član 29.

~~Škola donosi godišnji plan rada, u skladu sa Zakonom.~~

GODIŠnjIM PLANOM RADA ŠKOLE UTVRĐUJU SE VREME, MESTO, NAČIN, NOSIOCI OSTVARIVANJA ŠKOLSKOG PROGRAMA I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA OSTVARIVANJE ŠKOLSKOG PROGRAMA.

GODIŠnJI PLAN RADA ŠKOLA DONOSI U SKLADU SA ŠKOLSKIM KALENDAROM, RAZVOJnim PLANOM ŠKOLSKIM PROGRAMOM, DO 15. SEPTEMBRA.

UKOLIKO U TOKU ŠKOLSKE GODINE DOĐE DO PROMENE NEKOG DELA GODIŠnjEG PLANA RADA, ŠKOLA DONOSI IZMENU GODIŠnjEG PLANA RADA U ODGOVARAJUĆEM DELU.

Trajanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 30.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u trajanju od osam godina u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa Zakonom, ovim zakonom i nastavnim planom i programom NASTAVE I UČENjA.

Prvi ciklus obuhvata prvi, drugi, treći i četvrti razred.

Drugi ciklus obuhvata peti, šesti, sedmi i osmi razred.

Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje traje od dve do šest godina i ostvaruje se u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa nastavnim planom i programom NASTAVE I UČENjA donetim na osnovu Zakona.

Osnovno baletsko obrazovanje i vaspitanje traje četiri godine i ostvaruje se u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa nastavnim planom i programom NASTAVE I UČENjA donetim na osnovu Zakona.

Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje, osnovno baletsko obrazovanje i vaspitanje i osnovno obrazovanje odraslih stiče se pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.

Muzičko, odnosno baletsko obrazovanje i vaspitanje za učenike sa izrazitim muzičkim, odnosno baletskim sposobnostima traje osam godina.

Trajanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja može biti duže ili kraće od trajanja iz st. 1. i 7. ovog člana, u zavisnosti od postignuća i napredovanja učenika.

UČENIKU KOJI JE NAVRŠIO 15 GODINA ŽIVOTA PRESTAJE OBAVEZA POHAĐANJA ŠKOLE ISTEKOM TE ŠKOLSKE GODINE.

ŠKOLA JE DUŽNA DA UČENIKU KOJI JE NAVRŠIO 15 GODINA ŽIVOTA, A NIJE STEKAO OSNOVNO OBRAZOVANJE I VASPITANJE, OMOGUĆI ŠKOLOVANJE DO NAVRŠENIH 17 GODINA ŽIVOTA, AKO TO ZAHTEVA UČENIK ILI NjEGOV RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZATUPNIK.

UČENIK KOJI JE NAVRŠIO 15 GODINA ŽIVOTA, A NIJE STEKAO OSNOVNO OBRAZOVANJE I VASPITANJE, MOŽE DA NASTAVI STICANJE OBRAZOVANJA PO PROGRAMU FUNKCIONALNOG OSNOVNOG OBRAZOVANJA ODRASLIH.

Formiranje odeljenja i grupa **Član 31.**

~~Obrazovno-vaspitni rad organizuje se u odeljenju i u grupama, a po potrebi i individualno.~~

~~odeljenje istog razreda može da ima do 30 učenika.~~

~~U jednom odeljenju mogu da budu do dva učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.~~

~~Broj učenika utvrđen u stavu 2. ovog člana umanjuje se za dva po učeniku koji osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana, odnosno za tri po učeniku koji osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana sa prilagođenim standardima.~~

~~Obrazovno-vaspitni rad od prvog do četvrtog razreda može da se organizuje i u kombinovanom odeljenju.~~

~~Kombinovano odeljenje sastavljeno od učenika dva razreda može da ima do 15 učenika, a odeljenje od tri ili četiri razreda do deset učenika.~~

~~odeljenje ili grupa u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju može da ima do deset učenika.~~

ORGANIZACIJA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA

Član 31.

OBRAZOVNO-VASPITNI RAD ORGANIZUJE SE U ODELJENJU, U GRUPI I INDIVIDUALNO.

~~ODELJENJE ISTOG RAZREDA MOŽE DAIMA DO 30 UČENIKA.~~

~~U JEDNOM ODELJENJU MOGU DA BUDU DO DVA UČENIKA SA SMETNJAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM.~~

BROJ UČENIKA UTVRĐEN U STAVU 2. OVOG ČLANA UMANJUJE SE ZA DVA PO UČENIKU KOJI OSNOVNO OBRAZOVANJE I VASPITANJE STIČE OSTVARIVANJEM INDIVIDUALNOG OBRAZOVNOG PLANA SA PRILAGOĐAVANJEM NAČINA RADA, KAO I USLOVA U KOJIMA SE IZVODI OBRAZOVNO-VASPITNI RAD, ODNOSNO SA UČENJEM JEZIKA NA KOME SE ODVIJA OBRAZOVNO-VASPITNI RAD (IOP1), ODNOSNO ZA TRI PO UČENIKU KOJI OSNOVNO OBRAZOVANJE I VASPITANJE STIČE OSTVARIVANJEM INDIVIDUALNOG OBRAZOVNOG PLANA SA PRILAGOĐAVANJEM CILJEVA,

SADRŽAJA I NAČINA OSTVARIVANJA PROGRAMA NASTAVE I UČENJA I ISHODA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA (U DALJEM TEKSTU: IOP2).

OBRAZOVNO-VASPITNI RAD OD PRVOG DO ČETVRTOG RAZREDA MOŽE DA SE ORGANIZUJE I U KOMBINOVANOM ODELJENJU.

KOMBINOVANO ODELJENJE SASTAVLJENO OD UČENIKA DVA RAZREDA MOŽE DAIMA DO 15 UČENIKA, A ODELJENJE OD TRI ILI ČETIRI RAZREDA DO DESET UČENIKA.

ZA PREDMETE ZA KOJE JE PODELA ODELJENJA NA GRUPE PREDVIĐENA PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA ORGANIZUJE SE OSTVARIVANJE OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA U GRUPI.

IZUZETNO, U GRUPI MOŽE DA SE ORGANIZUJE I OSTVARIVANJE NASTAVE IZBORNIH PROGRAMA, UKOLIKO NIJE MOGUĆE ORGANIZOVANJE OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA NA NIVOU ODELJENJA.

GRUPA IZ STAVA 8. OVOG ČLANA, PO PRAVILU, FORMIRA SE NA NIVOU RAZREDA I IMA NAJMANJE 15, A NAJVİŞE DO 30 UČENIKA. OBRAZOVNO-VASPITNI RAD U GRUPI SA MANJE OD 15 UČENIKA ORGANIZUJE SE UZ SAGLASNOST MINISTRA.

ODELJENJE ILI GRUPA U ŠKOLI ZA OBRAZOVANJE UČENIKA SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM MOŽE DAIMA DO DESET UČENIKA, A KADA ODELJENJE ČINE UČENICI SA SMETNjAMA KOJE SE MANIFESTUJU ISTOVREMENO U NEKOLIKO OBLASTI, USLED ČEGA SE UČENIK SUOČAVA SA BROJNIM PREPREKAMA U ZADOVOLJENJU OSNOVNIH POTREBA I POTREBNA IM JE NAJKOMPLEKSNIJA PODRŠKA, ODELJENJE ISTOG RAZREDA IMA DO ŠEST UČENIKA.

U MUZIČKOJ I BALETSKOJ ŠKOLI OBRAZOVNO - VASPITNI RAD ORGANIZUJE SE U GRUPI, U KLASI I INDIVIDUALNO.

Nastava

Član 32.

~~Nastava je osnova obrazovno-vaspitnog procesa u školi.~~

~~Pored redovne nastave, koja može da se organizuje poludnevno i celodnevno, u školi se organizuje dopunska, dodatna i pripremna nastava.~~

~~Škola koja organizuje redovnu poludnevnu nastavu u dve smene stara se da svi učenici ravnomerno pohađaju nastavu u obe smene, smenjujući se u jednakim vremenskim intervalima, ne dužim od jednog meseca.~~

~~Za učenike kojima je potrebna pomoć u savladavanju programa i učenju, škola organizuje dopunsku nastavu.~~

~~Za učenike od četvrtog do osmog razreda sa posebnim sposobnostima, sklonostima i interesovanjima za pojedine predmete, škola organizuje dodatnu nastavu.~~

~~Za učenike upućene na razredni i popravni ispit, škola organizuje pripremnu nastavu.~~

~~Pripremna nastava se organizuje pre početka ispitnog roka, u trajanju od najmanje pet radnih dana sa po dva časa dnevno za svaki predmet.~~

~~Za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ostvaruje se dodatna podrška u skladu sa individualnim obrazovnim planom.~~

~~Škola je dužna da organizuje pripremu učenika za polaganje završnog ispita tokom drugog polugodišta osmog razreda, a dešet dana pre polaganja ispita najmanje dva časa dnevno.~~

NASTAVA JE OSNOVA OBRAZOVNO-VASPITNOG PROCESA U ŠKOLI.

PORED REDOVNE NASTAVE, KOJA MOŽE DA SE ORGANIZUJE POLUDNEVNO I CELODNEVNO, U ŠKOLI SE ORGANIZUJE DOPUNSKA, DODATNA I PRIPREMNA NASTAVA.

ŠKOLA KOJA ORGANIZUJE REDOVNU POLUDNEVNU NASTAVU U DVE SMENE STARA SE DA SVI UČENICI RAVNOMERNO POHAĐAJU NASTAVU U OBE SMENE, SMENJUJUĆI SE U JEDNAKIM VREMENSKIM INTERVALIMA, NE DUŽIM OD JEDNOG MESECA.

IZUZETNO, UKOLIKO IZ OBJEKTIVNIH RAZLOGA ŠKOLA IZ STAVA 3. OVOG ČLANA NE MOŽE DA OBEZBEDI RAVNOMERNU PROMENU SMENA, NASTAVU ORGANIZUJE I BEZ PROMENE SMENA, U DOGOVORU SA MINISTARSTVOM, ODносно НАДЛЕЖНОМ ŠKOLSKOM UPRAVOM.

ZA UČENIKE KOJIMA JE ПОТРЕБНА ПОМОЋ У САВЛАДАВАЊУ ПРОГРАМА И УЧЕЊУ, ŠKOLA ORGANIZUJE DOPUNSKU NASTAVU.

ZA UČENIKE OD ČETVRTOG DO OSMOG RAZREDA SA ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА, СКЛОНОСТИМА И ИНТЕРЕСОВАЊИМА ЗА ПОЈЕДИНЕ ПРЕДМЕТЕ, ŠKOLA ORGANIZUJE ДОДАТНУ НАСТАВУ.

ZA UČENIKE UPUĆENE NA RAZREDNI И POPРАВНИ ISPIT, ŠKOLA ORGANIZUJE PRIPREMNU NASTAVU.

PRIPREMNA НАСТАВА SE ORGANIZUJE PRE ПОЧЕТКА ISPITНОГ РОКА, У ТРАЈАЊУ ОД НАЈМАЊЕ ПЕТ РАДНИХ ДАНА SA PO DVA ČASA DНЕВНО ЗА СВАКИ ПРЕДМЕТ.

ZА УЧЕНИКА КОМЕ JE ZBOG SMETNJI U RAZVOJU I INVЛИДИТЕТА, SPECIFIČНИХ TEŠKOĆА U УЧЕЊУ, СОЦИЈАЛНЕ USKРАĆЕНОСТИ I DRUGIH RAZLOGA ПОТРЕБНА ДОДАТНА PODRŠKA U OBРАЗОВАЊУ I VASPITANJU, ŠKOLA MOŽE DA REALIZUJE INDIVIDUALNU НАСТАВУ KROZ ПРОГРАМЕ PODRŠKE DECI I УЧЕНИЦИМА SA SMETNjAMA U RAZVOJU.

PRIPREMU УЧЕНИКА ZA POLAGANJE ZAVРШНОГ ISPITA ŠKOLA MOŽE DA ORGANIZUJE TOKOM DRUGOG POLUGODIŠTA OSMOG RAZREDA, A DUŽNA JE DA ORGANIZUJE PRIPREMU УЧЕНИКА ZA POLAGANJE ZAVРШНОГ ISPITA DESET DANA PRE POLAGANJA ISPITA U ТРАЈАЊУ НАЈМАЊЕ DVA ČASA DНЕВНО ИZ ПРЕДМЕТА KOJI SU OBUHVAĆЕNI POLAGANjEM.

Razredna i predmetna nastava

Član 34.

~~Za učenike prvog ciklusa organizuje se razredna nastava, a za učenike drugog ciklusa predmetna nastava, a kada postoje uslovi i zajednička nastava više srodnih predmeta sa interdisciplinarnim sadržajem, u skladu sa školskim programom.~~

~~Izuzetno, za učenike prvog ciklusa može da se organizuje predmetna nastava iz stranog jezika, izbornih i fakultativnih predmeta, u skladu sa zakonom i nastavnim planom i programom.~~

~~Za pripadnike nacionalne manjine predmetna nastava može da se organizuje iz srpskog jezika i jezika nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture od prvog razreda.~~

ZA УЧЕНИKE PRVOG CIKLUSA ORGANIZUJE SE RAZREDNA НАСТАВА, A ZA УЧЕНИKE DRUGOG CIKLUSA ПРЕДМЕТНА НАСТАВА, A KADA POSTOJE USЛОVI I ZAJЕДНИЧКА НАСТАВА VIŠE SРОДНИХ ПРЕДМЕТА SA INTERDISCIPLINARNIM SADRŽAJEM, U SKLADU SA ŠKOLSKIM ПРОГРАМОМ.

IZUZETNO, ZA УЧЕНИKE PRVOG CIKLUSA MOŽE DA SE ORGANIZUJE ПРЕДМЕТНА НАСТАВА ИZ STRANOG JEZIKA I IZBORNIH ПРОГРАМА, U SKLADU SA ZAKONOM I PLANOM I PROGRAMOM НАСТАВЕ I УЧЕЊА.

IZUZETNO, U ŠKOLI ZA OBRAZOVANJE UČENIKA SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM, NASTAVA U DRUGOM CIKLUSU MOŽE DA SE ORGANIZUJE KAO RAZREDNA NASTAVA, U SKLADU SA ŠKOLSKIM PROGRAMOM.

ZA PRIPADNIKE NACIONALNE MANjINE PREDMETNA NASTAVA MOŽE DA SE ORGANIZUJE IZ PREDMETA SRPSKI JEZIK KAO NEMATERNJI I IZBORNOG PROGRAMA JEZIK NACIONALNE MANjINE SA ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE OD PRVOG RAZREDA.

Član 35.

Škola je dužna da za učenike četvrtog razreda organizuje časove predmetne nastave radi upoznavanja učenika sa predmetnim nastavnicima koji će realizovati nastavu u petom razredu.

Časovi predmetne nastave iz stava 1. ovog člana planiraju se na osnovu ~~nastavnog~~ programa NASTAVE I UČENJA za četvrti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja, u saradnji učitelja i odgovarajućih nastavnika predmetne nastave.

Časove predmetne nastave za učenike četvrtog razreda realizuju svi nastavnici predmetne nastave iz stava 1. ovog člana, po dva puta u toku školske godine, odnosno jedanput u toku polugodišta.

Škola može, s istim ciljem i na isti način, da organizuje časove predmetne nastave i za učenike od prvog do trećeg razreda.

Nastava za učenike na kućnom i bolničkom lečenju

Član 37.

Škola može da organizuje obrazovno-vaspitni rad kao poseban oblik rada za učenike na dužem kućnom i bolničkom lečenju, uz saglasnost Ministarstva.

~~Za učenike koji zbog većih zdravstvenih problema ili hroničnih bolesti ne mogu da pohađaju nastavu duže od tri nedelje, nastava se organizuje u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi.~~

~~Roditelj, odnosno staratelj je dužan da o potrebi organizovanja nastave kod kuće ili u zdravstvenoj ustanovi obavesti školu.~~

ZA UČENIKE KOJI ZBOG VEĆIH ZDRAVSTVENIH PROBLEMA ILI HRONIČNIH BOLESTI NE MOGU DA POHAĐAJU NASTAVU DUŽE OD TRI NEDELJE, NASTAVA SE ORGANIZUJE U KUĆnim USLOVIMA, ODNOSNO U ZDRAVSTVENOJ USTANOVi.

RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK JE DUŽAN DA O POTREBI ORGANIZOVANJA NASTAVE ZA UČENIKA NA DUŽEM KUĆNOM I BOLNIČKOM LEČENJU OBAVESTI ŠKOLU.

Način organizovanja nastave za učenike na dužem kućnom i bolničkom lečenju propisuje ministar.

Nastava kod kuće i na daljinu NASTAVA KOD KUĆE

Član 38.

~~Roditelj, odnosno staratelj ima pravo da organizuje svom detetu osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje kod kuće.~~

~~Roditelj, odnosno staratelj je dužan da do kraja nastavne godine pismeno obavesti školu u koju je dete, odnosno učenik upisan o nameri da za svoje dete od sledeće školske godine organizuje nastavu kod kuće.~~

~~Škola iz stava 2. ovog člana dužna je da organizuje polaganje razrednih ispita iz svih predmeta u skladu sa nastavnim planom i programom.~~

~~Osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje kod kuće mora da obezbedi ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća.~~

~~Za učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom koji stiče obrazovanje kod kuće ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana sa prilagođenim standardima, obrazovanje i vaspitanje kod kuće obezbeđuje ostvarivanje prilagođenih standarda.~~

~~Nastava može da se ostvaruje, na zahtev roditelja, odnosno staratelja i kao nastava na daljinu.~~

~~O obrazovanju na daljinu škola odlučuje na osnovu raspoloživih sredstava, potrebnih za ovaj vid obrazovanja i vaspitanja.~~

~~Škola vodi evidenciju o obrazovanju i vaspitanju učenika kod kuće i na daljinu.~~

~~Bliže uslove za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave kod kuće i nastave na daljinu propisuje ministar.~~

RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK IMA PRAVO DA SVOM DETETU OMOGUĆI STICANJE OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA KOD KUĆE, UZ OBEZBEĐIVANJE TROŠKOVA OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK JE DUŽAN DA DO KRAJA NASTAVNE GODINE PISMENO OBAVESTI ŠKOLU U KOJU JE UČENIK UPISAN O NAMERI DA ZA SVOJE DETE OD SLEDEĆE ŠKOLSKE GODINE ORGANIZUJE NASTAVU KOD KUĆE.

ŠKOLA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA DUŽNA JE DA ORGANIZUJE POLAGANJE RAZREDNIH ISPITA IZ SVIH PREDMETA U SKLADU SA PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA.

OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE KOD KUĆE MORA DA OBEZBEDI OSTVARIVANJE PROPISANIH CILJEVA, ISHODA I STANDARDA POSTIGNUĆA.

ZA UČENIKA SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDitetOM KOJI STIČE OBRAZOVANJE KOD KUĆE OSTVARIVANjem IOP-A 2, OBRAZOVANJE I VASPITANJE KOD KUĆE OBEZBEĐUJE OSTVARIVANJE PRILAGOĐENIH CILjEVA I ISHODA.

ŠKOLA VODI EVIDENCIJU O OBRAZOVANJU I VASPITANJU UČENIKA KOD KUĆE.

BLIŽE USLOVE ZA OSTVARIVANje I NAČIN OSIGURANJA KVALITETA I VREDNOVANJA NASTAVE KOD KUĆE, PROPISUJE MINISTAR.

NASTAVA NA DALJINU

ČLAN 38A

RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK MOŽE DA SE OPREDELI DA NJEGOVO DETE OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE STIČE NASTAVOM NA DALJINU.

RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK DUŽAN JE DA PODNESE PISANI ZAHTEV ZA ORGANIZOVANJE NASTAVE NA DALJINU ŠKOLI U KOJOJ NJEGOVO DETE STIČE OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE DO KRAJA NASTAVNE GODINE ZA SLEDEĆU ŠKOLSKU GODINU.

NASTAVA NA DALJINU MORA DA OBEZBEDI OSTVARIVANJE PROPISANIH CILJEVA, ISHODA I STANDARDA POSTIGNUĆA.

ZA UČENIKA SA SMETNjAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM ZA KOGA JE ORGANIZOVANA NASTAVA NA DALJINU, A STIČE OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE OSTVARIVANjem IOP-A 2, NASTAVA NA DALJINU OBEZBEĐUJE OSTVARIVANJE PRILAGOĐENIH CILJEVA I ISHODA.

O OBRAZOVANJU NA DALJINU ŠKOLA ODLUČUJE NA OSNOVU RASPOLOŽIVIH SREDSTAVA, POTREBNIH ZA OVAJ VID OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

ŠKOLA VODI EVIDENCIJU O OBRAZOVANJU I VASPITANJU UČENIKA KOJI OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE STIČE NASTAVOM NA DALJINU.

BLIŽE USLOVE ZA OSTVARIVANje I NAČIN OSIGURANJA KVALITETA I VREDNOVANJA NASTAVE NA DALJINU PROPISUJE MINISTAR.

Kulturne aktivnosti škole

Član 39.

Kulturne aktivnosti škole ostvaruju se na osnovu programa kulturnih aktivnosti.

Kulturne aktivnosti obuhvataju: proslavu dana škole, početka i kraja školske godine i završetka osnovnoškolskog obrazovanja i vaspitanja, proslave školskih i državnih praznika, priredbe, predstave, izložbe, koncerte, takmičenja i smotre, posete ustanovama kulture, zajedničke aktivnosti škole i jedinice lokalne samouprave i druge aktivnosti koje doprinose proširenju uticaja škole na vaspitanje učenika i kulturnom razvoju okruženja škole.

Proslave školskih i državnih praznika, početka i kraja školske godine i završetka osnovnoškolskog obrazovanja i vaspitanja za učenike organizuju se u školi ili u dogовору са јединicom lokalне самouprave у уstanovama kulture IZ OBLASTI KULTURE I SPORTA.

Program školskog sporta i sportskih aktivnosti

PROGRAM ŠKOLSKOG SPORTA I SPORTSKO-REKREATIVNIH AKTIVNOSTI

Član 40.

Radi razvoja i praktikovanja zdravog načina života, razvoja svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, o potrebi negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti, kao i prevencije nasilja, narkomanije, maloletničke delinkvencije, škola u okviru školskog programa, realizuje i program školskog sporta, kojim su obuhvaćeni svi učenici.

Škola je dužna da, u okviru programa školskog sporta, zajedno U SARADNJI sa jedinicom lokalne samouprave, organizuje nedelju školskog sporta najmanje jednom u toku polugodišta.

Nedelja školskog sporta obuhvata takmičenja svih učenika u sportskim disciplinama prilagođenim uzrastu i mogućnostima učenika.

PROGRAM NEDELJE ŠKOLSKOG SPORTA OBUVATA SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI SVIH UČENIKA, KAO I KULTURNO – UMETNIČKE MANIFESTACIJE NA TEMU IZ OBLASTI FIZIČKOG I

ZDRAVSTVENOG VASPITANJA, U SKLADU SA PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA.

Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja

**PROGRAM ZAŠTITE OD NASILJA, ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA,
PROGRAM SPREČAVANJA DISKRIMINACIJE I PROGRAMI PREVENCije
DRUGIH OBLIKA RIZIČNOG PONAŠANJA**

Član 41.

Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, PROGRAM SPREČAVANJA DISKRIMINACIJE i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja, kao što su, naročito, upotreba alkohola, duvana, psihoaktivnih supstanci i maloletnička delinkvencija, sastavni su deo školskog programa i ostvaruju se u skladu sa Zakonom.

Programi iz stava 1. ovog člana ostvaruju se kroz različite nastavne i slobodne aktivnosti sa učenicima, zaposlenima, roditeljima, odnosno ~~starateljima~~ DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA u saradnji sa jedinicom lokalne samouprave, u skladu sa utvrđenim potrebama.

U ostvarivanje programa iz stava 1. ovog člana uključuju se i fizička i pravna lica sa teritorije jedinice lokalne samouprave, ustanove u oblasti kulture i sporta, vršnjački posrednici, kao i lica obučena za prevenciju i intervenciju u slučaju nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, DISKRIMINACIJE i drugih oblika rizičnog ponašanja.

Listu lica obučenih za prevenciju i intervenciju u slučaju nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, DISKRIMINACIJE i drugih oblika rizičnog ponašanja i listu škola koje su svojim aktivnostima postale primeri dobre prakse u sprovođenju programa iz stava 1. ovog člana, utvrđuje ministar.

Bliže uslove za utvrđivanje lista iz stava 4. ovog člana propisuje ministar.

Liste iz stava 4. ovog člana objavljaju se na zvaničnoj internet strani Ministarstva.

Program slobodnih aktivnosti učenika

Član 42.

~~Radi jačanja obrazovno-vaspitne delatnosti škole, podsticanja individualnih sklonosti i interesovanja, sadržajnog i celishodnog korišćenja slobodnog vremena, kao i radi bogaćenja društvenog života i razonođe učenika, razvijanja i negovanja drugarstva i prijateljstva, škola je dužna da realizuje slobodne aktivnosti učenika.~~

~~Slobodne aktivnosti organizuju se u oblasti nauke, tehnike, kulture, umetnosti, medija i sporta.~~

~~Škola posebnu pažnju posvećuje formiranju muzičke i dramske grupe učenika, školskog lista, folklora i sportskih sekcija.~~

~~Škola je obavezna da za učenike, u okviru svojih kapaciteta, besplatno organizuje sportske sekcije.~~

PROGRAM VANNASTAVNIH AKTIVNOSTI UČENIKA

ČLAN 42.

RADI JAČANJA OBRAZOVNO-VASPITNE DELATNOSTI ŠKOLE, PODSTICANJA INDIVIDUALNIH SKLONOSTI I INTERESOVANJA, SADRŽAJNOG I CELISHODNOG KORIŠĆENJA SLOBODNOG VREMENA, KAO I RADI BOGAĆENJA DRUŠTVENOG ŽIVOTA I RAZONODE UČENIKA, RAZVIJANJA I NEGOVANJA DRUGARSTVA I PRIJATELJSTVA, ŠKOLA JE DUŽNA DA REALIZUJE VANNASTAVNE AKTIVNOSTI UČENIKA U OBLASTI NAUKE, TEHNIKE, KULTURE, UMETNOSTI, MEDIJA I SPORTA.

ŠKOLA POSEBNU PAŽNJU POSVEĆUJE FORMIRANJU MUZIČKE I DRAMSKE GRUPE UČENIKA, ŠKOLSKOG LISTA, FOLKLORA I SPORTSKIH SEKCIIJA.

ŠKOLA JE OBAVEZNA DA ZA UČENIKE, U OKVIRU SVOJIH KAPACITETA, BESPLATNO ORGANIZUJE SPORTSKE SEKCIJE.

Profesionalna orientacija učenika

Član 43.

Škola u saradnji sa ustanovama za profesionalnu orientaciju pomaže roditeljima, odnosno ~~starateljima~~ DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA i učenicima u izboru srednje škole i zanimanja, prema sklonostima i sposobnostima učenika i u tom cilju prati njihov razvoj i informiše ih o karakteru i uslovima rada pojedinih zanimanja.

Radi praćenja individualnih sklonosti učenika i pružanja pomoći učenicima i njihovim roditeljima, odnosno ~~starateljima~~ DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA u izboru srednje škole i zanimanja, škola formira tim za profesionalnu orientaciju, u čijem sastavu su stručni saradnici i nastavnici.

Tim za profesionalnu orientaciju realizuje program profesionalne orientacije za učenike sedmog i osmog razreda.

Zdravstvena zaštita učenika u školi

Član 44.

~~Škola sarađuje sa zdravstvenim ustanovama u sproveđenju zdravstvene zaštite učenika, posebno u obavljanju lekarskih pregleda dece koja polaze u prvi razred, sproveđenju redovnih sistematskih lekarskih pregleda i vakcinacija, u skladu sa zakonom.~~

ŠKOLA SARAĐUJE SA ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U SPROVOĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE UČENIKA, U SKLADU SA ZAKONOM.

Zaštita životne sredine

Član 46.

Zaštita životne sredine obuhvata aktivnosti usmerene na razvoj ekološke svesti, kao i očuvanje prirodnih resursa.

Očuvanje prirodnih resursa iz stava 1. ovog člana obuhvata i upoznavanje sa korišćenjem i racionalnom upotreboru tih resursa u oblasti energetike.

Škola doprinosi zaštiti životne sredine ostvarivanjem programa zaštite životne sredine – lokalnim ekološkim akcijama, zajedničkim aktivnostima škole, roditelja, odnosno ~~staratelja~~ DRUGIH ZAKONSKIH ZASTUPNIKA i jedinice lokalne samouprave u analizi stanja životne sredine i akcija za zaštitu životne sredine u skladu sa zakonom.

Program saradnje sa porodicom

Član 48.

Škola podstiče i neguje partnerski odnos sa roditeljima, odnosno ~~starateljima~~ DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA učenika, zasnovan na principima međusobnog razumevanja, poštovanja i poverenja.

Programom saradnje sa porodicom, škola definiše oblasti, sadržaj i oblike saradnje sa roditeljima, odnosno ~~starateljima~~ DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA dece i učenika, koji obuhvataju detaljno informisanje, savetovanje, uključivanje u nastavne i ostale aktivnosti škole i konsultovanje u donošenju odluka oko bezbednosnih, nastavnih, organizacionih i finansijskih pitanja, s ciljem unapređivanja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, kao i obezbeđivanja sveobuhvatnosti i trajnosti vaspitno-obrazovnih uticaja.

Program saradnje sa porodicom obuhvata i organizaciju otvorenog dana škole svakog meseca, kada roditelji, odnosno ~~staratelji~~ DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNICI mogu da prisustvuju obrazovno-vaspitnom radu.

Radi praćenja uspešnosti programa saradnje sa porodicom, škola, na kraju svakog polugodišta, organizuje anketiranje roditelja, odnosno ~~staratelja~~ DRUGIH ZAKONSKIH ZASTUPNIKA, u pogledu njihovog zadovoljstva programom saradnje sa porodicom i u pogledu njihovih sugestija za naredno polugodište.

Mišljenje roditelja, odnosno ~~staratelja~~ DRUGIH ZAKONSKIH ZASTUPNIKA, dobijeno kao rezultat anketiranja, uzima se u obzir u postupku vrednovanja kvaliteta rada škole.

Izleti, ekskurzije i nastava u prirodi

Član 49.

Škola može da planira i organizuje izlete, ekskurzije i nastavu u prirodi, na način i pod uslovima utvrđenim ~~nastavnim~~ planom i programom NASTAVE I UČENJA.

Program izleta, ekskurzija i nastave u prirodi sastavni je deo školskog programa i godišnjeg plana rada škole.

~~Škole u seoskim sredinama mogu da budu centri za realizaciju nastave u prirodi, odnosno zajedničkih aktivnosti učenika - škole domaćina i gostujuće škole, ukoliko ispunjavaju uslove za realizaciju programa nastave u prirodi.~~

~~ŠKOLE KOJE IMAJU ODGOVARAJUĆE USLOVE, KAO I USTANOVE KOJE SU SPECIJALIZOVANE ZA OSTVARIVANJE KVALITETNIH PROGRAMA ZA DECU I UČENIKE U FUNKCIJI AKTIVNOG SLOBODNOG~~

VREMENA, SA POSEBNIM USMERENJEM NA SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI I KOJE IMAJU ODGOVARAJUĆE USLOVE, MOGU DA BUDU CENTRI ZA REALIZACIJU NASTAVE U PRIRODI, KAO I ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI UČENIKA VIŠE ŠKOLA (CENTAR DEČJIH ODMARALIŠTA, PIONIRSKI GRAD I DRUGE ODGOVARAJUĆE USTANOVE NAMENJENE DECI I UČENICIMA).

Školska biblioteka

Član 50.

Školska biblioteka je mesto bibliotečko-informacione, vaspitno-obrazovne i kulturne aktivnosti škole.

U školskoj biblioteci prikuplja se, obrađuje i učenicima, nastavnicima i stručnim saradnicima daje na korišćenje bibliotečko-informaciona građa (knjige, serijske publikacije i dr.) i izvori.

Biblioteka je dužna da u svom fondu prikuplja udžbenike i druga nastavna sredstva namenjena učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, kao i stručnu literaturu za nastavnike i stručne saradnike.

Zadatak školske biblioteke je da kod učenika razvija navike čitanja i korišćenja bibliotečkih usluga, kao i da učenike ospozobjava da koriste informacije u svim oblicima i na svim medijima i omogući im da ovladaju veštinama potrebnim za učenje u toku celog života.

~~Škola je dužna da ima školsku biblioteku, u skladu sa zakonom.~~

~~ŠKOLA JE DUŽNA DA IMA ŠKOLSKU BIBLIOTEKU, U SKLADU SA ZAKONOM.~~ MUZIČKA I BALETSKA ŠKOLA IMA NOTOTEKU, A BALETSKA ŠKOLA I MEDIJATEKU.

Program rada školske biblioteke sastavni je deo školskog programa.

Dečje i učeničke organizacije u školi

Član 51.

~~Škola može da ima svoje organizacije dece i učenika, a može da se povezuje i sa organizacijama van škole (Prijatelji dece Srbije, Crveni krst, organizacija gorana, planinara, izviđača i sl.), u skladu sa zakonom.~~

~~ŠKOLA MOŽE DA IMA SVOJE ORGANIZACIJE DECE I UČENIKA, A MOŽE DA SE POVEZUJE I SA ORGANIZACIJAMA DECE I UČENIKA VAN ŠKOLE (ORGANIZACIJA GORANA, PLANINARA, IZVIĐAČA I SL.), U SKLADU SA ZAKONOM.~~

Vođenje letopisa i predstavljanje rada škole

Član 52.

~~Škola je dužna da vodi letopis za svaku školsku godinu.~~

~~Letopis sadrži pisane podatke o aktivnostima škole i realizaciji obrazovno-vaspitnog rada.~~

~~Škola u publikaciji predstavlja program i organizaciju rada, u skladu sa godišnjim planom rada, kao i prava i dužnosti učenika, pravila ponašanja, kućni red i druge podatke od značaja za predstavljanje škole.~~

~~Škola publikaciju iz stava 2. ovog člana objavljuje na svojoj internet strani do 1. oktobra za tekuću školsku godinu, a može je podeliti učenicima u štampanom obliku.~~

~~Škola je dužna da ima svoju internet stranu.~~

~~ŠKOLA JE DUŽNA DA VODI LETOPIS ZA SVAKU ŠKOLSKU GODINU.~~

~~LETOPIS SADRŽI PODATKE O AKTIVNOSTIMA ŠKOLE I REALIZACIJI OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA, KAO I DRUGE PODATKE OD ZNAČAJA ZA PREDSTAVLJANJE ŠKOLE.~~

~~ŠKOLA LETOPIS OBJAVLJUJE NA SVOJOJ INTERNET STRANI DO 1. OKTOBRA ZA PRETHODNU ŠKOLSKU GODINU.~~

~~ŠKOLA JE DUŽNA DA IMA SVOJU INTERNET STRANU.~~

Učeničke zadruge

Član 53.

~~U školi može da se osnuje učenička zadruga radi razvoja pozitivnog odnosa učenika prema radu, profesionalne orijentacije, povezivanja nastave sa svetom rada, kao i razvoja pozitivnog odnosa prema timskom radu.~~

~~U ŠKOLI MOŽE DA SE OSNUJE UČENIČKA ZADRUGA RADI RAZVOJA PREDUZETNIŠTVA I POZITIVNOG ODNOSA UČENIKA PREMA RADU I POVEZIVANJA NASTAVE SA SVETOM RADA, KAO I PROFESIONALNE ORIJENTACIJE.~~

Rad učeničke zadruge uređuje se statutom škole i pravilima za rad zadruge, u skladu sa zakonom.

~~Škola može pružati usluge i prodavati proizvode nastale kao rezultat rada u učeničkoj zadruzi, kao i školski pribor i opremu.~~

~~ŠKOLA MOŽE PRUŽATI USLUGE I PRODAVATI PROIZVODE NASTALE KAO REZULTAT RADA U UČENIČKOJ ZADRUZI, KAO I UDŽBENIKE, PRIBOR I OPREMU KOJA JE POTREBNA ZA OSTVARIVANJE OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA.~~

Sredstva stečena radom učeničke zadruge koriste se za proširenje materijalne osnove rada učeničke zadruge, ekskurzije, ishranu učenika, nagrade članovima zadruge i unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada u školi i u druge svrhe u skladu sa aktima kojima se uređuje rad učeničke zadruge.

Obrazovanje u inostranstvu

Član 54.

~~Za decu građana Republike Srbije koji su na privremenom boravku u inostranstvu može da se obezbedi dopunske osnovno obrazovanje i vaspitanje po posebnom nastavnom planu i programu.~~

ZA DECU GRAĐANA REPUBLIKE SRBIJE U INOSTRANSTVU MOŽE DA SE ORGANIZUJE NASTAVA NA SRPSKOM JEZIKU PO POSEBNOM PROGRAMU, U SKLADU SA ZAKONOM.

V. UČENICI

Upis

Član 55.

~~Upisom u prvi razred dete stiče svojstvo učenika.~~

~~U prvi razred upisuje se svako dete koje do početka školske godine ima najmanje šest i po, a najviše sedam i po godina, u skladu sa Zakonom.~~

~~Izuzetno, detetu može da se odloži upis u prvi razred za godinu dana, u skladu sa Zakonom.~~

~~Dete koje ima od šest do šest i po godina upisuje se u prvi razred nakon provere spremnosti za polazak u školu.~~

~~Škola je dužna da organizuje proveru spremnosti iz stava 3. ovog člana u skladu sa Zakonom.~~

~~Ako dete starije od sedam i po godina zbog bolesti ili drugih razloga nije upisano u prvi razred, može da se upiše u prvi ili odgovarajući razred, na osnovu prethodne provere znanja.~~

~~Prethodnu proveru znanja obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, pedagoga i psihologa škole uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes deteta.~~

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE VODI EVIDENCIJU I OBAVEŠTAVA ŠKOLU I RODITELJE, ODNOŠNO DRUGE ZAKONSKE ZASTUPNIKE, O DECI KOJA TREBA DA SE UPIŠU U PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE NAJKASNije DO KRAJA FEBRUARA TEKUĆE GODINE ZA NAREDNU ŠKOLSKU GODINU.

UPISOM U PRVI RAZRED DETE STIČE SVOJSTVO UČENIKA.

U PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE UPISUJE SE SVAKO DETE KOJE DO POČETKA ŠKOLSKE GODINE IMA NAJMANJE ŠEST I PO, A NAJVIŠE SEDAM I PO GODINA.

IZUZETNO, KADA JE TO U NAJBOLJEM INTERESU DETETA, DETETU SE MOŽE ODLOŽITI UPIS ZA GODINU DANA OD STRANE ŠKOLE, A NA OSNOVU MIŠLjENJA INTERRESORNE KOMISIJE, KOJE SADRŽI DOKAZE O POTREBI ODLAGANJA I PREDLOG MERA DODATNE OBRAZOVNE, ZDRAVSTVENE ILI SOCIJALNE PODRŠKE DETETU U PERIODU DO POLASKA U ŠKOLU.

UZ DOKUMENTACIJU POTREBNU ZA UPIS, RODITELj DOSTAVLjA I DOKAZ O ZDRAVSTVENOM PREGLEDU DETETA.

DECA IZ OSETLjIVIH DRUŠTVENIH GRUPA MOGU DA SE UPIŠU U ŠKOLU, BEZ DOKAZA O PREBIVALIŠTU RODITELjA I POTREBNE DOKUMENTACIJE, A SA DOSTAVLjENIM DOKAZOM O ZDRAVSTVENOM PREGLEDU DETETA.

ISPITIVANJE DETETA UPISANOG U ŠKOLU VRŠE PSIHOLOG, ODNOŠNO PEDAGOG ŠKOLE NA MATERNjEM JEZIKU DETETA, PRIMENOM

STANDARDNIH POSTUPAKA I INSTRUMENATA, PREPORUČENIH OD NADLEŽNOG ZAVODA, ODNOSNO OVLAŠĆENE STRUČNE ORGANIZACIJE. AKO NE POSTOJI MOGUĆNOST DA SE ISPITIVANJE DETETA VRŠI NA MATERNjem JEZIKU, ŠKOLA ANGAŽUJE PREVODIOCA NA PREDLOG NACIONALNOG SAVETA NACIONALNE MANJINE.

ISPITIVANJE DECE SA MOTORIČKIM I ČULNIM SMETNjAMA VRŠI SE UZ PRIMENU OBLIKA ISPITIVANJA NA KOJI DETE MOŽE OPTIMALNO DA ODGOVORI.

U POSTUPKU ISPITIVANJA DETETA UPISANOG U ŠKOLU, ŠKOLA MOŽE DA UTVRDI POTREBU ZA DONOŠENjem INDIVIDUALNOG OBRAZOVNOG PLANA ILI POTREBU ZA PRUŽANjem DODATNE PODRŠKE U OBRAZOVANju. AKO DODATNA PODRŠKA ZAHTева FINANSIJSKA SREDSTVA, ŠKOLA UPUĆUJE PISANI ZAHTEV OSNIVAČU PO PRIBAVLjenOM MIŠLjENju INTERRESORNE KOMISIJE.

DETE STAROSTI OD ŠEST DO ŠEST I PO GODINA UPISUJE SE U PRVI RAZRED NAKON PROVERE SPREMnosti ZA POLAZAK U ŠKOLU. ŠKOLA JE DUŽNA DA ORGANIZUJE PROVERU SPREMnosti.

PROVERU SPREMnosti DETETA VRŠI PSIHOLOG, ODNOSNO PEDAGOG ŠKOLE PRIMENOM STANDARDNIH POSTUPAKA I INSTRUMENATA, PREPORUČENIH OD NADLEŽNOG ZAVODA, ODNOSNO OVLAŠĆENE STRUČNE ORGANIZACIJE.

U POSTUPKU PROVERE SPREMnosti NA OSNOVU MIŠLjENJA PSIHOLOGA, ODNOSNO PEDAGOGA ŠKOLA MOŽE DA PREPORUČI:

- 1) UPIS DETETA U PRVI RAZRED;
- 2) UPIS DETETA U ŠKOLU NAKON GODINU DANA, UZ POHAĐANje PRIPREMNOG PREDŠKOLSKOG PROGRAMA.

RODITELj, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK DETETA, KOME JE PREPORUČEN UPIS DETETA U ŠKOLU NAKON GODINU DANA, MOŽE DA PODNESE ZAHTEV KOMISIJI ŠKOLE ZA PONOVNO UTVRĐIVANje SPREMnosti ZA UPIS U ŠKOLU U ROKU OD 8 DANA OD DANA DOBIJANJA PREPORUKE ŠKOLE IZ STAVA 12. OVOG ČLANA. KOMISIju ČINE: PSIHOLOG, PEDAGOG, NASTAVNIK RAZREDNE NASTAVE I PEDIJATAR DETETA.

KOMISIJA ŠKOLE PRIMENOM STANDARDNIH POSTUPAKA I INSTRUMENATA, MOŽE DA ODOBRI UPIS DETETA ILI DA POTVRDI UPIS DETETA U ŠKOLU NAKON GODINU DANA, O ČEMU ODLUKU DONOSI U ROKU OD 15 DANA OD DANA PRIJEMA ZAHTEVA IZ STAVA 13. OVOG ČLANA. ODLUKA KOMISIJE JE KONAČNA.

AKO DETE STARije OD SEDAM I PO GODINA ZBOG BOLESTI ILI DRUGIH RAZLOGA NIJE UPISANO U PRVI RAZRED, MOŽE DA SE UPIŠE U PRVI ILI ODGOVARAJUĆI RAZRED NA OSNOVU PRETHODNE PROVERE ZNANja.

PRETHODNU PROVERU ZNANja OBAVLjA TIM SASTAVLjen OD NASTAVNIKA RAZREDNE NASTAVE, PEDAGOGA I PSIHOLOGA ŠKOLE UVAŽAVAJUĆI STANDARDE POSTIGNUĆA I CENEĆI NAJBOLji INTERES DETETA.

ŠKOLA JE DUŽNA DA UPIŠE SVAKO DETE SA PODRUČJA ŠKOLE.

ŠKOLA MOŽE DA UPIŠE I DETE SA PODRUČJA DRUGE ŠKOLE, NA ZAHTEV RODITELjA, U SKLADU SA PROSTORNIM I KADROVSKIM MOGUĆNOSTIMA ŠKOLE.

RODITELj, ODNOSNO DRUGIM ZAKONSKI ZASTUPNIK MOŽE DA IZABERE ŠKOLU U KOJU ĆE DA UPIŠE DETE PODNOŠENjem ZAHTEVA IZABRANOJ ŠKOLI NAJKASNIJE DO 1. FEBRUARA TEKUĆE KALENDARSKE GODINE U KOJOj SE VRŠI UPIS.

ŠKOLA JE DUŽNA DA OBAVESTI RODITELJA, ODNOSENKO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA O ODLUCI PO NJEGOVOM ZAHTEVU ZA UPIS DETETA VAN PODRUČJA ŠKOLE DO 30. APRILA TEKUĆE KALENDARSKE GODINE U KOJOJ SE VRŠI UPIS, NAKON SAGLEDAVANJA RASPOLOŽIVIH KAPACITETA, A U SKLADU SA PROSTORNIM, KADROVSKIM I FINANSIJSKIM MOGUĆNOSTIMA ŠKOLE.

Upis u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju
**UPIS U ŠKOLU ZA OBRAZOVANjE UČENIKA SA SMETNjAMA U RAZVOJU I
 INVALIDITETOM**

Član 56.

U školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, dete, odnosno učenik upisuje se na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške, uz saglasnost roditelja, odnosno staratelja DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA.

Upis u muzičku, odnosno baletsku školu

Član 57.

U osnovnu muzičku, odnosno osnovnu baletsku školu može da se upiše dete i učenik osnovne i srednje škole koji položi prijemni ispit za utvrđivanje muzičke, odnosno baletske sposobnosti, U SKLADU SA PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENjA OSNOVNOG MUZIČKOG OBRAZOVANjA I VASPITANjA I PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENjA OSNOVNOG BALETSKOG OBRAZOVANjA I VASPITANjA.

Učenik koji nije završio prvi ciklus osnovne muzičke, odnosno osnovne baletske škole može da se upiše u drugi ciklus nakon položenog ispita za proveru znanja.

Učenik osnovne muzičke ili osnovne baletske škole može da nastavi sticanje muzičkog, odnosno baletskog obrazovanja i vaspitanja po jedinstvenom školskom programu za talente, ako se utvrdi da ima izuzetne muzičke, odnosno baletske sposobnosti.

Odgovornost za upis i redovno pohađanje nastave

Član 58.

~~Roditelj, odnosno staratelj odgovoran je za upis deteta u školu, za redovno pohađanje nastave i obavljanje drugih školskih obaveza.~~

~~Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava školu i roditelje, odnosno staratelje, o deci koja treba da se upišu u prvi razred najkasnije do kraja februara tekuće godine za narednu školsku godinu.~~

~~Škola je dužna da u roku od 30 dana obavesti roditelja, odnosno staratelja, o odluci po njegovom zahtevu za upis deteta van područja škole.~~

~~Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno staratelja i jedinicu lokalne samouprave o detetu koji nije upisano u prvi razred, najkasnije 15 dana pre početka školske godine.~~

~~Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno staratelja o učeniku koji nerедовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе.~~

~~Ako roditelj, odnosno staratelj po prijemu obaveštenja iz stava 5. ovoga člana ne obezbedi da u roku od tri dana učenik nastavi redovno da poхађа наставу, škola odmah obaveštava jedinicu lokalne samouprave.~~

RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK ODGOVORAN JE ZA UPIS DETETA U ŠKOLU, ZA REDOVNO POHAĐANJE NASTAVE I OBAVLJANJE DRUGIH ŠKOLSKIH OBAVEZA.

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE VODI EVIDENCIJU I OBAVEŠTAVA ŠKOLU I RODITELJE, ODNOSNO DRUGE ZAKONSKE ZASTUPNIKE, O DECI KOJA TREBA DA SE UPIŠU U PRVI RAZRED NAJKASNije DO KRAJA FEBRUARA TEKUĆE GODINE ZA NAREDNU ŠKOLSKU GODINU.

ŠKOLA JE DUŽNA DA OBAVESTI RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA I JEDINICU LOKALNE SAMOUPRAVE O DETETU KOJE NIJE UPISANO U PRVI RAZRED, NAJKASNije 15 DANA PRE POČETKA ŠKOLSKE GODINE.

ŠKOLA JE DUŽNA DA OBAVESTI RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA O UČENIKU KOJI NEREDOVNO POHAĐA ILI JE PRESTAO DA POHAĐA NASTAVU, NAJKASNije DVA DANA OD DANU PRESTANKA POHAĐANJA NASTAVE.

AKO RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK PO PRIJEMU OBAVEŠTENJA IZ STAVA 4. OVOGA ČLANA NE OBEZBEDI DA U ROKU OD TRI DANA UČENIK NASTAVI REDOVNO DA POHAĐA NASTAVU, ODNOSNO NE OBAVESTI ŠKOLU O RAZLOZIMA IZOSTAJANJA UČENIKA, ŠKOLA ODMAH OBAVEŠTAVA JEDINICU LOKALNE SAMOUPRAVE I NADLEŽNU USTANOVU SOCIJALNE ZAŠTITE.

Opterećenje učenika i trajanje časa

Član 59.

~~Učenik u prvom ciklusu ima do 20 časova nastave nedeljno, odnosno do četiri časa nastave dnevno.~~

~~Učenik u drugom ciklusu ima do 25 časova nastave nedeljno, odnosno do pet časova nastave dnevno.~~

~~Učenik u prvom ciklusu koji stiče osnovno obrazovanje i vaspitanje na jeziku nacionalne manjine ima do 23 časa nastave nedeljno, a u drugom ciklusu do 28 časova nastave nedeljno.~~

~~U nedeljni broj časova iz st. 1, 2. i 3. ovog člana ne uračunavaju se časovi iz izbornih predmeta i vannastavnih aktivnosti.~~

~~Časovi nastave iz st. 1, 2. i 3. ovog člana mogu se uvećati do tri časa nedeljno ostalim aktivnostima planiranim školskim programom.~~

~~Čas nastave traje 45 minuta.~~

~~Izuzetno, čas nastave može da traje duže ili kraće od 45 minuta, u skladu sa nastavnim planom i programom.~~

~~Trajanje časa nastave može se prilagoditi posebnim uslovima u kojima se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad u određenom vremenskom periodu, uz saglasnost Ministarstva.~~

VREME PROVEDENO U ŠKOLI

ČLAN 59.

VREME PROVEDENO U ŠKOLI IZRAŽENO JE U SATIMA I OBUVATA ČASOVE OBAVEZNIH PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I VREME PROVEDENO U AKTIVNOSTIMA, PROPISANE ZAKONOM I PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA, KOJE SU SADRŽANE U ŠKOLSKOM PROGRAMU I U FUNKCIJI SU RAZVOJA SPOSOBNOSTI, INTERESOVANJA I KREATIVNOSTI UČENIKA.

UČENIK U PRVOM CIKLUSU IMA OBAVEZNE PREDMETE, IZBORNE PROGRAME I AKTIVNOSTI DO 20 SATI NEDELJNO.

UČENIK U DRUGOM CIKLUSU IMA OBAVEZNE PREDMETE, IZBORNE PROGRAME I AKTIVNOSTI DO 25 SATI NEDELJNO.

UČENIK U PRVOM CIKLUSU KOJI STIČE OSNOVNO OBRAZOVANJE I VASPITANJE NA JEZIKU NACIONALNE MANJINE IMA OBAVEZNE PREDMETE, IZBORNE PROGRAME I AKTIVNOSTI DO 22 SATA NEDELJNO, A U DRUGOM CIKLUSU DO 27 SATI NEDELJNO.

U NEDELJNI BROJ SATI IZ ST. 2, I 3. I 4. OVOG ČLANA NE URAČUNAVA SE TRAJANJE ČASOVA DOPUNSKE I DODATNE NASTAVE I ČASA ODELJENJSKOG STAREŠINE.

RASPORED I TRAJANJE ČASA

ČLAN 59A.

ŠKOLA U SKLADU SA PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA VRŠI RASPORED OBAVEZNIH PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI, ODNOŠNO UTVRĐUJE RASPORED ČASOVA.

RASPORED ČASOVA MOŽE DA SE MENJA U TOKU NASTAVNE GODINE.

ČAS NASTAVE TRAJE 45 MINUTA.

IZUZETNO, ČAS NASTAVE MOŽE DA TRAJE DUŽE ILI KRAĆE OD 45 MINUTA, U SKLADU SA PLANOM I PROGRAMOM NASTAVE I UČENJA.

TRAJANJE ČASA NASTAVE MOŽE SE PRILAGODITI POSEBNIM USLOVIMA U KOJIMA SE OSTVARUJE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD U ODREĐENOM VREMENSKOM PERIODU, UZ SAGLASNOST MINISTARSTVA.

Ocenjivanje

Član 60.

Ocenjivanje je sastavni deo procesa nastave i učenja kojim se obezbeđuje stalno praćenje ostvarivanja propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća i angažovanja učenika u toku savladavanja školskog programa.

Nastavnik je dužan da redovno ocenjuje učenike u skladu sa zakonom.

Praćenje razvoja, napredovanja i postignuća učenika obavlja se formativnim i sumativnim ocenjivanjem.

Učenik kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti ciljeva i posebnih standarda postignuća u toku savladavanja individualnog obrazovnog plana, i to na način koji uzima u obzir njegove jezičke, motoričke i čulne mogućnosti.

Ukoliko učenik stiće obrazovanje i vaspitanje po individualnom obrazovnom planu sa prilagođenim standardima postignuća, ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti ciljeva i prilagođenih standarda.

Učenik sa izuzetnim sposobnostima koji stiće obrazovanje i vaspitanje na prilagođen i obogaćen način, primenom individualnog obrazovnog plana, ocenjuje se na osnovu praćenja ostvarivanja propisanih ciljeva, opštih i posebnih standarda postignuća i angažovanja.

U postupku predlaganja zaključne ocene predmetni nastavnik uzima u obzir i uspeh učenika postignut na takmičenjima, nagrade, pohvale i diplome, nastupe na kulturnim i sportskim manifestacijama u školi i na teritoriji jedinice lokalne samouprave, radeve učenika objavljene u školskom listu i drugim listovima i časopisima, radove na izložbama, konkursima i sl.

Učeniku se ne može umanjiti ocena iz nastavnog predmeta zbog njegovog odnosa prema slobodnim aktivnostima ili neprimerenog ponašanja.

OCENJIVANJE JE SASTAVNI DEO PROCESA NASTAVE I UČENJA KOJIM SE OBEZBEĐUJE STALNO PRAĆENJE OSTVARIVANJA PROPISANIH ISHODA I STANDARDA POSTIGNUĆA I ANGAŽOVANJA UČENIKA U TOKU SAVLADAVANJA PROGRAMA OBAVEZNIH PREDMETA.

NASTAVNIK JE DUŽAN DA REDOVNO OCENJUJE UČENIKE U SKLADU SA ZAKONOM.

PRAĆENJE RAZVOJA, NAPREDOVANJA I POSTIGNUĆA UČENIKA OBAVLJA SE FORMATIVNIM I SUMATIVNIM OCENJIVANJEM.

UČENIK KOME JE USLED SOCIJALNE USKRAĆENOSTI, SMETNJI U RAZVOJU, INVALIDITETA, TEŠKOĆA U UČENJU I DRUGIH RAZLOGA POTREBNA DODATNA PODRŠKA U OBRAZOVARANJU I VASPITANJU OCENJUJE SE NA OSNOVU ANGAŽOVANJA I STEPENA OSTVARENOSTI CILJEVA I STANDARDA POSTIGNUĆA U TOKU SAVLADAVANJA IOP-A 1, I TO NA NAČIN KOJI UZIMA U OBZIR NJEGOVE JEZIČKE, MOTORIČKE I ČULNE MOGUĆNOSTI.

UKOLIKO UČENIK STIĆE OBRAZOVARANJE I VASPITANJE PO IOP-U 2, OCENJUJE SE NA OSNOVU ANGAŽOVANJA I STEPENA OSTVARENOSTI PRILAGOĐENIH CILJEVA I ISHODA, U SKLADU SA IOP-OM 2.

UČENIK SA IZUZETNIM SPOSOBNOSTIMA KOJI STIĆE OBRAZOVARANJE I VASPITANJE NA PRILAGOĐEN I OBOGAĆEN NAČIN, PRIMENOM INDIVIDUALNOG OBRAZOVNOG PLANA, OCENJUJE SE NA OSNOVU PRAĆENJA OSTVARIVANJA PROPISANIH ISHODA I STANDARDA POSTIGNUĆA I ANGAŽOVANJA.

UČENIKU SE NE MOŽE UMANJITI OCENA IZ OBAVEZNOG PREDMETA ZBOG NEPRIMERENOG PONAŠANJA.

Uspeh učenika i ocena

Član 61.

~~Učenik se ocenjuje iz nastavnih predmeta i vladanja, opisnom i brojčanom ocenom, u skladu sa Zakonom.~~

~~Ocena je javna i saopštava se učeniku sa obrazloženjem.~~

~~Brojčana ocena uspeha učenika iz obaveznih, izbornih i fakultativnih predmeta je: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Ocena nedovoljan (1) je neprelazna.~~

~~Uspeh učenika iz izbornih predmeta propisanih Zakonom ocenjuje se opisno.~~

~~U toku polugodišta učenik mora biti ocenjen iz svakog nastavnog predmeta najmanje četiri puta.~~

~~Izuzetno, ukoliko je nedeljni fond nastavnog predmeta jedan čas, učenik se ocenjuje najmanje dva puta u polugodištu.~~

~~Zaključna ocena u prvom razredu je opisna i utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu opisnih ocena o razvoju i napredovanju učenika u toku savladavanja školskog programa.~~

~~U ostalim razredima, zaključna ocena iz predmeta je brojčana, osim iz izbornih predmeta propisanih Zakonom.~~

~~Zaključna ocena iz izbornih predmeta propisanih Zakonom je: ističe se, dobar i zadovoljava i ne utiče na opšti uspeh učenika.~~

~~Zaključnu ocenu iz predmeta utvrđuje odeljenjsko veće na predlog predmetnog nastavnika, na kraju prvog i drugog polugodišta.~~

~~Učeniku koji nije ocenjen najmanje četiri puta u toku polugodišta, ne može da se utvrdi zaključna ocena.~~

~~Učenika koji redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze, a nema propisani broj ocena u polugodištu, nastavnik je dužan da oceni na posebno organizovanom času u toku trajanja polugodišta uz prisustvo odeljenjskog starešine, pedagoga ili psihologa.~~

~~Ako predmetni nastavnik iz bilo kojih razloga nije u mogućnosti da organizuje čas iz stava 12. ovog člana, škola je dužna da obezbedi odgovarajuću stručnu zamenu.~~

~~Odeljenjski starešina je u obavezi da redovno prati ocenjivanje učenika i ukazuje predmetnim nastavnicima na broj propisanih ocena koje učenik treba da ima u polugodištu radi utvrđivanja zaključne ocene.~~

~~Kada nastavni predmet sadrži module, zaključna ocena se izvodi na osnovu pozitivnih ocena svih modula u okviru predmeta.~~

UČENIK SE OCENJUJE IZ OBAVEZNOG PREDMETA I VLADANJA, OPISNOM I BROJČANOM OCENOM, U SKLADU SA ZAKONOM.

OCENA JE JAVNA I SAOPŠTAVA SE UČENIKU SA OBRAZLOŽENJEM.

U PRVOM RAZREDU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA UČENIK SE IZ OBAVEZNOG PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI OCENJUJE OPISNOM OCENOM.

OD DRUGOG DO OSMOG RAZREDA UČENIK SE IZ OBAVEZNOG PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI OCENJUJE OPISNO I BROJČANO.

BROJČANA OCENA IZ OBAVEZNOG PREDMETA JE: ODLIČAN (5), VRLO DOBAR (4), DOBAR (3), DOVOLJAN (2) I NEDOVOLJAN (1). OCENA NEDOVOLJAN (1) JE NEPRELAZNA.

USPEH UČENIKA IZ IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI OCENJUJE SE OPISNO I TO: ISTIČE SE, DOBAR I ZADOVOLJAVA.

U TOKU POLUGODIŠTA UČENIK MORA BITI OCENJEN IZ SVAKOG OBAVEZNOG PREDMETA NAJMANJE ČETIRI PUTA.

IZUZETNO, UKOLIKO JE NEDELJNI FOND OBAVEZNOG PREDMETA JEDAN ČAS, UČENIK SE OCENJUJE NAJMANJE DVA PUTA U POLUGODIŠTU.

ZAKLJUČNA OCENA IZ OBAVEZNOG PREDMETA UTVRĐUJE SE NA KRAJU PRVOG I DRUGOG POLUGODIŠTA.

ZAKLJUČNA OCENA IZ OBAVEZNOG PREDMETA ZA UČENIKA PRVOG RAZREDA JE OPISNA I UTVRĐUJE NA OSNOVU OPISNIH OCENA O RAZVOJU I NAPREDOVANJU UČENIKA I ISKAZUJE SE KAO MIŠLJENJE O RAZVOJU I NAPREDOVANJU UČENIKA.

MIŠLJENJE IZ STAVA 10. OVOG ČLANA UNOSI SE U ĐAČKU KNJIŽICU I UČENIK PRELAZI U NAREDNI RAZRED.

ZAKLJUČNA OCENA IZ OBAVEZNOG PREDMETA ZA UČENIKA OD DRUGOG DO OSMOG RAZREDA JE BROJČANA.

ZAKLJUČNA OCENA IZ IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI JE OPISNA I TO: ISTIČE SE, DOBAR I ZADOVOLJAVA I NE UTIČE NA OPŠTI USPEH UČENIKA.

ZAKLJUČNU OCENU IZ PREDMETA UTVRĐUJE DEO ODELJENJSKOG VEĆA KOJI ČINE NASTAVNICI KOJI PREDAJU UČENIKU NA PREDLOG PREDMETNOG NASTAVNIKA, A OCENU IZ VLADANJA NA PREDLOG ODELJENJSKOG STAREŠINE.

U POSTUPKU PREDLAGANJA ZAKLJUČNE OCENE NASTAVNIK RAZREDNE NASTAVE, ODNOSNO PREDMETNI NASTAVNIK UZIMA U OBZIR CELOKUPNO ZALAGANJE I POSTIGNUĆA UČENIKA U TOKU OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA I TO: USPEH UČENIKA POSTIGNUT NA TAKMIČENJIMA, NAGRADA, POHVALE I DIPLOME, NASTUPE NA KULTURNIM I SPORTSKIM MANIFESTACIJAMA U ŠKOLI I VAN ŠKOLE, RADOVE UČENIKA OBJAVLJENE U ŠKOLSKOM LISTU I DRUGIM LISTOVIMA I ČASOPISIMA, RADOVE NA IZLOŽBAMA, KONKURSIMA I SL.

UČENIKU KOJI NIJE OCENJEN NAJMANJE ČETIRI PUTA IZ OBAVEZNOG PREDMETA U TOKU POLUGODIŠTA, ODNOSNO DVA PUTA U TOKU POLUGODIŠTA UKOLIKO JE NEDELJNI FOND OBAVEZNOG PREDMETA JEDAN ČAS, NE MOŽE DA SE UTVRDI ZAKLJUČNA OCENA.

UČENIKA KOJI REDOVNO POHAĐA NASTAVU I IZVRŠAVA ŠKOLSKE OBAVEZE, A NEMA PROPISANI BROJ OCENA U POLUGODIŠTU, NASTAVNIK JE DUŽAN DA OCENI NA POSEBNO ORGANIZOVANOM ČASU U TOKU TRAJANJA POLUGODIŠTA UZ PRISUSTVO ODELJENJSKOG STAREŠINE, PEDAGOGA ILI PSIHOLOGA.

AKO NASTAVNIK IZ BILO KOJIH RAZLOGA NIJE U MOGUĆNOSTI DA ORGANIZUJE ČAS IZ STAVA 17. OVOG ČLANA, ŠKOLA JE DUŽNA DA OBEZBEDI ODGOVARAJUĆU STRUČNU ZAMENU.

ODELJENJSKI STAREŠINA JE U OBAVEZI DA REDOVNO PRATI OCENJIVANJE UČENIKA I UKAZUJE NASTAVNICIMA NA BROJ PROPISANIH OCENA KOJE UČENIK TREBA DAIMA U POLUGODIŠTU RADI UTVRĐIVANJA ZAKLJUČNE OCENE.

KADA OBAVEZNI PREDMET SADRŽI MODULE, ZAKLJUČNA OCENA SE IZVODI NA OSNOVU POZITIVNIH OCENA SVIH MODULA U OKVIRU PREDMETA.

Opšti uspeh učenika

Član 62.

Opšti uspeh učenika od drugog do osmog razreda utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine pozitivnih brojčanih ocena iz obaveznih predmeta i ocene iz vladanja počev od šestog razreda.

Opšti uspeh učenika je: odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan I NEDOVOLJAN.

Učenik je postigao opšti uspeh:

- 1) odličan – ako ima srednju ocenu najmanje 4,50;
- 2) vrlo dobar – ako ima srednju ocenu od 3,50 zaključno sa 4,49;
- 3) dobar – ako ima srednju ocenu od 2,50 zaključno sa 3,49;
- 4) dovoljan uspeh – ako ima srednju ocenu do 2,49.

UČENIK NIJE SA USPEHOM ZAVRŠIO RAZRED UKOLIKO IMA VIŠE OD DVE NEDOVOLJNE OCENE, OSIM OCENE IZ VLADANJA ILI NIJE POLOŽIO POPRAVNI ISPIT, OSIM UČENIKA DRUGOG I TREĆEG RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE KOJI SE PREVODI U NAREDNI RAZRED.

Ocenjivanje vladanja učenika

Član 63.

Vladanje učenika od prvog do petog razreda ocenjuje se opisno u toku i na kraju polugodišta.

Zaključna ocena iz vladanja učenika iz stava 1. ovog člana jeste: primerno; vrlo dobro; dobro; zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće i ne utiče na opšti uspeh učenika.

Vladanje učenika od šestog do osmog razreda ocenjuje se opisno u toku polugodišta.

Ocena iz vladanja iz stava 3. ovog člana na kraju prvog i drugog polugodišta jeste brojčana, i to: primerno (5), vrlo dobro (4), dobro (3), zadovoljavajuće (2) i nezadovoljavajuće (1), i utiče na opšti uspeh učenika.

Prilikom ocenjivanja vladanja sagledava se ponašanje učenika u celini, imajući pri tom u vidu i angažovanje učenika u aktivnostima izvan nastave u skladu sa školskim programom (aktivnosti, učenička zadruga, zaštita životne sredine, zaštita od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja, kulturna aktivnost škole).

Na ocenu iz vladanja ne utiču ocene iz nastavnih OBAVEZNOG predmeta.

Zaključnu ocenu iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine utvrđuje odeljenjsko veće.

Dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju

Član 64.

~~Za učenika kome je zbog smetnji u razvoju i invaliditeta, specifičnih teškoća u učenju, socijalne uskraćenosti i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, škola obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacijskih prepreka i zavisno od potreba, donosi i individualni obrazovni plan, u skladu sa Zakonom.~~

~~Cilj dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju jeste postizanje optimalnog uključivanja učenika u redovan obrazovno-vaspitni rad, osamostaljivanje u vršnjačkom kolektivu i njegovo napredovanje.~~

~~Za ostvarivanje dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju, direktor škole, nastavnik, stručni saradnik, vaspitač, pedagoški asistent i roditelj, odnosno staratelj može da dobije posebnu stručnu pomoć u pogledu sprovođenja inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.~~

~~Radi ostvarivanja dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju, škola ostvaruje saradnju sa organima lokalne samouprave, kao i drugim organizacijama, ustanovama i institucijama na lokalnom i širem nivou.~~

~~Posebnu stručnu pomoć iz stava 3. ovog člana mogu da pružaju lica kompetentna u oblasti inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja i škole koje su svojim aktivnostima postale primeri dobre prakse u sprovođenju inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.~~

~~Liste lica i škola iz stava 5. ovog člana utvrđuje ministar.~~

~~Bliže uslove za utvrđivanje lista iz stava 6. ovog člana propisuje ministar.~~

~~Liste iz stava 6. ovog člana objavljaju se na zvaničnoj internet strani Ministarstva.~~

DETETU I UČENIKU KOME JE USLED SOCIJALNE USKRAĆENOSTI, SMETNJI U RAZVOJU, INVALIDITETA, TEŠKOĆA U UČENJU, RIZIKA OD RANOG NAPUŠTANJA ŠKOLOVANJA I DRUGIH RAZLOGA POTREBNA DODATNA PODRŠKA U OBRAZOVANJU I VASPITANJU, ŠKOLA OBEZBEĐUJE OTKLJANJANJE FIZIČKIH I KOMUNIKACIJSKIH PREPREKA, PRILAGOĐAVANJE NAČINA OSTVARIVANJA ŠKOLSKOG PROGRAMA I IZRADU, DONOŠENJE I OSTVARIVANJE INDIVIDUALNOG OBRAZOVNOG PLANA.

CILJ DODATNE PODRŠKE U OBRAZOVANJU I VASPITANJU JESTE POSTIZANJE OPTIMALNOG UKLJUČIVANJA UČENIKA U REDOVAN OBRAZOVNO-VASPITNI RAD, OSAMOSTALJIVANJE U VRŠNJAČKOM KOLEKTIVU I NJEGOVO NAPREDOVANJE.

ZA OSTVARIVANJE DODATNE PODRŠKE U OBRAZOVANJU I VASPITANJU, DIREKTOR ŠKOLE, NASTAVNIK, STRUČNI SARADNIK, VASPITAČ, PEDAGOŠKI ASISTENT I RODITELJ, ODНОСНО DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK MOŽE DA DOBIJE POSEBNU STRUČNU POMOĆ U POGLEDU SPROVOĐENJA INKLUSIVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

RADI OSTVARIVANJA DODATNE PODRŠKE U OBRAZOVANJU I VASPITANJU, ŠKOLA OSTVARUJE SARADNJU SA ORGANIMA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, KAO I SA ŠKOLOM ZA UČENIKE SA SMETNJAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM, ODНОСНО ŠKOLOM KOJA IMA ODELJENJE ZA UČENIKE SA SMETNJAMA U RAZVOJU, DRUGIM ORGANIZACIJAMA, USTANOVAMA I INSTITUCIJAMA NA LOKALNOM I ŠIREM NIVOU.

ŠKOLA JE U OBAVEZI DA USPOSTAVI SARADNJU SA DRUGOM ŠKOLOM U KOJOJ UČENIK KOJI OSTVARUJE PRAVO NA DODATNU PODRŠKU NASTAVLJA STICANJE OBRAZOVANJA, A U CILJU OSTVARIVANJA KONTINUITETA DODATNE PODRŠKE.

POSEBNU STRUČNU POMOĆ IZ STAVA 3. OVOG ČLANA MOGU DA PRUŽAJU LICA KOMPETENTNA U OBLASTI INKLUSIVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA I ŠKOLE KOJE SU SVOJIM AKTIVNOSTIMA POSTALE PRIMERI DOBRE PRAKSE U SPROVOĐENJU INKLUSIVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

LISTERE LICA I ŠKOLA IZ STAVA 6. OVOG ČLANA UTVRĐUJE MINISTAR.

LISTERE IZ STAVA 7. OVOG ČLANA OBJAVLJUJU SE NA ZVANIČNOJ INTERNET STRANI MINISTARSTVA.

Oslobađanje od nastave

Član 65.

~~Učenik može biti privremeno ili za određenu školsku godinu oslobođen nastave fizičkog vaspitanja u celini ili delimično.~~

~~Nastavničko veće donosi odluku o oslobađanju učenika od fizičkog vaspitanja na osnovu predloga izabranog lekara.~~

~~Učenik osnovne muzičke, odnosno baletske škole može biti oslobođen pohađanja nastave izbornog predmeta u školi, na zahtev roditelja, odnosno staratelja.~~

~~Odluku o oslobađanju učenika iz stava 3. ovog člana donosi nastavničko veće, na osnovu potvrde o svojstvu učenika koju izdaje osnovna muzička, odnosno baletska škola.~~

UČENIK MOŽE BITI PRIVREMENO ILI ZA ODREĐENU ŠKOLSKU GODINU OSLOBOĐEN OD PRAKTIČNOG DELA NASTAVE FIZIČKOG I ZDRAVSTVENOG VASPITANJA U CELINI ILI DELIMIČNO.

DIREKTOR DONOSI ODLUKU O OSLOBAĐANJU UČENIKA OD PRAKTIČNOG DELA NASTAVE FIZIČKOG I ZDRAVSTVENOG VASPITANJA NA OSNOVU PREDLOGA IZABRANOG LEKARA.

UČENIK KOJI JE OSLOBOĐEN PRAKTIČNOG DELA NASTAVE FIZIČKOG I ZDRAVSTVENOG VASPITANJA OCENJUJE SE NA OSNOVU TEORIJSKIH ZNANJA, U SKLADU SA PROGRAMOM PREDMETA.

IZUZETNO, UČENIK MOŽE DA BUDE OSLOBOĐEN NASTAVE STRANOG JEZIKA ZA ODREĐENU ŠKOLSKU GODINU I ODREĐENI RAZRED NA OSNOVU ODGOVARAJUĆEG UVERENJA O POLOŽENOM ISPITU IZ STRANOG JEZIKA IZDATOM OD STRANE ŠKOLE, U SKLADU SA ČLANOM 73. OVOG ZAKONA.

Prevoz i ishrana

Član 69.

Učenik koji je nastanjen na udaljenosti većoj od četiri kilometra od sedišta škole ima pravo na besplatan prevoz, ako pohađa školu na čijoj teritoriji ima prebivalište.

UČENIK IMA PRAVO NA BESPLATAN PREVOZ I U SLUČAJU KADA POHAĐA ŠKOLU NA TERITORIJI DRUGE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, AKO JE TA ŠKOLA NA UDALJENOSTI VEĆOJ OD ČETIRI KILOMETRA I NAJBLIŽA JE MESTU PREBIVALIŠTA UČENIKA.

Učenik kome je na osnovu zahteva roditelja, odnosno staratelja DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA omogućeno da pohađa školu van područja kome pripada ima pravo na besplatan prevoz samo u okviru školskog područja u kojem ima prebivalište.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ima pravo na besplatan prevoz bez obzira na udaljenost njegovog prebivališta od škole.

Škola u okviru školskog objekta, u saradnji sa savetom roditelja škole, organizuje ishranu za učenike.

Škola u dogovoru sa jedinicom lokalne samouprave i donatorima može da obezbedi za sve učenike besplatnu ishranu u celini ili delimično.

Sredstva za viši kvalitet obrazovanja, koja škola ostvaruje po osnovu učešća roditelja, odnosno staratelja DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA jedinice lokalne samouprave, donatora, sponzora, proširene delatnosti i učeničke zadruge, dužna je prioritetno da koristi za ishranu i pomoći učenika.

VI. ISPITI

Vrste

Član 70.

Uspeh učenika ocenjuje se i na ispitu.

U školi se polažu popravni, razredni, završni ispit, ispit iz stranog jezika i drugi ispit.

Ispiti iz stava 2. ovog člana, osim završnog ispita, polažu se pred ispitnom komisijom od tri člana od kojih su najmanje dva stručna za predmet.

Ispitnu komisiju obrazuje direktor škole.

Ako škola nema potreban broj stručnih lica za odgovarajući predmet angažuje se stručno lice iz druge škole.

Učenik osnovne muzičke, odnosno baletske škole polaže: prijemni ispit za utvrđivanje muzičke, odnosno baletske sposobnosti, kontrolni, godišnji, razredni i popravni ispit, u skladu sa nastavnim planom i programom NASTAVE I UČENJA.

Način i vreme polaganja razrednih, popravnih ispita, ispita iz stranog jezika i drugih ispita uređuje se opštim aktom škole.

Popravni ispit

Član 72.

~~Popravni ispit polažu učenici od četvrtog do osmog razreda koji na kraju drugog polugodišta imaju do dve nedovoljne zaključne brojčane ocene iz nastavnih predmeta.~~

~~Učenik od četvrtog do sedmog razreda polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a učenik osmog razreda u junsom i avgustovskom ispitnom roku.~~

~~Učenik od četvrtog do sedmog razreda koji na kraju drugog polugodišta ima više od dve nedovoljne zaključne brojčane ocene i učenik koji ne položi popravni ispit ili ne pristupi polaganju popravnog ispita ponavlja razred.~~

~~Učenik osmog razreda koji ima više od dve nedovoljne zaključne brojčane ocene ili ne položi popravni ispit ne ponavlja razred, već završava započeto obrazovanje i vaspitanje u istoj školi polaganjem ispita iz predmeta iz kojeg ima nedovoljnu ocenu, u skladu sa Zakonom.~~

POPRAVNI ISPIT POLAŽE UČENIK OD ČETVRTOG DO OSMOG RAZREDA KOJI NA KRAJU DRUGOG POLUGODIŠTA IMAJU DO DVE NEDOVOLJNE ZAKLJUČNE BROJČANE OCENE IZ OBAVEZNIH PREDMETA.

UČENIK OD ČETVRTOG DO SEDMOG RAZREDA POLAŽE POPRAVNI ISPIT U AVGUSTOVSKOM ISPITNOM ROKU, A UČENIK OSMOG, ODNOSENOSTAVRŠNOG RAZREDA U JUNSKOM I AVGUSTOVSKOM ISPITNOM ROKU.

UČENIK KOJI POLAŽE POPRAVNI ISPIT OBAVEZAN DA POHAĐA PRIPREMNU NASTAVU, KOJU JE ŠKOLA DUŽNA DA ORGANIZUJE NEPOSREDNO PRE POLAGANJA POPRAVNOG ISPITA.

UČENIK KOJI POLOŽI POPRAVNI ISPIT ZAVRŠAVA RAZRED.

UČENIK OD ČETVRTOG DO SEDMOG RAZREDA KOJI NA KRAJU DRUGOG POLUGODIŠTA IMA VIŠE OD DVE NEDOVOLJNE ZAKLJUČNE BROJČANE OCENE I UČENIK KOJI NE POLOŽI POPRAVNI ISPIT ILI NE PRISTUPI POLAGANJU POPRAVNOG ISPITA PONAVLJA RAZRED.

UČENIK OSMOG, ODNOSENOSTAVRŠNOG RAZREDA KOJI IMA VIŠE OD DVE NEDOVOLJNE ZAKLJUČNE BROJČANE OCENE ILI NE POLOŽI

POPRAVNI ISPIT NE PONAVLJA RAZRED, VEĆ ZAVRŠAVA ZAPOČETO OBRAZOVANJE I VASPITANJE U ISTOJ ŠKOLI POLAGANJEM ISPITA IZ PREDMETA IZ KOJEG IMA NEDOVOLJNU OCENU, U SKLADU SA ZAKONOM.

UČENIK OSMOG RAZREDA OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA KOJI POLOŽI POPRAVNI ISPIT, STIČE PRAVO DA POLAŽE ZAVRŠNI ISPIT U OSNOVНОM OBRAZOVANJU I VASPITANJU U PROPISANIM ROKOVIMA.

Ispit iz stranog jezika

Član 73.

~~Učenik može da polaže ispit iz stranog jezika koji nije izučavao u školi.
Ispit iz stava 1. ovog člana polaže se po propisanom nastavnom programu za određeni razred.~~

~~Škola izdaje učeniku uverenje o položenom ispitu.~~

UČENIK MOŽE DA POLAŽE ISPIT IZ STRANOG JEZIKA KOJI NIJE IZUČAVAO U ŠKOLI.

ISPIT IZ STAVA 1. OVOG ČLANA POLAŽE SE PO PROPISANOM PROGRAMU NASTAVE I UČENJA ZA ODREĐENI RAZRED.

~~ŠKOLA IZDAJE UČENIKU UVERENJE O POLOŽENOM ISPITU.~~

ISPIT IZ STRANOG JEZIKA MOŽE DA SE POLAŽE I U DRUGOJ ŠKOLI, KOJA OSTVARUJE PROGRAM TOG JEZIKA.

IZUZETNO, UČENIKU MOŽE DA SE PRIZNA UVERENJE O POLOŽENOM ISPITU IZ STRANOG JEZIKA KAO DOKAZ O SAVLADANOSTI PROGRAMA STRANOG JEZIKA ZA ODREĐENI RAZRED, AKO JE TO U NAJBOLJEM INTERESU UČENIKA, UKOLIKO JE UČENIK NASTAVIO STICANJE OSNOVNOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA U DRUGOJ ŠKOLI, U KOJOJ SE IZUČAVA DRUGI STRANI JEZIK U ODNOSU NA ŠKOLU U KOJOJ JE PRETHODNO STICAO OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE.

OCENA O POLOŽENOM ISPITU IZ STRANOG JEZIKA UNOSI SE U PROPISANU EVIDENCIJU.

Završni ispit

Član 74.

~~Nakon završenog osmog razreda učenik polaže završni ispit.~~

~~Učenik polaže završni ispit po programu završnog ispita za školsku godinu u kojoj je završio osmi razred, pisanim putem - rešavanjem testova.~~

~~Programom završnog ispita određuju se nastavni predmeti iz kojih učenik polaže završni ispit.~~

~~Prilagođavanje završnog ispita za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, zavisno od vrste potrebne dodatne podrške, vrši se prema individualnom obrazovnom planu.~~

~~Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže završni ispit u skladu sa njegovim motoričkim i čulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta.~~

~~Pologanjem završnog ispita učenik stiće pravo na upis u srednju školu, u skladu sa Zakonom i zakonom koji uređuje oblast srednjeg obrazovanja i vaspitanja.~~

~~Regularnost završnog ispita obezbeđuje direktor.~~

~~Rezultati završnog ispita služe školi za utvrđivanje kvaliteta rada nastavnika i škole, oslonac su za razvojno planiranje i unapređivanje sveukupnog rada škole i služe Ministarstvu za procenu stanja i napretka obrazovanja u Republici Srbiji.~~

~~Na osnovu rezultata završnog ispita ne vrši se rangiranje škola, ali uspešne škole koje pokažu izuzetnu pedagošku vrednost mogu da se nagrade, a neuspešne se upozoravaju na potrebu unapređivanja svog rada.~~

~~Organizaciju ispita iz stava 1. ovog člana, uslove pod kojima se sprovedi, sastav i proceduru rada komisija i druga pitanja vezana za polaganje završnog ispita propisuje ministar.~~

NAKON ZAVRŠENOG OSMOG RAZREDA UČENIK POLAŽE ZAVRŠNI ISPIT-PISANIM PUTEM – REŠAVANJEM TESTOVA.

PROGRAMOM ZAVRŠNOG ISPITA ODREĐUJU SE NASTAVNI PREDMETI IZ KOJIH UČENIK POLAŽE ZAVRŠNI ISPIT.

PРИLAGОЂАВАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА ВРШИ СЕ У СКЛАДУ СА VRSTOM ПОТРЕБНЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ.

POLAGANJEM ЗАВРШНОГ ИСПИТА УЧЕНИК СТИЋЕ ПРАВО НА UPIS U SREDNJU ŠKOLU, U SKLADU SA ZAKONOM I ZAKONOM KOJI UREЂУЈЕ OBLAST SREDNJEG OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

REGULARNOST ЗАВРШНОГ ИСПИТА ОБЕЗБЕДУЈЕ ДИРЕКТОР.

РЕЗУЛТАТИ ЗАВРШНОГ ИСПИТА СЛУЖЕ ШКОЛИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА РАДА НАСТАВНИКА И ШКОЛЕ, ОСЛОНAC SU ЗА РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ И УНАПРЕДИВАЊЕ СВЕУКУПНОГ РАДА ШКОЛЕ И СЛУЖЕ MINISTARSTVU ЗА PROCENU STANJA I NAPRETKA OBRAZOVANJA U REPUBLICI SRBIJI.

NA OSNOVU REZULTATA ZAVRŠNOG ISPITA NE VRŠI SE RANGIRANJE ŠKOLA, ALI USPEŠNE ŠKOLE KOJE POKAŽU IZUZETNU PEDAGOŠKU VREDNOST MOGU DA SE NAGRADE, A NEUSPEŠNE SE UPOZORAVAJU NA ПОТРЕБУ UNAPREĐIVANJA SVOG RADA.

Nacionalno DRŽAVNO ispitivanje

Član 76.

Ostvarenost standarda postignuća učenika u toku osnovnog obrazovanja i vaspitanja proverava se i **nacionalnim DRŽAVNIM ispitivanjem** na uzorku škola i učenika.

Učenik je dužan da učestvuje u **nacionalnom DRŽAVNOM ispitivanju**.

Direktor je dužan da obezbedi uslove za ispitivanje i regularnost ispitivanja.

Rezultati **nacionalnog DRŽAVNOG ispitivanja** ne utiču na ocene, odnosno na opšti uspeh učenika.

Bliže uslove za sprovođenje **nacionalnog DRŽAVNOG ispitivanja** utvrđuju ministar.

Rezultati **nacionalnog DRŽAVNOG ispitivanja** služe za procenu stanja i napretka obrazovanja u Republici Srbiji i koriste ih Ministarstvo, jedinica lokalne samouprave, obrazovne i naučne ustanove i građani, u skladu sa zakonom.

Škola rezultate koristi za unapređivanje svog razvojnog plana, školskog programa, plana stručnog usavršavanja i napredovanja nastavnika.

Član 79.

Nastavnici, odnosno stručni saradnici u školi ostvaruju pravo na štrajk, pod uslovom da obezbede minimum procesa rada škole, u ostvarivanju prava građana od opšteg interesa u osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

Minimum procesa rada za nastavnika je izvođenje nastave u trajanju od 30 minuta po času u okviru dnevnog rasporeda i obavljanje ispita, a za stručnog saradnika I NASTAVNIKA U PRODUŽENOM BORAVKU 20 časova rada nedeljno.

Ako nastavnici, odnosno stučni saradnici škole učestvuju u štrajku ne obezbeđujući minimum procesa rada iz stava 2. ovog člana, direktor škole pokreće disciplinski postupak.

Nastavniku, odnosno stručnom saradniku za povredu obaveze iz stava 2. ovog člana izriče se mera prestanka radnog odnosa.

Direktor škole za vreme štrajka organizovanog protivno odredbi stava 2. ovog člana, dužan je da obezbedi ostvarivanje nastave i obavljanje ispita dok traje štrajk.

Evidencija o učeniku

Član 81.

Evidenciju o učeniku čine podaci kojima se određuje njegov identitet (lični podaci), obrazovni, socijalni i zdravstveni status, kao i podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.

Lični podaci o učeniku, odnosno detetu su: ime i prezime učenika, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, matični broj učenika, nacionalna pripadnost i državljanstvo.

Izjašnjenje o nacionalnoj pripadnosti nije obavezno.

Lični podaci o roditelju, odnosno **staratelju** DRUGOM ZAKONSKOM ZASTUPNIKU ili hranitelju učenika, odnosno deteta su: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, odnosno adresa elektronske pošte.

Podaci kojima se određuje obrazovni status učenika jesu: podaci o vrsti škole i trajanju obrazovanja i vaspitanja, jeziku na kojem se izvodi obrazovno-vaspitni rad, organizaciji obrazovno-vaspitnog rada, obaveznim i izbornim predmetima, stranim jezicima, podaci o individualnom obrazovnom planu, dopunskoj i dodatnoj nastavi, celodnevnoj nastavi i produženom boravku, slobodnim aktivnostima za koje se opredelio i drugim oblastima školskog programa u kojima učestvuje, učešću na takmičenjima, izostancima, izrečenim vaspitnim i vaspitno-disciplinskim merama, učešću u radu organa škole i opredeljenju za nastavak obrazovanja.

Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, odnosno deteta, roditelja, odnosno **staratelja** DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA ili hranitelja su: podaci o uslovima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvu, domu, da li učenik ima svoju sobu i drugim oblicima stanovanja), udaljenosti domaćinstva od škole; stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, da li jedan ili oba roditelja žive u inostranstvu, bračni status roditelja, odnosno **staratelja** DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA ili hranitelja, njihov obrazovni nivo i zaposlenje), kao i podatak o primanju novčane socijalne pomoći i da li porodica može da obezbedi užinu, knjige i pribor za učenje.

Podatak kojim se određuje zdravstveni status učenika, odnosno deteta je podatak o tome da li je učenik obuhvaćen primarnom zdravstvenom zaštitom.

Podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci su podaci koje dostavlja interresorna komisija koja vrši procenu potreba i podaci o njihovoj ostvarenosti.

Evidencija o obrazovno-vaspitnom radu

Član 84.

Evidenciju o obrazovno-vaspitnom radu čine podaci o: podeli predmeta na nastavnike i rasporedu časova nastave i ostalih oblika obrazovno-vaspitnog rada, udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima, rasporedu pismenih radova, kontrolnim vežbama, podaci o ostvarivanju školskog programa, saradnji sa roditeljima, odnosno ~~starateljima~~ DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA, i jedinicom lokalne samouprave i ostalim oblicima obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa Zakonom.

Način prikupljanja podataka za evidenciju

Član 86.

Podaci za evidenciju prikupljaju se na osnovu dokumentacije izdate od strane nadležnih organa, kao i dokumentacije koju dostavljaju roditelji, odnosno ~~staratelji~~ DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNICI i izjave roditelja, odnosno ~~staratelja~~ DRUGIH ZAKONSKIH ZASTUPNIKA.

Podaci za evidenciju obrađuju se u skladu sa zakonom.

Javne isprave

Član 90.

Na osnovu podataka unetih u evidenciju škola izdaje javne isprave.

Javne isprave, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) đačka knjižica;
- 2) prevodnica;

3) svedočanstvo o završenom razredu prvog ciklusa za učenike koji odlaze u inostranstvo i za odrasle;

4) svedočanstvo o svakom završenom razredu drugog ciklusa;

5) uverenje o položenom ispitu iz stranog jezika;

6) svedočanstvo o završenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju;

7) uverenje o obavljenom završnom ispitu.

Škola upisanom učeniku, na početku školske godine, izdaje đačku knjižicu.

UČENIK PRELAZI IZ JEDNE U DRUGU ŠKOLU NA OSNOVU PREVODNICE.

ŠKOLA UČENIKU PRILIKOM ISPISIVANJA IZDAJE PREVODNICU.

Prevodnica se izdaje u roku od sedam dana od dana prijema obaveštenja o upisu učenika u drugu školu, a škola u koju učenik prelazi, u roku od sedam dana obaveštava školu iz koje se učenik ispisao da je primila prevodnicu.

Škola koja ostvaruje pripremni predškolski program izdaje javnu ispravu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Javna isprava izdaje se na srpskom jeziku čiriličkim pismom, latiničkim pismom u skladu sa Zakonom, a kada se obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine, javna isprava izdaje se i na jeziku i pismu te nacionalne manjine.

Sadržaj obrazaca javnih isprava propisuje ministar i odobrava njihovo izdavanje.

Postupak

Član 97.

U postupku priznavanja strane školske isprave primenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku ukoliko ovim zakonom nije drukčije uređeno.

U postupku priznavanja iz stava 1. ovog člana uzima se u obzir: sistem školovanja strane države, nastavni plan i program NASTAVE I UČENJA, trajanje školovanja, prava koja daje strana školska isprava imaocu i druge okolnosti od značaja za odlučivanje.

Ako se u postupku priznavanja utvrdi da savladani strani nastavni plan i program NASTAVE I UČENJA znatno odstupa od plana sa kojim se upoređuje, priznavanje se uslovjava polaganjem određenih ispita.

Ministarstvo može utvrđivanje ispita i proveru znanja iz stava 3. ovog člana da poveri posebnoj stručnoj komisiji.

Ispiti utvrđeni kao uslov za priznavanje strane školske isprave polažu se u odgovarajućoj školi najkasnije do datuma koji odredi Ministarstvo.

DRŽAVLJANIN REPUBLIKE SRBIJE, STRANI DRŽAVLJANIN I LICE BEZ DRŽAVLJANSTVA, KOJI NEMA ODGOVARAJUĆU STRANU ŠKOLSKU ISPRAVU POTREBNU ZA POSTUPAK PRIZNAVANJA, MOŽE DA SE UPIŠE U ODGOVARAJUĆI RAZRED NA OSNOVU PRETHODNE PROVERE ZNANJA.

PRETHODNU PROVERU ZNANJA OBAVLJA TIM SASTAVLJEN OD NASTAVNIKA RAZREDNE NASTAVE, ODNOSENOST PREDMETNE NASTAVE, PEDAGOGA I PSIHOLOGA ŠKOLE, UVAŽAVAJUĆI STANDARDE POSTIGNUĆA I CENEĆI NAJBOLJI INTERES UČENIKA.

XIII. POVERAVANJE POSLOVA DRŽAVNE UPRAVE AUTONOMNOJ POKRAJINI

Član 102.

Poslovi utvrđeni članom 12. stav 3. ČLANOM 12. STAV 4. (ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada na jeziku i pismu nacionalne manjine, odnosno dvojezično i za manje od 15 učenika upisanih u prvi razred), članom 96. stav 4. (priznavanje strane školske isprave), članom 97. st. 4. i 5. (postupak priznavanja strane školske isprave) i člana 99. stav 4. (vođenje evidencije i čuvanje dokumentacije o priznavanju strane školske isprave) ovog zakona, poveravaju se autonomnoj pokrajini.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Član 103.

Novčanom kaznom od 100.000,00 do 1.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj škola ako:

- 1) obavi ispit suprotno odredbama ovog zakona (čl. 70-74);
- 2) ne vodi propisanu evidenciju ili evidenciju vodi suprotno odredbama ovog zakona (čl. 80-89);
- 3) izda javnu ispravu suprotno odredbama ovog zakona (čl. 90-93).

Novčanom kaznom od 5.000,00 25.000,00 do 100.000,00 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i direktor, odnosno odgovorno lice škole.

**ANALIZA EFEKATA
PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVНОМ
OBRAZOВANJU I VASPITANJU**

1. KOJI SU PROBLEMI KOJE ZAKON TREBA DA REŠI?

S obzirom da je pripremljen Predlog novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, kojim se osnove sistema predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja uređuju na donekle drugačiji način nego što to propisano važećim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – autentično tumačenje, 68/15 i 62/16 – US), ukazala se potreba da se u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju izvrše odgovarajuće izmene i dopune.

Takođe, pojavila se potreba za poboljšanje pojedinih rešenja u Zakonu, čija je primena dovodila do problema u praksi, odnosno da se unapredi kvalitet, efikasnost i efektivnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Predlogom Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju (u daljem tekstu: Predlog zakona) stvaraju se pravne prepostavke za optimalno funkcionisanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja kao dela jedinstvenog sistema obrazovanja i vaspitanja i stvaraju uslovi za dostupno i kvalitetno obrazovanje za svu decu.

Predlogom zakona su na nov način uređeni ciljevi i ishodi osnovnog obrazovanja i vaspitanja, uvode se opšte međupredmetne kompetencije za kraj osnovnog obrazovanja i vaspitanja, što je izmena koja je proistekla zbog potrebe za usklađivanjem ovog posebnog zakona sa promenama u sistemskom zakonu, odnosno Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Predlogom zakona propisana je mogućnost da sve škole i javne i privatne mogu da ostvaruju programe posebne pedagoške orientacije (Montesori program, Dekroli program, Štajner program i sl.). U važećem zakonu mogućnost ostvarivanja programa posebne pedagoške orientacije data je privatnim ustanovama, ali ne i javnim ustanovama. Ostvarivanje programa posebne pedagoške orientacije može da doprinese efikasnosti i kvalitetu osnovnog obrazovanja i vaspitanja i nema objektivnih razloga da i javne škole budu isključene iz mogućnosti da ostvaruju ove programe u skladu sa svojim interesovanjem i mogućnostima.

Detaljnije uređena sadržina plana i programa nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja, kao i školski program, program školskog sporta, godišnji plan rada, organizacija obrazovno-vaspitnog rada, nastava na daljinu, redovna nastava, kao i dopunska, dodatna i pripremna nastava. Izmene i dopune rezultat su usklađivanja posebnog zakona sa promenama u sistemskom zakonu, odnosno Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. U delu koji se odnosi na nastavu za učenike na dužem kućnom i bolničkom lečenju, nastavu kod kuće i na daljinu izvršeno je s jedne strane terminološko preciziranje, zbog čestih zamena ovih vidova nastave na nivou ustanova (nastava u kućnim uslovima - nastava kod kuće), posebno jer je reč o različitim vidovima nastave i različitim grupama učenika kojima su one namenjene. Naime, u prvom slučaju reč je isključivo o učenicima koji zbog bolesti nisu u mogućnosti da pohađaju nastavu u dužem vremenskom periodu.

Kada je u pitanju zdravstvena zaštita učenika data je mogućnost opširnije saradnje škole sa zdravstvenim ustanovama, u skladu sa zakonom. Važeći zakon definiše oblast saradnje – lekarske pregledе za polazak u prvi razred, sistematske pregledе i vakcinacije. Kako su ova pitanja uređena propisima iz oblasti zdravlja, kao što su istim uređena i druga pitanja od značaja za zdravstvenu zaštitu učenika, brisani su delovi odredbe koji ulaze u uređivanje iz oblasti zdravlja, jer je nema objektivnih razloga da ta pitanja budu uređena propisima iz oblasti obrazovanja.

Zakonom je proširena uloga učeničke zadruge da kod učenika razvija preduzetništvo i povezuje nastavu sa svetom rada. U skladu sa konceptom razvoja preduzetništva i povezivanja nastave sa svetom rada, a što doprinosi dostizanju opših principa, ciljeva, kompetencija i ishoda, usklađenih sa odgovarajućim okvirima evropskih zemalja koje imaju visoka postignuća u oblasti obrazovanja i vaspitanja i Strategijom razvoja obrazovanja u Republici Srbiji do 2020 godine i dokumentima EU, učenička zadruga je prepoznata kao važan resurs svake ustanove, koji pruža značajne mogućnosti za razvoj preduzetništva i povezivanja nastave sa svetom rada. Izmenama u odnosnoj odredbi ovog zakona, naglašena je navedena uloga.

S druge strane, data je mogućnost da škola, u okviru učeničke zadruge, učestvuje u nabavci udžbenika za svoje učenike što se pokazalo kao najoptimalnije rešenje za roditelje u realizaciji projekta besplatni udžbenici, što je nekada bila redovna praksa u našim školama, a što je od posebnog značaja za roditelje i druge zakonske zastupnike učenika, imajući u vidu ekonomsku situaciju i iznos sredstava koji odvajaju za kupovinu udžbenika preko drugih subjekata. Time bi se otvorila mogućnost obezbeđivanja udžbenika za učenike po povoljnijim uslovima.

Izmenjene su odredbe kojima se uređuje obrazovanje u inostranstvu, upis učenika, način upisa učenika u muzičku, odnosno osnovnu baletsku školu, ocenjivanje učenika i opšti uspeh učenika, kao i popravni ispit, način polaganja ispita iz stranog jezika, završni ispit. Izmene i dopune rezultat su usklađivanja posebnog zakona sa promenama u sistemskom zakonu, odnosno Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. U delu koji se odnosi na polaganje ispita iz stranog jezika rešen je problem koji se javlja kada učenik prelazi iz jedne u drugu školu, kada se u tim školama izučavaju različiti strani jezici. Naime, kada učenik u npr. osmom razredu pređe u drugu školu, u kojoj se izučava francuski jezik, a koji on nije izučavo prethodno, već je izučavao italijanski jezik, učenik mora da polaže ispite sa sve prethodne razrede iz francuskog jezika (sedam ispita), kako bi nastavio izučavanje francuskog u osmom razredu. Novo rešenje omogućava takvom učeniku da polaže ispit iz italijanskog jezika za osmi razred u školi koja nema taj jezik i priznaju mu se sve godine prethodnog pohađanja nastave ovog jezika koji je izučavao u drugoj školi, a oslobođen je nastave jezika sa kojim se prvi put sreće u osmom razredu.

Predlogom zakona preciznije je uređeno pravo učenika na besplatan prevoz i u slučaju kada pohađa školu na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, ako je ta škola na udaljenosti većoj od četiri kilometra i najbliža je mestu prebivališta učenika. Ovaj značajan problem do sada je rešavan zaključkom koji je donosila Vlada, dva puta – za tekuću i prethodnu školsku godinu, i rešenje uneto u Predlog zakona već funkcioniše u praksi. Problem prevoza učenika kojima je najbliža škola mestu stanovanja na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, jer žive na rubnom području svoje jedinice lokalne samouprave, može se rešiti na odgovarajući način samo zakonom, s obzirom da je Vlada donela Zaključak, u dva navrata, radi hitnog rešavanja ovog problema ali samo za odgovarajuću školsku godinu. Ponekad je ta škola udaljena manje od dva kilometra, dok je najbliža škola na teritoriji jedinice lokalne samouprave na kojoj učenik živi udaljena više od deset kilometara i to po nepristupačnom terenu sa lošom putnom infrastrukturom.

Takođe, kada je u pitanju priznavanje strane školske isprave kao novina propisana je mogućnost da lica koja nemaju odgovarajuću stranu školsku ispravu potrebnu za postupak priznavanja, mogu da se upisu u odgovarajući razred na osnovu prethodne provere znanja. Često se u praksi dešava, a naročito kada je reč o pripadnicima iz osjetljivih društvenih grupa, da se vraćaju iz inostranstva, nakon više godina boravka, da su bili obuhvaćeni nekim oblikom obrazovanja i vaspitanja u inostranstvu, ali da o tome nemaju odgovarajuće strane javne isprave. U tom slučaju, učenici se upisuju u školu prema poslednjem završenom razredu za koji imaju ispravu, što je najčešće i završen razred u školi u Republici Srbiji. Pri tome, ne uvažava se uzrast i prethodna znanja, umenja i sposobnosti učenika, već samo stečeno obrazovanje za koje postoji dokaz u vidu javne isprave. Na primer, nakon povratka iz inostranstva, gde je

boravio pet godina, učenik zbog nedostatka javne isprave, a bio je uključen u obrazovanje koje nije u potpunosti završio, uključuje se u drugi razred osnovne škole (uzrast 8 godina), jer je to razred u kojem je otišao u inostranstvo. Ovaj učenik ima 13 godina i poseduje daleko veća znanja, umenja i sposobnosti. Predloženim rešenjem omogućava se da se izvrši provera znanja učenika te da se isti prema objektivnim pokazateljima uključi u odgovarajući razred, gde može da napreduje i razvija se u skladu sa svojim sposobnostima.

Kada je reč o učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom Predlogom zakona data je mogućnost da izuzetno u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom u drugom ciklusu može da se organizuje i razredna nastava. Specifičnost rada sa učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u pojedinim slučajevima, zahteva ovakvu organizaciju nastave, te je predloženim rešenjem data mogućnost, kako bi škola imala osnov da na ovaj način organizuje nastavu, kada je to u najboljem interesu učenika.

2. KOJI SU ŽELJENI CILJEVI DONOŠENJA ZAKONA?

Predlogom zakona na nov način su definisani ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji su izvedeni na osnovu ciljeva osnovnog obrazovanja i vaspitanja definisanih u Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i to su: obezbeđivanje dobrobiti i podrška celovitom razvoju učenika; obezbeđivanje podsticajnog i bezbednog okruženja za celoviti razvoj učenika; sveobuhvatna uključenost učenika u sistem obrazovanja i vaspitanja; razvijanje i praktikovanje zdravih životnih stilova, svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, potrebe negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti; razvijanje svesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine i ekološke etike, zaštite i dobrobiti životinja; kontinuirano unapređivanje kvaliteta procesa i ishoda obrazovanja i vaspitanja zasnovanog na naučnom saznanju o obrazovanju i vaspitanju i obrazovnoj praksi; razvijanje kompetencija za snalaženje i aktivno učešće u savremenom društvu koje se menja; pun intelektualni, emocionalni, socijalni, moralni i fizički razvoj svakog učenika, u skladu sa njegovim uzrastom, razvojnim potrebama i interesovanjima; razvijanje ključnih kompetencija za celoživotno učenje i međupredmetnih kompetencija u skladu sa razvojem savremene nauke i tehnologije; razvoj svesti o sebi, stvaralačkih sposobnosti, kritičkog mišljenja, motivacije za učenje, sposobnosti za timski rad, sposobnosti samovrednovanja, samoinicijative i izražavanja svog mišljenja; ospozobljavanje za donošenje valjanih odluka o izboru daljeg obrazovanja i zanimanja, sopstvenog razvoja i budućeg života; razvijanje osećanja solidarnosti, razumevanja i konstruktivne saradnje sa drugima i negovanje drugarstva i prijateljstva; razvijanje pozitivnih ljudskih vrednosti; razvijanje kompetencija za razumevanje i poštovanje prava deteta, ljudskih prava, građanskih sloboda i sposobnosti za život u demokratski uređenom i pravednom društvu; razvoj i poštovanje rasne, nacionalne, kulturne, jezičke, verske, rodne, polne i uzrasne ravnopravnosti, tolerancije i uvažavanje različitosti; razvijanje ličnog i nacionalnog identiteta, razvijanje svesti i osećanja pripadnosti Republici Srbiji, poštovanje i negovanje srpskog jezika i maternjeg jezika, tradicije i kulture srpskog naroda, nacionalnih manjina i drugih naroda, razvijanje interkulturnalnosti, poštovanje i očuvanje nacionalne i svetske kulturne baštine; povećanje efikasnosti upotrebe svih resursa obrazovanja i vaspitanja, završavanje obrazovanja u predviđenom roku sa minimalnim produžetkom trajanja i smanjenim napuštanjem školovanja; povećanje efikasnosti obrazovanja i vaspitanja i unapređivanje obrazovnog nivoa stanovništva Republike Srbije.

3. DA LI SU RAZMATRANE MOGUĆNOSTI ZA REŠAVANJE PROBLEMA BEZ DONOŠENJA AKTA?

Donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju uslovljeno je donošenjem novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja sa čijim rešenjima se usklađuju postojeća rešenja u sada važećem Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

4. ZAŠTO JE DONOŠENjE AKTA NAJBOLjI NAČIN ZA REŠAVANjE PROBLEMA?

Promene u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju uslovljene su novim rešenjima u Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i zbog međusobnog odnosa tih zakona nužno je donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

5. NA KOGA ĆE I KAKO NAJVEROVATNIJE UTICATI REŠENjA U ZAKONU?

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju imaće pozitivan uticaj na učenike, roditelje, odnosno druge zakonske zastupnike i na ustanove.

Rešenja u Predlogu zakona uticaće na:

- učenike - zaštita prava učenika i uporedo sa tim razvijanje odgovornosti, stvara se pravni osnov za unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada, dostupnost kvalitetnijem obrazovanju i vaspitanju, bolji uslovi za obrazovanje učenika koja, iz različitih razloga, imaju potrebu za dodatnom podrškom u obrazovanju i vaspitanju, odnosno bolji uslovi za obrazovanje učenika koji imaju potrebu za dodatnom podrškom u obrazovanju i vaspitanju. Pojedinačna rešenja posebno su elaborirana u delu Analize efekata zakona koji se odnosi na pitanje koji su problemi koje zakon treba da reši;

- roditelje - povećanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja njihove dece, veće uključivanje u rad i aktivnosti škole, smanjivanje potrebe da roditelji plaćaju privatne časove svojoj deci i izdvajaju veća sredstva za nabavku udžbenika i prevoz, veću zaštitu prava njihove dece u školi, veće uključivanje u rad i aktivnosti škole. Pojedinačna rešenja posebno su elaborirana u delu Analize efekata zakona koji se odnosi na pitanje koji su problemi koje zakon treba da reši;

- ustanove - povećanje autonomije ustanove i unapređivanje i racionalnija organizacija obrazovno-vaspitnog rada. Pojedinačna rešenja posebno su elaborirana u delu Analize efekata zakona koji se odnosi na pitanje koji su problemi koje zakon treba da reši.

6. KAKVE TROŠKOVE ĆE PRIMENA ZAKONA IZAZVATI GRAĐANIMA I PRIVREDI, A NAROČITO MALIM I SREDNjIM PREDUZEĆIMA?

Za sprovođenje Predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije, jer se sva predložena rešenja odnose na izmene u smislu drugačijeg pristupa, drugačijeg načina organizovanja, nadalje drugačijeg, odnosno preciznijeg formulisanja određenih pitanja.

Kada je reč o troškovima koje nastava kod kuće ili na daljinu može izazvati roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima učenika ukazujemo da roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da izabere za svoje dete obrazovanje kod kuće i na daljinu i samo u tom slučaju snosi troškove organizovanja ove nastave, ali ne mora za to da se opredeli, već može da pohađa najbližu osnovnu školu besplatno, u skladu sa zakonom.

7. DA LI SU POZITIVNE POSLEDICE DONOŠENJA ZAKONA TAKVE DA OPRAVDAVAJU TROŠKOVE KOJE ĆE ON STVORITI?

Pozitivne posledice donošenja Predloga zakona odnose se na obezbeđivanje dostupnosti i kvaliteta osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

S obzirom na to da nema dodatnih troškova koje stvara primena navedenih zakonskih rešenja, ne može se ni govoriti o njihovoj opravdanosti, ali se može konstatovati da će se sistem učiniti kvalitetnijim i efikasnijim i to:

- poboljšan kvalitet obrazovanja i vaspitanja; fond, odnosno broj časova koje je nastavnik u okviru norme dužan da realizuje radi obavljanja dopunske i dodatne nastave, kao i individualni obrazovni plan će smanjiće troškove roditelja koji neće biti prituđeni da plaćaju dodatne privatne časove svojoj deci, dok će mogućnost da nabave udžbenike preko učeničke zadruge omogućiti manje troškove, usled smanjenja cene u smislu dobiti koje uzimaju posrednici u prodaji udžbenika;

- veća efikasnost u korišćenju svih resursa u obrazovanju i vaspitanju, veći obuhvat dece i učenika, bolji kvalitet obrazovno-vaspitne ponude, dugoročno gledano će omogućiti, pre svega, veću zapošljivost svih kategorija učenika i povećanu socijalnu koheziju u društvu, te posledično i smanjivanje stope siromaštva i smanjivanje različitih vidova socijalne pomoći nezaposlenim licima, a ujedno će se povećati sredstva budžeta dodatnim porezima i doprinosima koja plaćaju zaposlena lica;

- veća odgovornost roditelja za upis dece u ustanovu i redovno pohađanje nastave, za poštovanje pravila ponašanja i bezbednosti dugoročno gledano trebalo bi da smanji prevremeno napuštanje sistema obrazovanja i vaspitanja učenika, veću i efikasniju integraciju učenika i povećanje bezbednosti.

8. DA LI SE ZAKONOM PODRŽAVA STVARANJE NOVIH PRIVREDNIH SUBJEKATA I TRŽIŠNA KONKURENCIJA?

Predlogom zakona ne podržava se stvaranje novih privrednih subjekata. Predloženi zakon ni na koji način ne ograničava tržišnu konkurenčiju.

9. DA LI SU SVE ZAINTERESOVANE STRANE IMALE PRILIKU DA SE IZJASNE O ZAKONU?

U postupku izrade Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju nije pribavljeno formalno izjašnjenje, ali su u izradi navedenog predloga konsultovane sve zainteresovane strane, kao i svi reprezentativni sindikati obrazovanja Srbije, kroz članstvo u Radnoj grupi za izradu Predloga, odnosno kroz učešće na sastancima koji su u tu svrhu organizovani.

O Predlogu zakona nije sprovedena javna rasprava, u skladu sa Zaključkom Odbora za javne službe Vlade Republike Srbije, 05 broj 011-7341/2017 od 1. avgusta 2017. godine, kojim se prihvata predlog Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkoga razvoja da nije potrebno sprovoditi javnu raspravu.

10. KOJE ĆE SE MERE TOKOM PRIMENE ZAKONA PREDUZETI DA BI SE POSTIGLO ONO ŠTO SE ZAKONOM PREDVIĐA?

Radi sprovođenja zakona predviđeno je da ministar doneše sledeće podzakonske akte:

- Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom jeziku;

- Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada na stranom jeziku, odnosno dvojezično;

- Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave kod kuće;
- Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave na daljinu;
- Pravilnik o bližim uslovima za utvrđivanje liste lica kompetentnih u oblasti inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja i škola koje su svojim aktivnostima postale primeri dobre prakse u sprovođenju inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Organi i organizacije nadležne za sprovođenje zakona su državni organi, obrazovno-vaspitne ustanove (osnovne škole, škole za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, osnovne muzičke i baletske škole), zavodi, pokrajinski sekretarijat, organi jedinice lokalne samouprave i drugi. Svi navedeni organi i ustanove imaju odgovarajuće kvalitetne resurse, uz napomenu da su često njihove aktivnosti ograničene usled deficit-a u kvantitetu tih resursa (ljudski, materijalni, finansijski).

Mere i aktivnosti za primenu zakonskih rešenja su organizovanje kvalitetne obuke za direktora, nastavnike i zaposlene u ustanovi, informisanje svih zainteresovanih strana, vrednovanje i samovrednovanje rada škola i zaposlenih u školi, kvalitetnije i efikasnije praćenje i ocenjivanje učenika i drugo.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obradivač: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju

Draft Law on Amendments to the Law on Primary Education and Upbringing

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VIII Politike saradnje, član 102. Obrazovanje i stručno osposobljavanje

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

opšti rok

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

potpuno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma, nema

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

3.26 - Obrazovanje i kultura

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju EU, Naslov XII Obrazovanje, Stručno osposobljavanje, omladina i sport – potpuno usklađen u delu koji se odnosi na sistem obrazovanja i vaspitanja

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

nema sekundarnih izvora prava EU sa kojima je potrebno obezbediti usklađivanje

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

–

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

–

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

–

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

—

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju nije preveden ni na jedan od službenih jezika Evropske unije.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Ne. Navedeni propis nije bio predmet komunikacije sa Evropskom komisijom, odnosno drugim stručnim telima Evropske unije.